

A. TOLSTOI

CHEIȚA DE AUR

SAU MINUNATELE PĂȚANII ALE LUI

BURATINO

EDITURA TINERETULUI

A. TOLSTOI

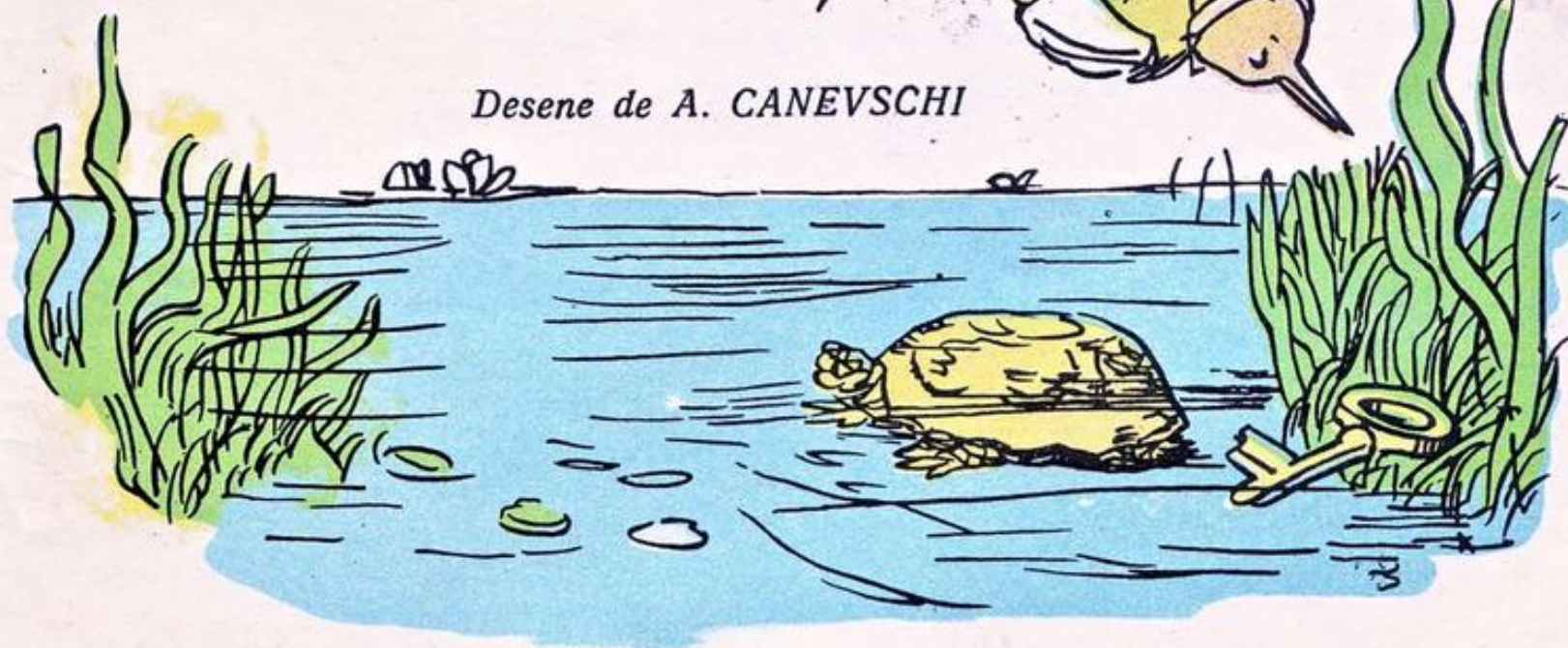
CHEIȚA DE AUR

SAU MINUNATELE PĂȚANII ALE LUI

BURATINO

Desene de A. CANEVSCI

EDITURA TINERETULUI

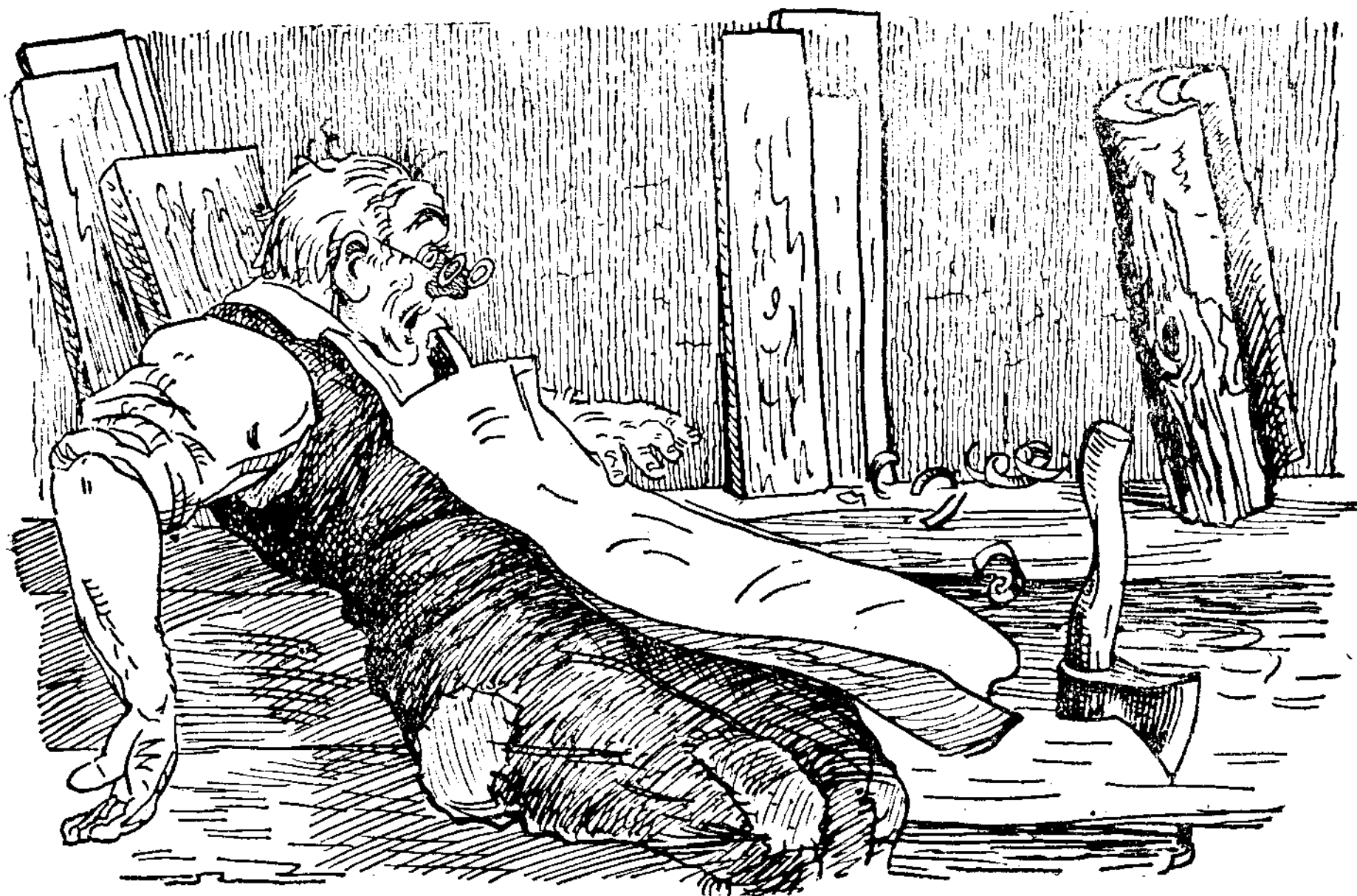
P R E F A Ț A

Pe vremea cînd eram copil — e mult, e foarte mult de atunci — am citit o carte: se numea „Pinocchio” sau „Aventurile unei păpuși de lemn” (în limba italiană, păpușa de lemn se cheamă buratino).

După ani și ani, adeseori le istoriseam prietenilor mei, fete și băieți, minunatele pășanii ale lui Buratino, și cum pierdusem cartea, de fiecare dată povestea era alta, de fiecare dată născoceam tot soiul de pășanii, care nici măcar nu erau cuprinse în carte.

Acum, după atîta amar de vreme, mi-am amintit de vechiul meu prieten Buratino, și m-am gîndit să vă spun și vouă, fete și băieți, minunata poveste a omulețului de lemn.

ALEXEI TOLSTOI

Un butuc care scîncește cu glas omenesc nimerește în mîinile dulgherului Giuseppe

De mult, tare de mult, trăia într-un orășel de pe malul Mării Mediterane un dulgher bătrîn, pe nume Giuseppe, poreclit Nas-Vînat.

Intr-o bună zi îi pică bătrînului în mînă un butuc, într-o nimic deosebit de buștenii care se aruncă iarna în foc să dea căldură.

„Tot e bine, își zise Giuseppe. Am să-ncerc să scot ceva din lemnul ăsta. O fi el bun măcar pentru-n picior de masă“...

Și meșterul dulgher își agăță pe nas ochelarii legați cu un capăt de sfoară, la fel de bătrîni ca și el, învîrte butucul în mîini și-n cele din urmă începu să-l cioplească cu bărdița. Cum cioplea el așa, deodată un glas pițigăiat din cale-afară prinse a scînci:

-- Văleu, văleu!... Mai încet, mai încet, fie-ți milă!

Giuseppe lăsă să-i lunece ochelarii pe vârful nasului și își roti privirea prin atelier: nu era nimeni...

Cercetă sub tejghea — nimeni...

Cotrobăi în coșul cu talaș — nu găsi nimic...

Scoase capul pe ușă și-și aruncă ochii în stradă — strada era pustie...

„Mi s-o fi părut — își zise Giuseppe. Cine putea să scîncească?”

Apucă iar bărdița, dar cum lovi butucul, auzi din nou glăsciorul subțirel:

-- Văleu, văleu! Nu-nțelegi că mă doare?

De data aceasta, Giuseppe se sperie de-a binelea; pînă și ochelarii i se aburiră de spaimă. Răscoli cu privirea toate ungherele încăperii, se vîrî pînă și-n vatră și, răsucindu-și gîtul, se uită prin deschizătura hornului.

Nu era nimeni.

„Oi fi băut poate ceva ce nu-mi priește și de-aia-mi țiuie urechile” se gîndi iarăși Giuseppe.

Dar nu! În ziua aceea doar nu băuse nimic... După ce se mai liniști puțin, Giuseppe luă rindeaua; îi potrivea cu ciocanul partea de dinapoi, în așa fel ca tăișul cuțitului să iasă afară doar atît cît era nevoie — nici prea mult, nici prea puțin -- puse butucul pe tejghea și... de-abia trase o dată cu rindeaua, că auzi din nou:

— Văleu, văleu! De ce nu-ți vezi de treabă? De ce mă tot ciupești? se tînguia cu deznădejde glăsciorul subțirel...

Giuseppe scăpă rindeaua din mîină, se trase înapoi, un pas și încă un pas, pînă căzu de-a dreptul pe dușumea; își dăduse seama că glasul acela subțirel venea dinăuntru butucului de lemn.

Giuseppe dăruiește butucul vorbitor prietenului său Carlo

Iată că tocmai atunci veni la Giuseppe, Carlo flașnetarul, un vechi prieten al său.

Pe vremuri, Carlo colinda orașele, purtând o pălărie cu borurile largi, și-și agonisea pâinea, cîntînd din gură și din minunata lui flașnetă.

Dar acum îmbătrînise, era bolnav, iar flașneta era și ea de mult stricată.

— Bună ziua, Giuseppe, spuse el, intrînd în dulgherie. Ce faci acolo pe dușumea?

— Ei, am pierdut și eu un șurubel... Dar dă-l încolo că degeaba-l caut, răspunse Giuseppe privind chiorîș la butuc. Tu, bătrîne, cum o mai duci?

— Rău, răspunse Carlo. Mă gîndesc în fel și chip cum să-mi cîștig bucata de pâine... Măcar de m-ai ajuta și tu! Sau cel puțin de mi-ai da un sfat...

— Nimic mai ușor, tăcu vesel Giuseppe. Și-și spuse în sinea lui „Iată un prilej să mă descotorosesc de butucul ăsta afurisit“. Nimic mai ușor: Uite, colo pe tejghea e un butuc strașnic: ți-l dau ție, Carlo, ia-l și du-l acasă...

— Eee! răspunse Carlo abătut. Și pe urmă? Să zicem că duc butucul acasă; dar vezi că-n odăița mea n-am nici măcar o vatră cum se cade.

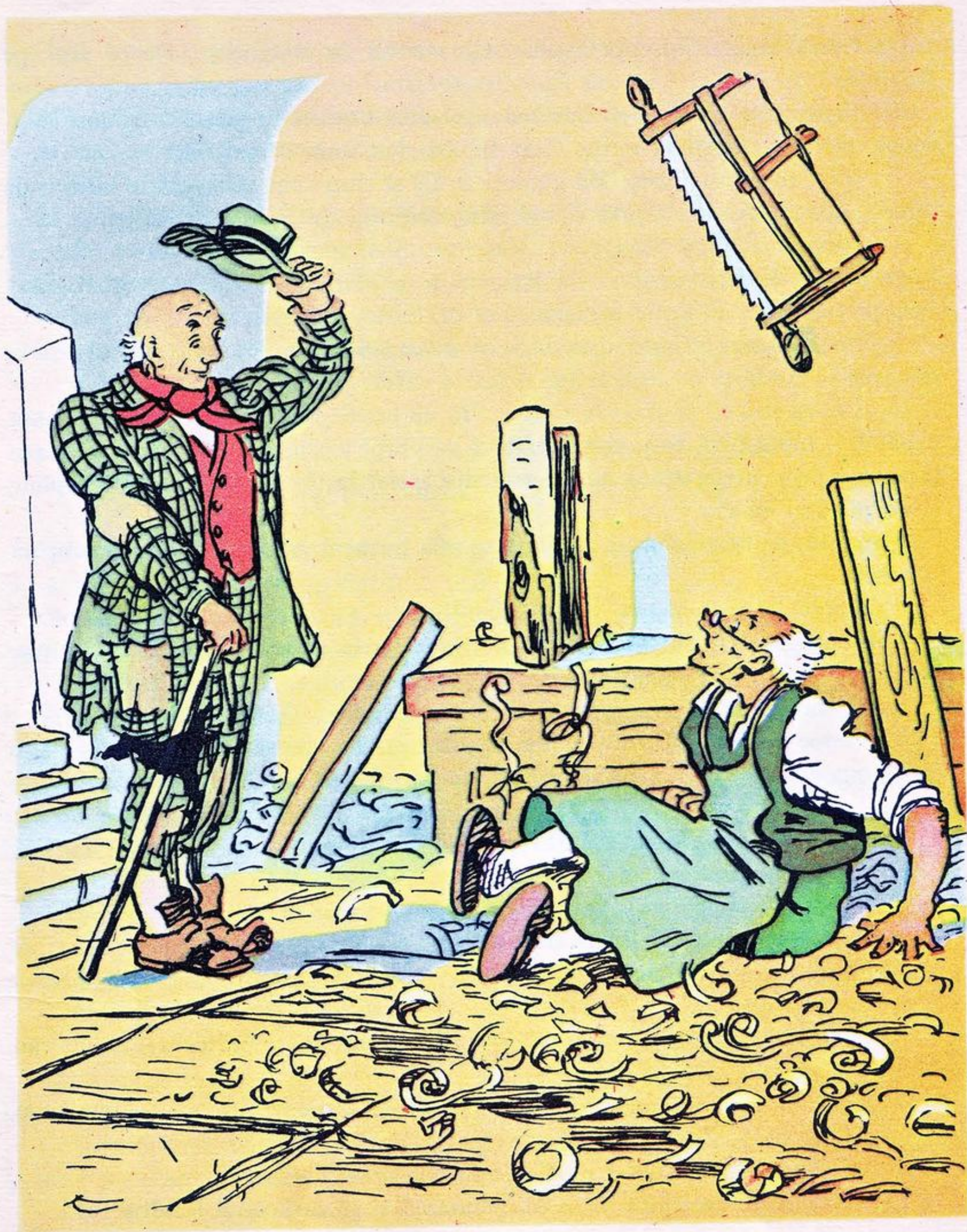
— Las-că știu eu ce-ți spun, Carlo... Pune mîna pe un cuțit, cioplește din butucul ăsta o păpușă, învaț-o să rostească tot felul de vorbe hazlii, fă-o să cînte, să joace și poart-o prin curțile oamenilor. O să cîștigi astfel destul pentru o bucată de pâine și un păhărel de vin.

Deodată, de pe tejgheaua pe care se afla butucul, se auzi un glăscior subțirel și vesel:

— Bravo, bine te-ai mai gîndit, Nas-Vînăt.

Giuseppe tresări din nou de spaimă, dar Carlo doar se uită curios în jur. De unde să fi venit glasul?

— Îți mulțumesc, Giuseppe, pentru sfat. Ei, fie! Dă-mi butucul.

Giuseppe înșfăcă butucul și-l dădu zorit prietenului său. Dar fie că nu luă el bine seama, fie că butucul sări singur, vorba e că îl pocni pe Carlo în cap.

— Îți bați joc de mine? izbucni Carlo jignit.

— Iartă-mă, prietene, dar nu eu te-am lovit.

— Atunci se vede treaba că m-oi fi pocnit singur în cap!

— Asta nu, prietene! Butucul ăsta te-a lovit.

— Ba minți, tu m-ai lovit!

— Nu eu, zău că nu...

— Ascultă, Nas-Vînăt, spuse Carlo. Că ești bețiv, știe oricine. Acum însă văd că ești și mincinos.

— Așa-a-a! Care va să zică vrei să te cerți cu mine! strigă Giuseppe. Ia vino mai aproape!

— Ba vino tu încoace să te apuc de nas!

Mînioși, cei doi bătrîni începură să sară unul la altul. Carlo îl apucă pe Giuseppe de nasul lui vînăt, iar Giuseppe îl apucă pe Carlo de smocurile de păr alb ce-i creștea pe după urechi.

Apoi începură să se înghiontească zdravăn, în timp ce glăsciorul ascuțit de pe tejghea țipa și le tot dădea ghes:

— Dă-i! Atinge-l!

În cele din urmă, cei doi bătrîni obosiră; de-abia-și mai trăgeau sufletul. Giuseppe spuse:

— Hai să ne-mpăcăm!... Ce zici?

Carlo răspunse:

— Să ne-împăcăm!...

Se îmbrățișară și se sărutară. Carlo cu butucul sub braț porni spre casă.

Carlo cioplește o păpușă de lemn și o botează Buratino

Carlo locuia într-o odăiță pitită sub o scară, în care nu se găsea nimic altceva decît o vatră frumoasă în peretele din fața ușii.

Dar nici vatra cea frumoasă, nici focul din vatră și nici ceaunul ce fierbea pe foc nu erau adevărate, ci doar zugrăvite pe o bucată de pînză veche.

Carlo intra în odăiță, se așază pe singurul scaun de lângă masa șchioapă și, după ce răsuci butucul pe toate părțile, luă un cuțit și începu să cioplească dintr-însul o păpușă.

„Oare ce nume să-i dau? se întreba Carlo. Hai să-i zic Buratino. Numele ăsta o să-mi poarte noroc. Cunoșteam, mai demult, o familie, și pe toți din familia asta îi chema Buratino: tatăl — Buratino, mama — Buratino, copiii tot Buratino... și ce bine trăiau împreună! Nu le păsa de nimic!...”

Răsuci butucul cu îndemînare și ciopli mai întîi părul, apoi — fruntea, pe urmă — ochii...

Iată, însă, că deodată ochii se deschiseră singuri și priviră țintă la el.

Carlo nu dădu nici un semn de spaimă, ba dimpotrivă întrebă prietenos:

— Ochișori de lemn, de ce vă uitați așa de ciudat la mine?

Dar păpușa tăcea — tăcea poate pentru că nu avea încă gură. Carlo ciopli obrazii, apoi ciopli nasul — un nas obișnuit...

Ca prin farmec, nasul începu să se lungească, să crească și ajunsese atît de lung și de ascuțit, încît Carlo bombăni supărat:

— Nu e bine așa, e prea lung.

Și bătrînul încercă să-i reteze vîrfurile. Dar țîi-ai găsit! Nasul se tot suceea și se răsucea și pînă-n cele din urmă rămase un nas ascuțit, lung-lung de tot, un nas obraznic și curios nevoie mare.

Carlo se apucă apoi să cioplească gura. Dar abia sfîrșise de cioplit buzele, că gura se deschise deodată:

— Hi, hi, hi, ha, ha, ha!

Și dintre buze răsări o limbă subțirică și roșie, care căuta în fel și chip să-și bată joc de el.

Carlo, fără să țină seama de toate isprăvile astea, își văzu de treabă: ciopli, tăie, scobi... și în scurtă vreme, bărbia, gîtul, umerii, trupul și mîinile păpușii erau gata.

Dar de-abia sfîrși Carlo să cioplească ultimul degetel, că Buratino începu să-l lovească cu pumnișorii peste chelie, să-l ciupească și să-l gîdile.

— Ia ascultă! — îi spuse Carlo, aspru, — nici n-am terminat bine să te cioplesc și ai și început să mi te țîi de drăcii.. Ce ai să-mi faci mai tîrziu, hai?

Și se uită încruntat la Buratino. Iar Buratino, cu ochii lui rotunzi ca de șoricel, privea și el la tata Carlo.

Din niște surcele, Carlo îi făcu apoi două picioare lungi cu tălpi mari. Și cu asta, mîntuindu-și treaba, puse băiețelul jos, pe dușumea, ca să-l învețe să umble.

Buratino se clătină ce se clătină pe piciorușele-i subțiri, făcu un pas, încă unul și hop-hop, ajunse la ușă, sări peste prag și... o zbughi în stradă.

Carlo, îngrijorat, fugi după el.

— Ei, hoțomanule, întoarce-te!

Ți-ai găsit! Buratino fugea pe stradă întocmai ca un iepure, atît numai că tălpile-i de lemn făceau toc-poc, toc-poc, cînd loveau caldarîmul.

— Puneți mîna pe el! striga Carlo.

Trecătorii rîdeau, arătîndu-l cu degetul pe Buratino, care fugea de rupea pămîntul. La răscruce străjuia un polițist uriaș, cu mustățile răsucite și cu o pălărie în trei colțuri.

Cînd văzu omulețul de lemn alergînd, polițistul își desfăcu larg picioarele, cuprinzînd toată strada, de-a latul. Buratino vru să i se strecoare printre picioare, dar polițistul, dibaci, îl înhăță de nas și îl ținu astfel, pînă cînd sosi și tata Carlo.

— Ei, așteaptă numai, că-ți arăt eu ție! spuse Carlo gîfîind, și vru să-l bage pe Buratino în buzunarul hainei.

Se vede însă că Buratino n-avea nici un chef ca într-o zi atît de frumoasă să atîrne cu picioarele afară din buzunarul hainei lui tata Carlo, în văzul tuturor oamenilor. Se răsuci ca o zvîrlugă, căzu pe caldarîm și rămase întins acolo, ca mort...

— Of, of, — spuse polițistul, — nu prea-mi miroase a bine!

Trecătorii începură să se adune și, uitîndu-se la Buratino, care zăcea pe caldarîm, clătinau din cap.

— Sărăcuțul de el, spuneau unii. O fi lihnit de foame...

— Aș! L-a bătut Carlo pînă i-a scos sufletul! spuneau alții. Flașnetarul ăsta bătrîn se preface că-i om bun numai de ochii lumii, dar în fundul sufletului e hain, fără milă...

Auzind vorbele astea, polițistul mustăcios îl înhăță de guler pe nefericitul Carlo și-l tîrî la poliție.

Carlo mergea tîrșindu-și papucii și ofta cu obidă:

— Of, of, mi-am găsit beleaua cu băiețelul ăsta de lemn!

Cînd strada se mai goli de lume, Buratino ridică nasul, își roti privirea în jur, apoi sări în sus și fugi, țopăind, spre casă.

Greierul Vorbitor îi dă lui Buratino un sfat înțelept

Ajungînd în odăița de sub scară, Buratino se trînti pe dușumea, lîngă piciorul mesei.

— Așa-a! Și acum, ce să mai născocesc?

Să nu uităm că Buratino era în prima zi a vieții lui. Gîndurile îi erau mici, mititele, și scurte, scurte de tot... într-un cuvînt, o nimica toată.

Deodată se auzi:

— Crrri-crrri-crrri-crrri!

Buratino întoarse capul și-și roti ochii prin odăiță.

— Ei, care-i acolo?

— Sînt eu, Crrri-crrri!

Buratino zări atunci o făptură care aducea la trup cu un gîndac negru, dar avea un căpșor ca de lăcustă. Stătea acolo pe perete, deasupra vetrei, și scîrțîia încetișor — crrri-crrri — privind vesel în jur cu ochii lui bulbucați, ca de sticlă, mișcîndu-și neconținut mustăcioara.

— Ei, dar tu cine mai ești?

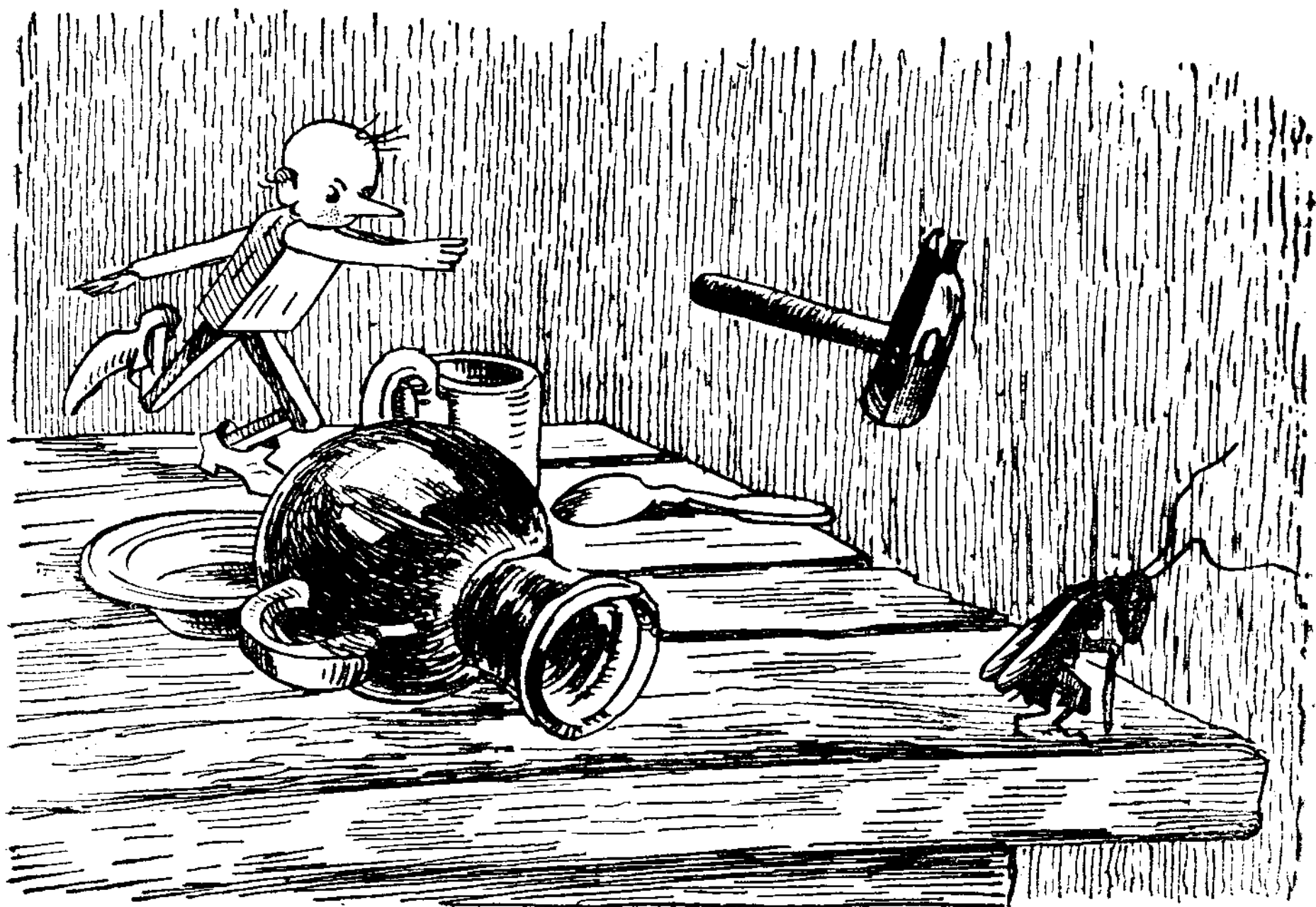
— Eu sînt Greierul Vorbitor, răspunse ciudata făptură. Locuiesc în această odăiță de mai bine de o sută de ani.

— În odăița asta eu sînt stăpîn! Șterge-o de-aici!

— Bine, am să plec, cu toate că îmi pare rău că părăsesc odăița în care am locuit mai bine de o sută de ani, — răspunse Greierul Vorbitor, — dar înainte de a pleca, nu strică să-ți dau un sfat.

— Că mare nevoie am eu de sfaturile unui greier bătrîn...

— Ei, Buratino, Buratino, — începu să-l dăscălească greierașul, — lasă-te de drăcii, ascultă-l pe Carlo, nu mai fugi de acasă fără rost și de mîine chiar să începi a te duce la școală. Ascultă sfatul meu! Altminteri să știi că te pîndesc primejdii mari și întîmplări înfricoșătoare. Nimeni n-o să mai dea pe viața ta nici doi bani!

— De ceee...? întrebă Buratino.

— Ai să vezi tu „de ceee“, răspunse Greierul Vorbitor.

— Ei, gîndac-fleac, bătrîn de o sută de ani! strigă Buratino. Află că pe lumea asta nimic nu-mi place mai mult ca păţaniile primejdioase! Chiar mîine dis-de-dimineată o să fug de acasă, o să mă caţăr pe garduri, o să stric cuiburile păsărelelor, o să necăjesc băieţaşii, o să trag pisicile şi cîinii de coadă... Şi cîte altele n-o să mai născocesc!

— Jale mi-e de tine, jale, Buratino! Multe lacrimi ai să mai verşi!

— De ceee? întrebă din nou Buratino.

— De-aia! Pentru că ai un cap de lemn, prost.

Atunci Buratino sări pe scaun, de pe scaun pe masă, apucă un ciocan şi-l zvîrli în capul Greierului Vorbitor.

Bătrînul şi înţeleptul greieraş suspină din adînc şi, mişcîndu-şi mustăcioara, se vîrî sub vatră, părăsind odăiţa pentru totdeauna.

*Buratino mai = mai să se piardă din
pricina nechibzuinței sale. Tata Carlo
îi face îmbrăcăminte din hîrtie colorată
și îi cumpără un abecedar*

După întîmplarea cu Greierul Vorbitor, în odăița de sub scară se făcu un gol mare, mare de tot. Ziua părea acum lungă, nesfîrșit de lungă. Și goală, goală de tot era și burtica lui Buratino.

El închise ochii pentru o clipă, și, deodată, i se năzări că în fața lui, pe o farfurie, se află o găină rumenită.

Deschise repede ochii — găina de pe farfurie se făcu nevăzută!

Inchise din nou ochii, și acum i se năzări că în fața lui se află o farfurie cu budincă de griș, lămestecată cu dulceață de zmeură.

Deschise ochii — farfuria cu budinca de griș și dulceață de zmeură pieri ca și cum n-ar fi fost.

Atunci Buratino înțelese că-i era tare foame.

Se repezi la vatră și-și vîrî nasul în ceaunul ce fierbea pe foc. Dar nasul lui Buratino, lung cum era, găuri ceaunul, pentru că, după cum v-am mai spus, și vatra și focul și fumul și ceaunul, toate erau zugrăvite de sărmanul Carlo pe o bucată de pînză veche.

Buratino își trase la iuțeală nasul înapoi și se uită prin gaură. Pe perete, în dosul pînzei, se zărea ceva care semăna cu o ușiță, dar era atît de acoperită cu fire de păianjen, încît mai că nu se putea desluși nimic.

Buratino începu să scotocească prin toate colțurile — doar, doar o găsi vreo cojiță de pîine sau vreun oscior de găină, fie el și ros de pisică.

Dar din păcate, sărmanul Carlo n-avusese ce pregăti pentru cină.

Deodată, în coșul cu talaș zări un ou de găină. Îl apucă, îl așeză pe pervazul ferestrei și cu nasul — cioc-cioc — sparse coaja.

Dinăuntru oului piui un glăscior:

— Îți mulțumesc, omulețule de lemn!

Prin coaja spartă, sări afară un puișor auriu, cu un smoc de puf în loc de coadă și cu ochișorii veseli.

— Rămii cu bine! Mama mea, găina, mă așteaptă de mult în curte.

Puișorul sări peste prichiciul ferestrei și... ia-l de unde nu-i.

— Oi, oi, — strigă Buratino, — mor de foame!

Încet, încet soarele asfinți, iar în odăiță prinse să se întunece.

Buratino, strâns ghem lângă focul zugrăvit, sughița încetișor de foame.

Deodată, în ungherul de lângă scară, răsări de sub dușumea un cap mare. Apoi se ivi un animal cenușiu cu niște lăbuțe scurte, adulmecînd de zor în jurul lui.

Se îndreptă fără grabă spre coșul cu talaș și sări înăuntru supărat, mirosind și scormonind talașul care foșnea. Căuta pesemne oul pe care-l spărsese Buratino.

Ieși apoi din coș și se apropie de Buratino. Il mirosi, mișcîndu-și fără încetare botul negru, împodobit de o parte și de alta cu cîte patru firișoare lungi de păr. Cum însă Buratino nu mirosea a mîncare, se strecură pe lângă el, tîrîndu-și coada lungă și subțire.

Ei, dar te puteai stăpîni să nu-l apuci de coadă? Și Buratino îl apucă de coadă.

Vietatea aceasta era Sușara, șobolanul cel bătrîn și rău.

De spaimă, șobolanul o zbughi ca o nălucă sub scară, tîrîndu-l după el și pe Buratino. Dar dezmeticindu-se și văzînd că avea de-a face cu un băiețel de lemn, se răsuci în loc și cu o furie sălbatică se aruncă asupra lui, pregătindu-se să-i roadă beregata.

Buratino se sperie de-a binelea de astă dată; lăsă din mînă coada rece a șobolanului și-și făcu vînt tocmai sus, pe scaun. Șobolanul — după el.

Buratino sări atunci de pe scaun pe pervaz. Șobolanul — după el.

Străbătînd odăița dintr-un salt, sări de pe pervaz pe masă. Șobolanul — după el. Și aici, pe masă, îl înhăță pe Buratino de gît, îl trînti pe spate și, ținîndu-l strîns între dinți, sări înapoi pe dușumea, trîgîndu-l spre gaura lui de sub scară.

— Tată Carlo! atît apucă să strige Buratino.

— Iată-mă-s! răspunse un glas puternic.

Ușa se dădu de perete și tata Carlo intră în odăiță. Iși smulse repede din picior unul din galenții lui de lemn și-l zvîrli în șobolan.

Sușara dădu drumul băiețelului de lemn, scrîșni din dinți și pieri ca o nălucă.

— Iată unde te-a dus neascultarea! mormăi tata Carlo, ridicîndu-l pe Buratino de pe jos. Il cercetă cu de-amănuntul, să vadă dacă era teafăr, și îl așeză pe genunchi. Scoase apoi o cepșoară din buzunar, o curăță și i-o întinse:

— Ia de mănîncă.

Flămînd cum era, Buratino înfipse dinții în cepșoară și o dădu gata cît ai clipi, ronțăind și plescăind de plăcere. Apoi începu să se alinte, frecîndu-și căpșorul de obrazul păros al lui tata Carlo.

— O să fiu cuminte, nespus de cuminte, tată Carlo... Greierul Vorbitor mi-a spus să-ncep școala.

— Bine s-a gîndit, mititelule.

— Dar vezi, tată Carlo, eu sînt gol-goluț, numai lemn — și au să rîdă de mine băieții la școală!

— Îhî! făcu Carlo îngîndurat, scărpinîndu-și bărbia păroasă. Ai dreptate, mititelule.

Aprinse lampa, luă foarfecele, cleiul, câteva petice de hîrtie colorată, și-i croi cu îndemînare o hăinuță cafenie și pantalonași de un verde aprins. Dintr-un carîmb vechi îi făcu pantofi, iar dintr-un ciorap, o căciuliță — o tichie cu ciucure.

Apoi îl îmbracă pe Buratino cu toate astea.

— Să le porți sănătos!

— Tată Carlo, — spuse Buratino, — dar cum să mă duc la școală fără abecedar?

— Mm-da, ai dreptate, mititelule...

Tata Carlo se scărpină după ceafă. Aruncîndu-și pe umeri haina lui veche, ieși din odăiță.

Se întoarse repede... însă fără haină. În mîini ținea o carte cu litere mari și poze atrăgătoare.

— Iată, acum ai și abecedar. Învață sănătos!

— Tată Carlo, dar unde ți-e haina?

— Haina? Am vîndut-o... Dă-o-ncolo! Nu era cine știe ce de capul ei! Lasă! Tu să fii sănătos!

Buratino își vîrî nasul în mîinile bune ale bătrînului Carlo:

— O să învâț, o să cresc, și o să-ți cumpăr nu una, ci o mie de haine noi...

Și-n seara asta, cea dintîi din viața lui, Buratino ar fi vrut din toată inima să nu mai facă năzbîtii, după cum îl sfătuisese și Greierul Vorbitor.

Buratino vinde abecedarul și cumpără un bilet pentru teatrul de păpuși

Dis-de-dimineată, Buratino puse abecedarul într-o trăistuță și fugi, ȝopăind, la școală.

Pe drum nu aruncă măcar o privire nici la dulciurile înșirate pe tarabe, nici la plăcintuțele umplute cu mac și miere, nici la turtele dulci, nici la cocoșeii din zahăr-candel, cocoțați pe bețișoarele lor.

Nici chiar la băieții ce înălțau zmeul de hîrtie nu voia să se uitel...

Ca un făcut, tocmai atunci își găsise să treacă strada motanul vărgat, Bazilio, pe care l-ar fi înșăcat cu plăcere de coadă! Dar Buratino își văzu cuminte de drum.

Cu cât se apropia de școală, cu atât se auzea mai deslușit un zvon de cîntec vesel venind dinspre țărmul Mării Mediterane.

— Ti-ti-ti! țiuia flautul.

— La-la-la! cînta vioara.

— Dzin-dzin! zbîrnîiau, lovindu-se, talgerele de alamă.

— Bum! bătea toba.

Drumul spre școală cotea spre dreapta, muzica însă venea din stînga. Buratino începu să se poticnească. Picioarele îl duceau fără voia lui spre mare, de unde se auzea:

— Ti-ti-tiii!

— Dzin-la-la-dzin-la-la!

— Bum!

„...Doar nu s-o urni școala din loc! își zise Buratino cu glas tare. Să mă uit numai o dată, să ascult un pic și pe urmă alerg drept la școală“.

Și o zbughi spre mare cît îl țineau picioarele. Acolo văzu o baracă de pînză, împodobită cu steaguri de toate culorile, care fîlfîiau în adierea vîntului ce bătea din larg.

Sus, pe baracă, jucau și cîntau patru muzicanți.

Jos, o mătușică grasă și zîmbitoare vindea bilete.

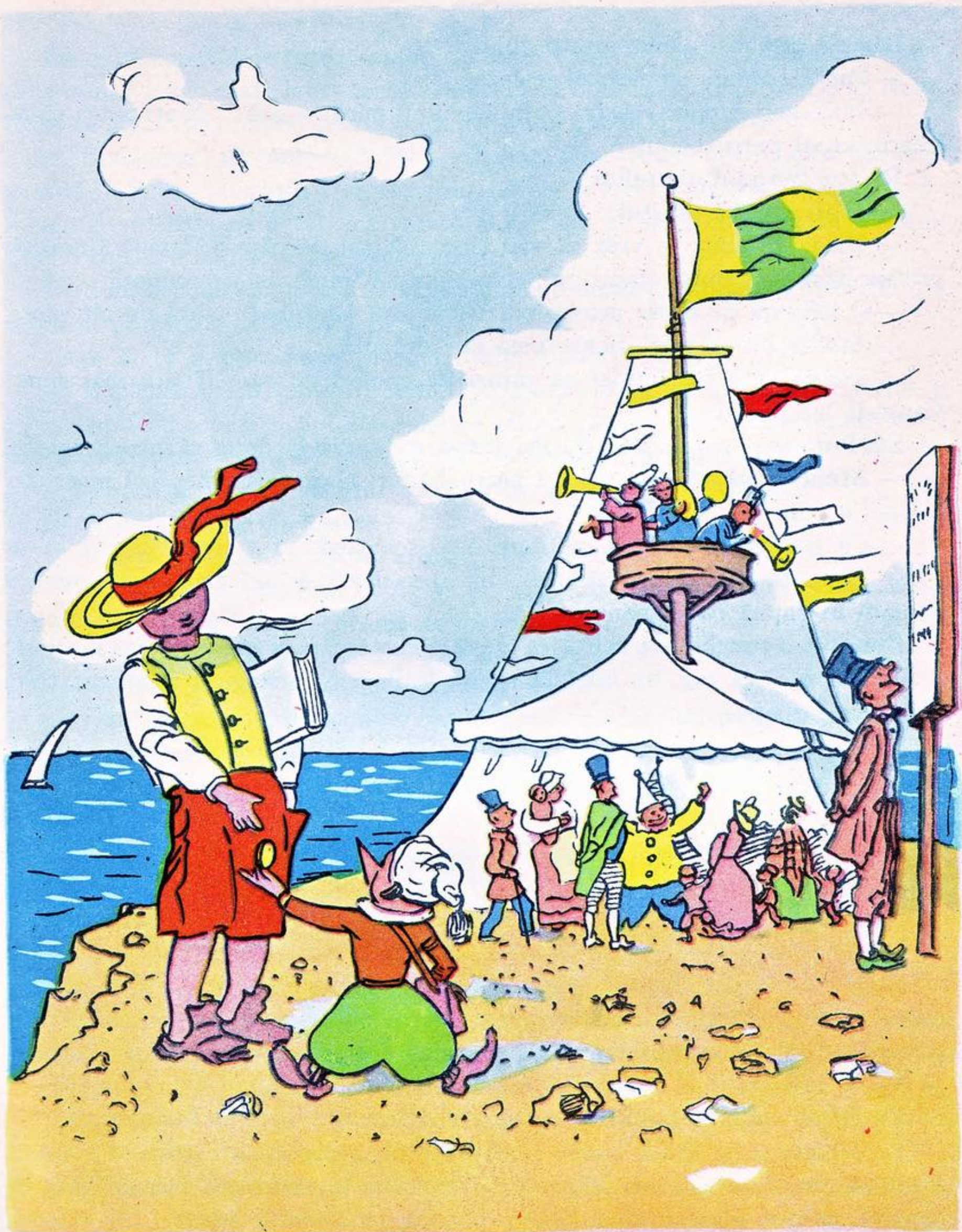
Lîngă intrare se îngrămădise puzderie de lume: băiețași, și fetețe, soldați, vînzători de limonadă, dădace cu copilași, pompieri, poștași, și citeau cu toții un afiș mare:

TEATRU DE PĂPUȘI
NUMAI O SINGURĂ REPREZENTAȚIE

GRĂBIȚI-VĂ!

GRĂBIȚI-VĂ!

GRĂBIȚI-VĂ!

Buratino trase de mîneacă un băieţel :

— Spuneţi-mi, vă rog, cît costă biletul ?

Băiatul abia răspunse, printre dinţi :

— Patru bănuţi, omuleţule de lemn.

— Nu ştiu dacă mă înţelegeţi... mi-am uitat punga acasă... N-ai putea să-mi împrumutaţi dumneavoastră patru bănuţi ?

Băiatul fluieră dispreţuitor :

— Ți-ai și găsit pe cine să prostești !..

— Taaaaaare mult aş vrea să văd și eu teatrul de păpuși, îngîină Buratino printre lacrimi. Daţi-mi patru bănuţi și vă dau în schimb hăinuța asta minunată...

— Patru bănuţi o hăinuță de hîrtie ? Mai bine vezi de altul ! Caută-ți alt prost !

— Atunci poate ați vrea în schimb tichia mea atît de drăguță...

— Tichia ta nu-i bună nici să prinzi mormoloci cu ea... Ți-am mai spus : Vezi de altul !

Buratino își simți pînă și nasul ca de gheață, într-atît de mult își dorea să intre la teatru.

— Atunci... iată, cumpărați-mi cu patru bănuţi abecedarul meu cel nou...

— Are poze ?

— Daaa ! Sumedenie de poze minunat eși dedesubt litere de-o schioapă...

— Bine, dă-mi-l ! spuse băiatul. Luă abecedarul și fără tragere de inimă îi numără în palmă patru bănuţi.

Buratino ajunse dintr-o săritură lîngă mătușica grasă și zîmbitoare și spuse cu glas subțirel :

— Daţi-mi, vă rog, un bilet în rîndul întîi, pentru singura reprezentatie a teatrului de păpuși.

În timpul reprezentației, păpușile îl recunosc pe Buratino

Buratino se așază în rîndul întîi și privi fermecat cortina care acoperea scena.

Pe cortină erau zugrăviți omuleți care jucau, fetițe cu măști negre pe obraz, oameni bărboși, înspăimîntători, cu tichii împodobite cu stele și sori care aduceau la înfățișare cu o plăcintă. avînd nas și ochi... și cîte alte poze atrăgătoare.

Un clopot sună de trei ori și cortina se ridică.

De o parte și de alta a scenei micuțe străjuiau copaci de carton. Deasupra lor atîrna un felinar ca o lună, răsfrîngîndu-și lumina într-un ciob de oglindă, pe care pluteau două lebede de vată cu ciocurile aurite.

De după copacul de carton, apăru un omuleț de-o șchioapă, într-o bluză albă, cu mîneci lungi. Fața îi era toată presărată cu o pudră albă, ca praful de dinți.

După ce făcu o plecăciune în fața prea cîstitului public, spuse trist :

— Bună ziua ! Mă numesc Pierrot... Vom juca în fața voastră comedia numită : „Fetița cu părul albastru sau treizeci și trei de lovituri în ceafă“. Mă vor bate cu bățul, voi fi pălmuit, iar din cînd în cînd voi primi și cîte una după ceafă. Este o comedie plină de haz; veți vedea numaidecît...

De după celălalt copac de carton apăru alt omuleț, îmbrăcat într-o hăinuță numai pătrățele, ca o tablă de șah.

Făcu și el o plecăciune în fața prea cîstitului public.

— Bună ziua ! Eu sînt Arlechin !

Vorbind astfel se întoarse către Pierrot și, cît ai clipi din ochi, îi și lipi două palme atît de răsunătoare, încît i se scutură, bietului de el, toată pudra de pe față.

— De ce scîncești, prostule ?

— Sînt trist pentru că vreau să mă însor, răspunse Pierrot.

— Și de ce nu te însori ?

— Pentru că logodnica mea a fugit.

— Ha-ha-ha ! se tăvăli de rîs Arlechin. Ați văzut ? Nătărăul !

Apucă bățul și-l lovi pe Pierrot.

— Cum o cheamă pe logodnica ta ?
— Dar n-ai să mă bați dacă-ți spun ?
— Ba bine că nu; abia aștept !
— Dacă-i așa, uite, îți spun : o cheamă Malvina sau Fetița cu părul albastru.

— Ha-ha-ha ! rîse din nou Arlechin și pe loc îi dădu lui Pierrot trei palme după ceafă. Judecați și dumneavoastră, onorat public... Cine-a văzut în lumea asta fete cu părul albastru ?

Dar deodată, întorcîndu-se spre spectatori, zări pe scaunul din față un băiețel de lemn, cu gura căscată pînă la urechi. Și-l recunoscă după nasul cel lung și tichia cu ciucure.

— Ia uitați-vă ! E chiar Buratino ! strigă Arlechin, arătîndu-l cu degetul.

— Buratino în carne și oase ! urlă Pierrot, fîlfîindu-și mînele lungi.

De după copacii de carton ieșiră la iveală o mulțime de păpuși, fete cu măști negre, bărboși înspăimîntători cu tichii pe cap, cîini lățoși, cu nasturi în loc de ochi, și tot felul de cocoșați cu nasuri cît castravetele.

Se apropiară cu toții de lumînările înșirate de-a lungul rampei și, privind păpușa de lemn, strigară în cor :

— Buratino ! Da, da ! E chiar Buratino ! Hai, vino la noi, vino la noi, Buratino, poznașule !

Buratino sări atunci de pe scaun drept pe cușca suflerului și, de aici — hop ! pe scenă.

Păpușile năvăliră din toate părțile, îl apucară, îl sărutară, îl îmbrățișară, îl ciupiră... Apoi începură să cînte în cor „Polca Păsăricii“.

*Păsărica joacă polca
Pe poiană-n zori. Un pas,
Ciocu-n stînga, coada-n dreapta.
Joacă polca Carabas.*

*Doi gîndaci bat strașnic toba,
Broasca suflă-n contrabas.
Ciocu-n stînga, coada-n dreapta.
Asta-i polca Barabas.*

*Joacă polca păsărica,
Și e veselă mereu...
Ciocu-n stînga, coada-n dreapta,
Așa polcă zic și eu!*

Spectatorii se arătau adînc mișcați. O doică prinse să lăcrimeze, iar un pompier izbucni chiar în hohote de plîns.

Numai băieții din ultimele bănci nu prea se sinchiseau de toate acestea și băteau, necăjiți, din picioare.

— Destul! Nu vă mai pupați atîta, că doar nu sînteți copii mici! Dați-i drumu-nainte!

Cînd hărmălaia era în toi, răsări din spatele scenei un om atît de cumplit la vedere, încît numai privindu-l înghețai de frică.

Avea o barbă stufoasă, încîlcită și atît de lungă, că se tîra pe jos, niște ochi bulbucați, care se roteau în orbite și o gură grozav de mare, și scrișnea din dinți, de parcă n-ar fi fost om, ci crocodil adevărat. În mîna ținea un bici cu șapte cozi.

Era senior Carabas-Barabas, stăpînul teatrului, doctor în științe de păpuși.

— Ho, ho, ho, hu, hu, hu! urlă el la Buratino. Așa! Va să zică tu tulburi reprezentația comediei mele fără pereche?

Și înhățîndu-l pe Buratino de cămașă, îl duse în garderoba teatrului și-l atîrnă într-un cui. Întorcîndu-se apoi la păpuși, le amenință cu biciul lui cu șapte cozi, silindu-le să continue reprezentația.

De voie, de nevoie, păpușile jucară mai departe pînă la sfîrșit. Apoi cortina coborî, iar spectatorii plecară care încotro.

Doctorul în științe de păpuși, senior Carabas-Barabas, se duse în bucătărie să înfulece ceva. Vîrîndu-și capătul bărbii în buzunar, ca să nu-l stingherească la mîncare, se așeză în fața vetrei, unde se rumenea în frigare un iepuraș întreg și doi pui pe deasupra. Își muie două degete în gură și încercă friptura: i se păru că nu-i încă gata.

Cum pe vatră nu erau decît cîteva surcele, bătu de trei ori din palme.

Cît ai clipi, răsăriră în fața lui Arlechin și Pierrot.

— Ia aduceți-mi-l aici pe neisprăvitul acela de Buratino, spuse seniorul Carabas-Barabas. E făcut din lemn, din lemn uscat! Am să-l pun pe foc să-mi rumenesc mai repede friptura.

Arlechin și Pierrot căzură în genunchi, cerîndu-i îndurare pentru nenorocitul de Buratino.

— Vă mănîncă pielea? Unde mi-e biciul? răcni Carabas-Barabas.

Plîngînd, păpușile se duseră atunci în garderobă, îl dădură pe Buratino jos din cui și-l aduseră în bucătărie.

*În loc să-l ardă pe Buratino, senior
Carabas-Barabas îi dă cinci galbeni și-l
lasă să plece acasă*

Cînd păpușile îl aduseră pe Buratino și-l lăsară jos, lângă grătarul vetrei, senior Carabas-Barabas tocmai scormonea cărbunii cu vătraiul, suflînd pe nas de te băga în sperieți.

Deodată, ochii i se roșiră, nasul i se zbîrci și curînd fața toată i se umplu de crețuri. Se vede treaba că-i intrase praf de cărbune pe nări.

— Hap, hap, hap... -- izbucni Carabas-Barabas, dînd ochii peste cap, — hap-ciu!...

Și strănută atît de tare, încît cenușa se ridică vîrtej în vatră.

Cînd doctorul în științe de păpuși începea să strănute, apoi greu se mai oprea: strănuta de cincizeci de ori, ba chiar și de o sută de ori în șir.

Iar cînd sfîrșea cu strănuturile lui năstrușnice, rămînea sleit de puteri și se făcea dintr-o dată mai bun.

Pierrot îi șopti pe furiș lui Buratino:

— Încearcă să-i vorbești cît timp strănută.

--- Hapciu... hapciu... Carabas-Barabas trăgea, nu glumă, aerul, pe gura lui larg căscată și apoi strănuta cu zgomot, clătinînd din căpățîină și tropăind din picioare.

Bucătăria se zgîlțîia din temelii. Geamurile zornăiau, iar tigăile și cratițele zăngăneau, clătinîndu-se în cuie.

În răstimpuri, cînd strănuturile se mai domoleau, Buratino începea să se tînguiască cu glăscior subțirel și plîngăreț:

— Sărăcuț de mine, nenorocitul de mine, nimănui nu-i este milă de viața mea...

— Dă-mi pace și lasă văicărelile, strigă Carabas-Barabas. Ce mă tot încurci!... Hapciu!...

— Noroc și sănătate, senior, îngăimă Buratino.

— Mulțumesc. Părinții tăi trăiesc?... Hapciu!!

— Eu n-am avut niciodată mamă, senior, niciodată. Vai, nenorocitul de mine! Și Buratino țipă atât de ascutit, încît Carabas-Barabas simți în urechi înțepături de parcă l-ar fi împuns careva cu niște ace.

El bătu din picior :

— Nu înțelegi să-mi dai pace!... hapciu!... Taică-tău trăiește?

— Sărmanul meu tată trăiește încă, senior.

— Imi închipui cum se va simți taică-tău cînd o să afle că am fript cu tine un iepuraș și doi pui. Hapciu!...

— Fără mine, sărmanul meu tată se va prăpădi curînd de foame și de frig. Eu îi sînt singurul sprijin la bătrînețe. Fie-vă milă, senior, dați-mi drumul!

— Mii de draci! urlă Carabas-Barabas. Cum o să-mi fie milă! Trebuie să frig iepurașul și puii! Treci pe vatră!

— Senior, mi-e peste putință!...

— De ce? întrebă Carabas-Barabas, doar așa, ca să-l audă vorbind pe Buratino și văicărelile lui să nu-i mai spargă urechile.

— Am mai încercat eu odată, senior, să-mi bag nasul în vatră, dar n-am făcut decît s-o găuresc și atîta.

— Ce prostie! se miră Carabas-Barabas. Cum o să găurești vatra cu nasul?!

— Da, senior! Vatra și ceaunul de pe foc nu erau adevărate, ci doar zugrăvite pe o pînză veche.

— Hapciu... strănută Carabas-Barabas, zgomotos și cu atîta putere, încît Pierrot zbură la stînga, Arlechin la dreapta, iar Buratino se învîrte pe loc ca un titirez.

— Și, mă rog, unde ai văzut tu drăcia asta : vatră, foc și ceaun zugrăvite toate pe o bucată de pînză?

— În odăița tatălui meu, Carlo.

— Ahaa! Carlo e tatăl tău! Carabas-Barabas sări de pe scaun, dădu din mîini și barba i se resfiră în toate părțile. Așa! Va să zică în odăița bătrînului Carlo se găsește ușița aceea...

Dar Carabas-Barabas, temîndu-se pesemne că o să-și dezvăluie taina, socoti mai nimerit să-și închidă gura cu amîndoi pumnii. Și rămase așa o bucată de vreme, uitîndu-se cu ochii holbați la focul ce se stîngea.

— Bine! spuse el în cele din urmă. M-oi mulțumi cu iepurașul și puii pe jumătate fripți. Ție, Buratino, își dăruiesc viața. Ba mai mult...

Își strecură mîna pe sub barbă în buzunarul de la vestă, scoase cinci bănuți de aur și îi întinse lui Buratino:

— Ba mai mult, repetă el. Ia banii aceștia și du-i lui Carlo. Spune-i că-l salut și mai spune-i că-l rog să se-ngrijească să nu dea ortul popii de foame sau de frig și mai cu seamă să nu plece în ruptul capului din odăița lui, în care se află vatra zugrăvită pe o bucată de pînză veche. Acum du-te de te odihnește și mîine, cum o crăpa de ziuă. fugi acasă.

Buratino puse cei cinci bănuți de aur în buzunar și răspunse, înclinîndu-se cuviincios:

— Vă mulțumesc, senior. Vă rog să credeți că banii pe care mi i-ați dat se află în mîini bune.

Arlechin și Pierrot îl duseră pe Buratino în dormitorul păpușilor. Acolo păpușile începură din nou să-l îmbrățișeze, să-l sărute, să-l ghiontească și iar să-l îmbrățișeze care mai de care, pe Buratino, scăpat într-un fel atît de uimitor de la înspăimîntătoarea moarte care-l aștepta.

Și Buratino le șopti păpușilor:

— Să știți că e o taină la mijloc...

În drum spre casă, Buratino întâlnește doi cerșetori: motanul Bazilio și vulpea Alisa

Dis-de-diminează, Buratino își numără din nou banii. Avea tocmai atîția bani de aur cîte degete la o mîna — adică cinci...

Cu galbenii strînși în pumn, o luă la goană spre casă, tropăind și cîntînd:

— Am să cumpăr pentru tata Carlo o haină nouă, și am să mai

cumpăr o mulțime de plăcintuțe cu mac și cocoșei de zahăr-candel pe bețișoare.

Făcuse o bucată bună de drum; baraca teatrului de păpuși și steagurile flâitoare pieriseră în zare, când deodată dădu cu ochii de doi cerșetori care abia se tirau, amărâți, pe drumul plin de colb: aceștia erau vulpea Alisa, care mergea șontic-șontic, în trei labe, și motanul Bazilio, cică orb de-a binelea.

Motanul acesta, Bazilio, n-avea nici o legătură cu cel pe care îl întâlnise Buratino pe stradă, cu o zi mai-nainte, deși era la fel de vârgat și purta același nume. Buratino dădu să treacă pe lângă ei, dar vulpea Alisa îi vorbi smerită:

- Bună ziua, bunul meu Buratino. Incotro așa grăbit?
- Acasă, la tata Carlo.

Vulpea suspină și zise mai smerită încă :

— Nu știu dacă o să-l mai afli în viață pe bietul Carlo Teamă mi-e că s-a prăpădit din pricina foamei și a frigului...

— Dar p-astea le vezi? făcu Buratino, desfăcându-și pumnul și arătându-i cei cinci bănuți de aur.

Dînd cu ochii de bani, vulpea întinse, aproape fără voie, laba, iar motanul căscă ochii, orbi pînă mai adineaori, care licăriră deodată ca două felinare verzi.

Buratino însă nu băgă de seamă nimic.

- Bunule, frumosule Buratino, ce ai de gînd să faci cu atîția bani?

- Vreau să-i cumpăr lui tata Carlo o haină nouă... și mie să-mi cumpăr un abecedar...

— Abecedar? Of, of, se căină vulpea Alisa dînd din cap. Prea multă învățătură strică, dragul meu Buratino! De pildă eu: am învățat, am tot învățat și acum ia uită-te la mine: am ajuns să merg în trei labe.

— Abecedar? mormăi motanul Bazilio, pufăind supărat printre mustăți. Din pricina învățaturii asteia afurisite mi-am prăpădit vederea.

O cioară bătrînă se cocoțase pe o creangă uscată, în copacul de la marginea drumului. După ce ascultă ce ascultă, începu să croncănească :

— Minciuni, minciuni!

Motanul Bazilio sări ca ars sus, în copac, doborî cu laba cioara de pe creangă și-i smulse jumătate din coadă, încît pasărea abia mai putu să-și ia zborul. Apoi motanul se prefăcu din nou că e orb de-a binelea.

— De ce ai făcut una ca asta, motane Bazilio? întrebă mirat Buratino.

— Văd ca prin sită, — răspunse motanul, -- și mi s-a părut că în copac s-a cățărat un cățeluș .

Acum mergeau tustrei pe drumul prăfuit. Vulpea spuse .

— Deșteptule și prea înțeleptule Buratino, ia spune, n-ai vrea să ai de zece ori mai mulți bani decît acum?

— Firește c-aș vrea! Dar cum?

— Nimic mai ușor. Vino cu noi.

- Unde?

— În Țara Proștilor.

Buratino se gîndi puțin :

Nu! Eu cred că aș face mai bine să mă duc acasă.

— Poftim, du-te! Doar nu te tragem cu de-a sila după noi, spuse vulpea. Dar o să-ți pară rău!

— O să-ți pară rău! mormăi și motanul.

— Să nu dai pe urmă vina pe noi! spuse vulpea.

— Să nu dai vina pe noi! mormăi și motanul.

— Și când te gîndești că cei cinci galbeni ai tăi s-ar putea preface într-o grămadă de bani...

Buratino se opri cu gura căscată...

— Astea-s minciuni, zise el.

Vulpea se propti în coadă și se linse pe bot:

— Minciuni! Stai că te fac eu să înțelegi numaidecît. În Țara Proștilor este un cîmp vrăjit, numit Cîmpul Minunilor... Sapi în cîmpul ăla o gropiță, spui de trei ori „ix, mix, drix“, pui în gropiță banii de aur. îi acoperi cu pămînt, presari deasupra sare, stropești bine cu apă și te culci. Pînă dimineața din groapa asta o să crească un copăcel și pe rămurele, în loc de frunze, o să atîrne bani de aur. Ai înțeles?

Buratino sări în sus la auzul acestor cuvinte.

— Minciuni, zise el. Minciuni!

— Hai, Bazilio, strîmbă vulpea din nas, prefăcîndu-se jignită. Nu vezi că n-avem cu cine sta de vorbă! Să fie sănătos cu banii lui!

— Ba nu, — strigă Buratino, — vă cred, vă cred! Abia aștept să ajungem în Țara Proștilor!

Ospătăria „La trei peștișori“

Buratino, vulpea Alisa și motanul Bazilio coborîră dealul și după ce meraseră cale îndelungată peste cîmpuri, printre vii, printr-o pădurice de pini, ieșiră la țărmul mării și apoi se îndepărtară din nou de țărm, prin aceeași pădurice și prin aceleași vii...

Orășelul de pe culme și soarele care se-nălțase deasupra lui se vedeau cînd la dreapta, cînd la stînga...

Vulpea Alisa spuse suspinînd:

— Ehe, n-ajungi în Țara Proștilor cu una cu două; pînă s-ajungi, îți tocești labele.

Către seară, călătorii văzură la o margine de drum o casă veche, cu un acoperiș puțin aplecat și cu o firmă deasupra intrării:

OSPĂTĂRIA „LA TREI PEȘTIȘORI”

Stăpînul le ieși în întâmpinare. Își smulse tichia de pe capul cheii și, înclinîndu-se adînc, îi pofti să intre.

— Nu ne-ar strica să luăm o gustărică. măcar o cojiță de pîine uscată, spuse vulpea.

— Măcar o cojiță de pîine uscată, spuse și motanul.

Intrară în ospătărie și se așezară lîngă vatră, unde pe frigări și în tigăi se prăjeau tot felul de bunătăți.

Vulpea nu mai contenea să se lingă pe bot. Motanul Bazilio puse labele pe masă, își culcă botul mustăcios pe ele, și nu-și mai luă ochii de la mîncare.

— Ei, jupîne, — spuse Buratino, dîndu-și ifose, — ia adu-ne trei coji de pîine.

Jupînul mai să pice jos de uimire, cînd auzi ce-i cer de mîncare asemenea oaspeți de seamă.

— Veselul și deșteptul Buratino glumește cu dumneata, jupîne, chicoti vulpea.

— Glumește, jupîne! mormăi și motanul.

— Dă-ne trei cojițe de pîine și pe deasupra mai dă-ne și mielul ăla frumos rumenit de colo, — spuse vulpea, — și... bobocul ăla de gîscă, pe urmă o pereche de porumbei la frigare și... cred că n-ar strica să pui și niște ficăței la tigaie...

— Mie să-mi aduci vreo șase bucăți de caracudă, dar știi... ceva mai grase, vorbi și motanul. Iar înainte de masă dă-mi niște pește crud, mai mărunțel.

Intr-un cuvînt, cerură tot ce se vedea acolo pe vatră; pentru Buratino nu rămase decît o cojiță de pîine.

Vulpea Alisa și motanul Bazilio se îndopară cu de toate, înghițind mîncarea cu oase cu tot. Burțile aproape să le plesnească de pline erau, iar boturile le străluceau de atîta grăsime.

— N-ar fi rău să ne odihnim un ceas-două, spuse vulpea. Iar

cînd o bate miezul nopții, s-o pornim la drum cu puteri noi. Nu uita să ne trezești, jupîne!

Vulpea și motanul se întinseră pe două paturi moi, și numai decît începură să sforăie și să șuiere prin somn. Buratino se oploși și el într-un colț, pe culcușul cîinelui.

În vis i se arătă un copăcel cu frunze rotunde de aur... dar cum întindea mîna...

— Ei, senior Buratino, e timpul să te scoli! A bătut miezul nopții...

În ușa ciocănea cineva. Buratino sări din culcuș și se frecă la ochi. Nu se vedea nici motanul, nici vulpea; paturile erau goale.

Jupînul îl lămuri:

— Prea cinstiții domniei-tale prieteni au binevoit să se scoale mai devreme, au gustat cîte o plăcintă rece, ca să mai prindă ceva puteri, și au pornit la drum...

— Nu-au lăsat nici o vorbă pentru mine?

— Ba cum să nu! Au spus că domnia ta, senior Buratino, fără să pierzi nici o clipă, trebuie să pornești în fugă pe drumul ce duce spre pădure...

Buratino se repezi spre ușă, dar jupînul cu mîinile proptite în șolduri se așează în prag și-l privi cu ochii micșorați:

— Dar masa de-aseară cine-o plătește?

— Of, of! se văită Buratino. Cît face?

— Cu totul și cu totul un galben.

Buratino dădu să i se strecoare printre picioare și să fugă, dar jupînul puse mîna pe o frigare. Mustățile-i stufoase, ba chiar și smocurile de păr de pe lîngă urechi i se zburliară.

— Plătește, nemernicule, sau te străpung ca pe un gîndac!

Buratino fu astfel nevoit să-i dea unul din cei cinci galbeni pe care-i avea, și părăsi tare necăjit afurisita ospătărie.

Afară era o beznă groasă, neagră ca funinginea. De jur împrejur, totul dormea. Numai deasupra capului lui Buratino se rotea ușor, pasărea de noapte Striga.¹

Atingîndu-i nasul cu aripa ei moale, Striga îi striga mereu:

— Să nu crezi, să nu crezi, să nu crezi!

Buratino se opri înciudat:

— Ce vrei de la mine?

— Să nu te-ncrezi în spusele vulpii și ale motanului!

— Ia mai slăbește-mă...

Buratino fugi mai departe și auzi cum Striga îi striga din urmă:

— Ai grijă că pe drumul ăsta mișună tîlharii!

Buratino este atacat de tîlhari

În zare apăru deodată o lumină verzuie: răsărea luna. Pădurea neagră abia se deslușea, hăt, departe...

¹ Striga — numele popular al unei specii de bufniță. (N. R.)

Buratino grăbi pasul. I se păru că cineva se furișează pe urmele lui.

O rupse la fugă. Cel care se furișa după el, alerga acum în salturi, fără să facă zgomot.

Buratino întoarse capul.

Era într-adevăr urmărit de două ființe care purtau pe cap niște saci găuriți în dreptul ochilor.

Una, mai mică de statură, învîrtea în mînă un cuțit; cealaltă, ceva mai răsărită, ținea un coșcogea pistol, cu gura țevei largă ca o pîlnie.

— Vai, vai! țipă Buratino și o zbughi iepurește spre pădurea cea neagră.

— Stai! strigau tîlharii. Stai!

Cu toate că era speriat de moarte, Buratino pricepu, totuși, cum stăteau lucrurile. Vîrî la iuțeală în gură cei patru galbeni și se abătu din drum spre marginea codrului năpădită de rugi de mure... Dar aici cei doi tîlhari îl prinseră.

— Punga sau viața!

Buratino se făcu că nu pricepe ce anume voiau de la el și răsufală adînc pe nas. Tîlharii îl înhățaseră de ceafă și-l zgîlțîiau fără-ncetare; unul îl amenința cu pistolul, iar celălalt îl scotocea prin buzunare.

— Unde-ai ascuns banii? urlă cel înalt.

— Banii, nemernicule! șuieră cel mic.

— Te rup în bucăți!

— Îți sucesc gîtul!

De frică, Buratino tremura atît de tare, că banii de aur începură să-i zăngăne-n gură.

— Ia te uită unde a ascuns banii! strigară tîlharii. În gură!...

Unul îl apucă pe Buratino de cap, celălalt de picioare, și-l zvîrliră în aer ca pe o minge. Dar Buratino încleștă dinții și mai tare.

Tîlharii îl ridicară cu picioarele în sus, și-l izbiră cu capul de pămînt. Dar nici asta nu le folosi la nimic.

Tîlharul cel mic de statură încercă să-i descleșteze dinții cu latul cuțitului. Era gata-gata să-i deschidă gura. Buratino însă se smuci și, fără să scape banii din gură, îl mușcă de mînă. Dar mîna nu era mînă, ci o labă de pisică. Tîlharul țipă ca din gură de șarpe. Între timp, răsucindu-se și lunecînd ca o șopîrlă, Buratino izbuti să scape și se repezi în stufăriș. Se afundă printre rugii de mure plini de țepi, lăsînd în

urmă-i bucățele din pantalonași și din hăinuță; răzbi de partea cealaltă și o luă la goană spre pădure.

Cînd să intre-n pădure, tîlharii îl ajunseră din nou. Buratino sări sprinten în sus, se prinse de o creangă ce se legăna și de aci se cățăra în copac. Tîlharii nu-l slăbeau de fel, numai că sacii de pe cap îi căm stinghereau.

Ajungînd în vîrfurile copacului, Buratino își făcu vînt și sări pe copacul vecin. Tîlharii, după el.

Dar vezi că amîndoi lunecară și, buf!... Căzură la pămînt.

În timp ce tîlharii gemeau și-și frecau ceafa de durere, Buratino își dădu drumul din copac și o rupse la fugă de-i sfîrîiau călcîiele.

Sub lumina lunii, copacii aruncau pe pămînt umbre lungi și toată pădurea părea vărgată.

Cu tichia lui albă pe cap, Buratino aci dispărea în umbră, aci răsărea în bătaia lunii.

Astfel ajunse la malul unui lac. Luna se răsfrîngea strălucind în oglinda apei, întocmai ca la teatrul de păpuși.

Buratino se avîntă spre dreapta — acolo locul era mlăștinos. O luă spre stînga — și aici dădu de mlaștină... În urma lui se auzeau trosnind crengile uscate.

— Prinde-l! Ține-l!

Tîlharii se apropiau din ce în ce mai mult, săltînd prin iarba udă, ca să-l descopere pe Buratino.

— Iată-l!

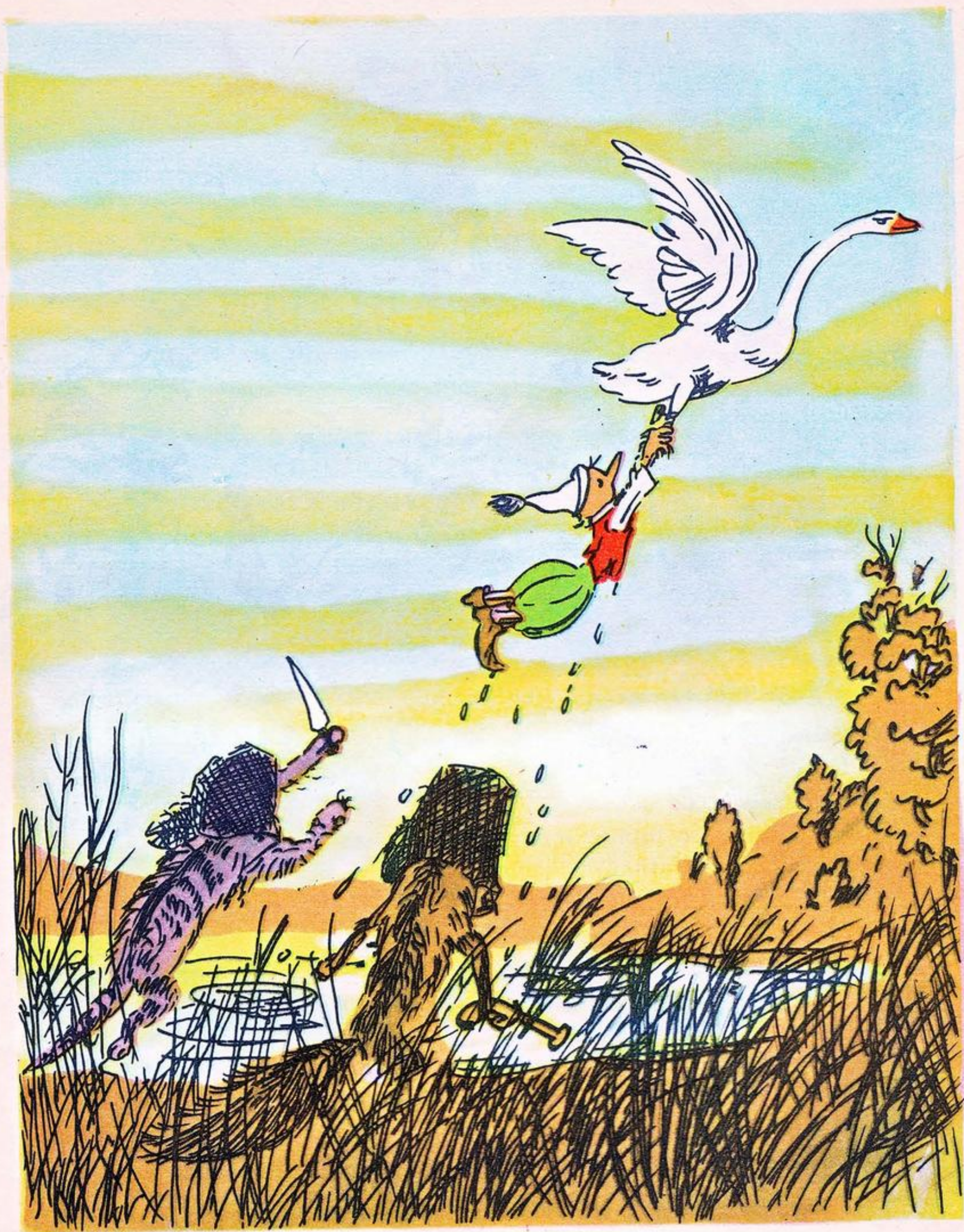
Nu-i mai rămînea decît să se arunce în apă. Deodată zări o lebădă albă, care dormea lîngă mal, cu capul ascuns sub aripă.

Buratino se aruncă în lac, înotă pe sub apă, apoi ieși la suprafață și apucă lebăda de labe.

— Hee, hee, gîgîi lebăda, trezindu-se. Ce glumă proastă! Lasă-mi labele-n pace!

Lebăda își desfăcu aripile și, în timp ce tîlharii erau gata-gata să-l apuce pe Buratino de picioare, își luă falnic zborul peste lac.

Cînd ajunse pe malul celălalt, Buratino dădu drumul lebedei și căzu jos; se ridică iute în picioare și începu să fugă peste movilițele acoperite cu mușchi, prin stufăriș, drept către luna cea mare care plutea peste dealuri.

Tîlharii îl spînzură pe Buratino de un copac

Frînt de oboseală, Buratino abia își mai mișca picioarele, întocmai ca o muscă amorțită toamna pe pervazul ferestrei.

Deodată, printre crengile unui alun, zări o poiană de toată frumusețea, iar în mijlocul ei, în bătaia razelor de lună, o căscioară cu patru ferestre. Pe obloane erau zugrăvite soarele, luna și stelele. De jur împrejurul căsuței creșteau flori mari, albastre...

Potecile erau presărate cu nisip curat. Dintr-o fîntînă țîșnitoare se înălța un fir subțire de apă, în care juca o minge mică, vărgată în felurite culori.

Buratino se cățără de-a bușilea pe prag. Bătu în ușă. Din căsuță nu-i răspunse nimeni. Bătu mai tare... pesemne că cei din casă dormeau duși.

Iată însă că din pădure se iviră din nou cei doi tîlhari. Trecuseră lacul înot; apa curgea șiroaie de pe ei. Văzîndu-l pe Buratino, tîlharul cel mic de statură miorlăi urîcios, pisicește, iar cel înalt schelălăi vulpește, cu furie.

Buratino bătea de zor în ușă cu pumnii și cu picioarele.

— Ajutor! Săriți, oameni buni !...

Atunci apăru la geam o fetiță drăguță, cu părul numai inele și cu un năsuc cîrn și drăgălaș. Avea ochii lipiți de somn.

— Fetițo, deschide-mi ușa! Niște tîlhari aleargă să mă prindă!

— Uf! Ce prostie! spuse fetița, căscînd leneșă gurița. Lasă-mă să dorm! Nici nu pot ține ochii deschiși.

Ridică mîinile, se întinse somnoroasă și dispăru de la geam.

Deznădăjduit, Buratino se prăbuși cu nasul în nisip și se prefăcu mort.

Tîlharii năvăliră asupra lui.

— Aha!... acum nu ne mai scapi!

Cum l-au chinuit pe sărmanul Buratino ca să-l silească să deschidă gura e greu de închipuit. Și dacă în timpul fugii, tîlharii n-ar fi pierdut cuțitul și pistolul, povestea bietului Buratino s-ar fi curmat aici.

În cele din urmă, tâlharii se hotărîră să-l spînzure cu capul în jos. Îl legară cu o frînghie de picioare. Buratino rămase atîrnat de o creangă de stejar... Tîlharii se așezară sub copac, întinzîndu-și cozile ude și așteptînd să le cadă banii de aur din gura băiețelului.

Aproape de revărsatul zorilor, se stîrni un vînt rece, frunzele stejarului fremătau, iar Buratino se legăna ca o surcică. Tîlharilor li se urî să tot stea la pîndă pe cozile lor ude...

— Rămîi așa atîrnat, prietene, pînă deseară! spuseră ei cu răutate și porniră să găsească vre-un han la o răscruce de drumuri.

Fetița cu părul albastru îl întoarce pe Buratino la viață

În sfârșit, printre crengile stejarului de care atârna Buratino se ivi lumina zorilor.

Iarba din poiană se făcu mai verde și florile albastre se acoperiră cu stropi de rouă.

Fetița cu părul albastru, numai inele, se arată din nou la fereastră, își frecă mai întâi frumoșii ei ochii adormiți și apoi îi deschise mari.

Fetița asta era cea mai frumoasă păpușă din teatrul de păpuși al lui Carabas-Barabas. Nemaiputînd îndura purtarea grosolană a stăpînului, fugise din teatru și se aciuiseră în căsuța singuratică din poiana albastră.

Sălbăticiunile, păsările și chiar unele gîze o îndrăgiseră tare mult — poate tocmai pentru că era o fetiță blîndă și la locul ei.

Vietățile pădurii aveau grijă să-i aducă toate cele trebuincioase pentru trai.

Cîrțița îi aducea tot soiul de legume hrănitoare.

— Șoarecii — zahăr, brînză și bucățele de cîrnat.

Cîinele ei credincios, Artemon, îi aducea franzele.

Coțofana șterpelea din piață pentru fetiță bomboane de ciocolată, înfășurate în poleială argintie.

Broaștele îi aduceau limonadă în coji de nucă.

Uliul — păsări vîinate, gata prăjite.

Bondarii — fel de fel de fructe.

Fluturașii — polen de pe flori, în loc de pudră.

Omizile aveau grijă să-i aducă pasta pentru curățitul dinților și unsoare pentru ușile care scîrțîiau.

Rîndunelele stîrpeau viespile și țînțarii care roiau în jurul casei.

În dimineața aceea, cum deschise ochii, fetița cu părul albastru îl zări pe Buratino, spînzurat cu capul în jos.

Își luă obrăjorii în palme și strigă înspăimîntată:

— Vai, vai, vai!

Sub fereastră, bălăbănindu-și urechile pleoștite, răsări, cît ai clipi, credinciosul ei cîine, Artemon. Tocmai sfîrșise să-și tundă părul de pe jumătatea dindărăt a corpului, lucru pe care-l făcea zilnic, de altfel. Pă-

rul buclat, rămas în partea din față, îi era pieptănat cu îngrijire, iar smocul din vârful cozii, împodobit cu o frumoasă fundă neagră. Pe laba dinainte purta un ceas de argint.

— Sînt gata!

Artemon își întoarse nasul într-o parte și ridică buza de sus, dezvelindu-și colții albi.

— Cheamă pe cineva, Artemon! spuse fetița. Trebuie să-l luăm de acolo pe săracuțul de Buratino, să-l aducem în casă și să chemăm un doctor...

— Sînt gata!

De gata și de grăbit ce era, Artemon prinse să se învîrtească zorit în loc, așa încît nisipul umed zbură cît colo de sub labelle lui...

Se repezi mai întîi spre un furnicar; lătrînd puternic, trezi tot norodul de furnici și trimise patru sute dintre ele să roadă frînghia cu care era legat Buratino...

Patru sute de furnici destoinice se înșirară una după alta, pe căruia îngustă, apoi se urcară pe trunchiul stejarului și roaseră frînghia.

Cu labelle din față, Artemon îl prinse pe Buratino și îl duse în casă... După ce-l culcă în pat, se avîntă în goană către un tufiș din pădure, și se înapoie tot atît de repede cu vestita doftoroaie Buha, cu infirmiera Broască și felcerița Călugărița, care semăna la înfățișare cu o așchie uscată.

Buha își apropie urechea de pieptul lui Buratino.

— Bolnavul e mai mult mort decît viu, șopti ea și roti capul cu o sută opt zeci de grade în jurul gîtului.

Cu laba ei umedă, Broasca îl cercetă mult timp pe Buratino. Gînditoare, privi cu ochii ei bulbucați în dreapta și-n stînga.

Apoi plescăi din gura ei mare și zise:

— Bolnavul e mai mult viu decît mort...

Felcerița Călugărița, cu mîinile ca două fire de iarbă uscată, începu să-l cerceteze și ea pe Buratino.

— Una din două, — vorbi ca un foșnet felcerița Călugărița, — ori e viu ori a murit. Dacă este viu, va trăi sau nu va trăi. Dacă e mort, poate fi înviat sau nu poate fi înviat.

— Curată tragere pe sfoară, spuse Buha și, desfăcîndu-și aripile moi, zbură în podul întunecos.

De furie, Broastei i se umflară toți negii.

— Şşşşarlatanie! orăcăi ea, şi tîrîndu-se pe burtă, sări în beciul umed.

Felceriţa Călugăriţa se prefăcu, pentru orice eventualitate, într-o aşchie uscată şi se lăsă să cadă afară, pe geam.

Fetiţa îşi frînse drăgălaşele ei mâini.

— Ei, oameni buni, cum să-l doftoricesc?

— Cu unt de ricin, orăcăi Broasca din beci.

— Cu unt de ricin!... rîse cu dispreţ Buha din pod.

— Sau cu unt de ricin, sau fără unt de ricin, tot una e! fîşii de după geam Călugăriţa.

Atunci nenorocitul de Buratino, zdrenţuit şi plin de vînătăi, gemu:

— Nu vreau unt de ricin, mă simt cît se poate de bine.

Fetiţa cu părul albastru se aplecă grijulie deasupra lui:

— Buratino, te rog din suflet, închide ochii, strînge-te cu degetele de nas şi înghite!

— Nu vreau, nu vreau, nu vreau!

— După ce-nghiţi, îţi dau o bucăţică de zahăr...

Un şoricuţ alb, care ţinea o bucăţică de zahăr în gură, sări în faţa lui Buratino, pe plapumă.

— Uite zahărul. Dacă m-ascuţi, îl capeţi numaidecît, spuse fetiţa.

— Daţi-mi numai zahăruuuuul...

— De ce eşti încăpăţînat? Dacă nu bei doctoria, mori...

— Mai bine mor decît să beau unt de ricin.

Atunci fetiţa spuse cu glas aspru, de om mare:

— Hai! Strînge-te de nas şi uită-te în tavan. Unu, doi, trei!

Îi turnă untul de ricin pe gît, apoi îi băgă bucăţica de zahăr în gură şi-l sărută.

— Gata, asta-i tot!

De bucurie, credinciosul Artemon, căruia tot ce se sfîrşea cu bine îi era pe plac, îşi prinse coada în dinţi şi se învîrţi sub fereastră ca un vârtej cu o mie de labe, o mie de urechi şi o mie de ochi scăpărători.

Fetița cu părul albastru încearcă să-i dea lui Buratino o creștere aleasă

Dimineața, Buratino se trezi zdravăn și voios de parcă nu i se întâmplase nimic.

Fetița cu părul albastru îl aștepta în grădină, așezată în fața unei măsuțe, pe care erau rînduite tacîmuri mici, ca pentru păpuși.

Își spălase fața cu apă proaspătă, iar năsucul cîrn și obrăjorii și-i pudrase cu polen.

Așteptîndu-l pe Buratino, ea alunga necăjită fluturașii care-i dădeau tîrcoale.

— Da' mai lăsați-mă în pace, la urma urmelor...

Cînd apăru Buratino, îl măsură din cap pînă în picioare, și se în-
cruntă. Îi porunci să se așeze la masă și îi turnă cacao într-o ceșcuță
mică, mititică.

Buratino se așeză la masă, cu un picior îndoit sub el. Prăjiturile
de migdale le îndesa întregi în gură și le înghițea pe nemestecate.

Își băga degetele în chiseaua cu dulceață, lingîndu-și-le apoi cu o
deosebită plăcere.

Iar cînd fetița se întoarse pentru o clipă ca să arunce cîteva firimi-
turi unui cărăbuș bătrîn, el apucă ceainicul și, ducîndu-l la gură, sorbi
toată cacaoa dintr-însul. Sorbi cu atîta lăcomie, că se înecă și vărsă
cacaoa pe fața de masă. Fetița se uită țintă la el și spuse cu asprime:

— Trage piciorul de sub tine și lasă-l ca oamenii în jos, sub masă.
Nu mîncea cu mîinile, că doar pentru mîncare sînt linguri și furculițe.

Îi tremurau genele, de supărată ce era.

— Spune-mi, te rog, cine se îngrijește de creșterea ta?

— Din cînd în cînd tata Carlo... încolo, nimeni.

— De-acum am să mă-ngrijesc eu de creșterea ta, fii pe pace!

„Asta-mi lipsea!“... se gîndi Buratino.

Prin iarba din jurul casei, Artemon, zbenguindu-se, fugărea păsăre-
lele. Cînd se lăsau pe ramurile copacilor el își înălța capul, sărind și
lătrînd la ele.

„Bine se mai pricepe să fugărească păsărelele!“ îl pizmui în gînd
Buratino.

Fiind silit să stea atîta vreme cuminte la masă, simțea acum furnicăături prin tot trupul.

În cele din urmă se sfîrși și gustarea asta chinuitoare. Fetița îi porunci să-și șteargă nasul mînjit de cacao. Ea își potrivi apoi cutele și fundițele rochiei, îl luă pe Buratino de mîină și-l duse în casă, pentru a-i da primele lecții de bună purtare.

Artemon zburda prin iarbă și lătra voios. Păsărelele, fără să se teamă de el, ciripeau vesele, și un vîntuleț vioi adia prin frunzișul copacilor.

— Dezbracă zdrențele astea de pe tine, zise fetița. Am să-ți fac rost de o haină ca lumea și de niște pantalonași.

Patru croitori: racul cel posomorît, poreclit Forfecilă — meșter singuratic, Ciocănitoarea cenușie și moțată, Rădașca — gîndacul cel voinic, și șoarecele Lizeta — înjghebară pentru Buratino din rochiile vechi ale fetiței un costumaș de mai mare dragul. Forfecilă croia, Ciocănitoarea, cu ciocul ei lung, găurea și cosea, Rădașca răsucea firul de ață cu piciorușele de dinapoi, iar Lizeta ronțăia ața cînd era nevoie.

Lui Buratino nu-i prea venea la socoteală să se îmbrace cu lucrurile vechi ale fetiței, dar fu totuși nevoit să se schimbe. Pufnind pe nas, el ascunse în buzunarul hăinuței noi cei patru bani de aur.

— Acum așază-te la masă și pune mîinile deasupra, în fața ta. Caută să nu stai cocoșat, îi spuse fetița și luă o bucată de cretă. Am să te-nvăț să socotești... Ascultă, ai în buzunar două mere...

Buratino îi făcu șiret cu ochiul:

— Vorbă să fie, că n-am niciunul.

— Ascultă ce-ți vorbesc, spuse din nou fetița fără să-și piardă răbdarea. Să zicem că ai două mere în buzunar. Și să zicem că cineva îți cere un măr. Cîte mere îți mai rămîn?

— Două.

— Ia gîndește-te bine.

Buratino își încordă mintea, încruntîndu-se:

— Două...

— De ce două?

— Două, pentru că cel care mi-a cerut mărul n-o să-l capete. Și dacă încearcă să mi-l ia cu de-a sila, îi săr de gît!

— Habar n-ai să socotești, rosti fetița cu tristețe. Să trecem la dictare.

Își aținti ochisorii ei senini în tavan și-i porunci:

— Scrie!... „Iepurașul ușa rupe!“ Ei, ai scris? Acum citește de-a-ndărătelea fraza asta fermecată.

După cum se știe însă, Buratino nu văzuse în viața lui nici toc, nici călimară.

Fetița îi spuse încă o dată: „Scrie!“ iar el, neștiind ce să facă, își vârî nasul în călimară și când de pe nas picură pe o hîrtie o pată de cerneală, îl apucă spaima.

Fetița își împreună mîinile, deznădăjduită, și de ciudă o podidiră lacrimile.

— Ești un neastîmpărat cum n-am mai văzut. Am să te pedep-sesc!

Și fetița scoase capul pe geam :

— Artemon, du-l pe Buratino în magazia întunecoasă.

Credinciosul Artemon apăru în ușă, și arătându-și colții albi, îl apucă pe Buratino de hăinuță și îl târî după el în magazie, unde prin unghere pîndeau păianjeni mari, aninați de pînzele lor dese. Îl închise acolo, mai mîrîi ce mai mîrîi, doar așa ca să-i bage frica-n oase, și plecă să fugărească din nou păsărelele.

Fetița se aruncă pe patul ei de păpușă, gătit cu dantele, și începu să plîngă, amărîtă că fusese nevoită să se poarte atît de aspru cu băiețelul de lemn. Dar de vreme ce se apucase să-i dea o creștere aleasă, munca trebuia să fie dusă cu orice preț pînă la capăt.

Buratino tot bodogănea în magazia cea întunecoasă :

— Tare-i proastă fetișcana asta... Ia te uită cine s-a găsit să-mi dea mie creștere aleasă... Tocmai ea, cu capul ei de porțelan și trupul umplut cu vată.

În magazie se auzi un scîrțîit subțirel, de parcă ar fi scrișnit cineva, din niște dințișori mărunți.

— Ascultă, ascultă...

Buratino își ridică nasul tot una de cerneală și, prin întuneric, zări un liliac ce spînzura de tavan, cu capul în jos.

— Tu ce mai vrei?

— Așteaptă pînă se înnoptează, Buratino.

— Mai încet, mai încet! foșneau păianjenii de prin colțuri. Nu ne clătinați pînzele, nu speriați musculițele...

Buratino se așeză pe un ciob de oală, cu fața sprijinită-n mîini. Tre-cuse el prin împrejurări mai grele decît asta; acum însă nedreptatea îl scotea din fire...

— Oare așa se cresc copiii? Asta-i creștere aleasă, ori e chin? Nu sta așa, nu mînca așa... Nu se gîndește că bietul copil poate nici n-a deschis măcar abecedarul! Ea îi dă zor cu călimara... Cîinele, desigur, fugărește păsărelele... lui ce-i pasă?

Liliacul chițai din nou :

— Mai rabdă puțin, Buratino, așteaptă pînă s-o înnopta, și atunci te duc eu în Țara Proștilor, unde ai să-ți găsești prietenii — motanul și vulpea. Acolo-i fericire și veselie. Așteaptă să vină noaptea !

Buratino ajunge în Țara Proștilor

Fetița cu părul albastru se apropie de ușa magaziei și zise:

— Buratino, prietene, nu-ți pare rău de ce-ai făcut? Nu te căiești?

Băiețelul era însă tare necăjit, și, în afară de asta, cu totul alte gânduri îi încolțiseră în minte.

— De ce să mă căiesc? Nu mă căiesc de loc! Poți să aștepți mult și bine...

— Treaba ta! O să stai în magazia asta pînă dimineața.

Și suspinînd adînc, fetița plecă.

Veni și noaptea. Bufnița ascunsă în pod se porni pe rîs, iar broasca ieși din beci să-și bălăcească burtica în băltoacele în care lumina lunii se răsfrîngea ca-ntr-o oglindă.

Fetița se culcă în pătucul ei de dantelă și într-un tîrziu, după ce vărsă lacrimi de durere, adormi.

Artemon, cu nasul vîrît sub coadă, făcut covrig lîngă ușa dormitorului, ațipi și el.

În căsuță, pendula bătu miezul nopții.

Liliacul agățat de tavan își luă zborul.

— E timpul, Buratino! Fugi! chițăi el la urechea băiatului. În colțul de colo ai să găsești o gaură de șobolan care duce în pivniță. Eu te aștept în poiană.

Apoi zbură afară prin ferestruica podului, iar Buratino fugi către colțul magaziei, împleticindu-se în firele de păianjen. Păianjenii bodogăniră cu răutate în urma lui.

Prin gaura de șobolan, Buratino se tîrî în pivniță. Trecerea se făcea din ce în ce mai îngustă și băiețelul abia izbutea să se strecoare pe sub pămînt... cînd, deodată, se trezi zburînd cu capul în jos, în pivniță, gata-gata să cadă în cursa pusă acolo pentru guzgani; călcă pe coadă un șarpe de casă, abia sosit din sufragerie, unde băuse tot laptele din cană, și sări în poiană, printr-o bortă prin care treceau de obicei pisicile.

Deasupra florilor albastre se rotea fără zgomot liliacul.

— Ia-te după mine, Buratino! Te duc în Țara Proștilor!

Liliecii n-au coadă, din care pricină nu zboară drept, ca păsările, ci, cînd în sus, cînd în jos, cu pielea aripilor întinsă între degete și semănînd mai curînd a drăcușori. Gura și-o țin întotdeauna deschisă, pen-

tru ca, fără a pierde vremea, să-și prindă hrana din zbor și să înghită de vii țânțari și fluturași de noapte.

Buratino, înotînd prin iarba care-i ajungea pînă la urechi, abia se putea ține de el; buruienile ude îl plesneau fără cruțare peste obrăjiori.

Deodată, liliacul se avîntă în văzduh, spre luna rotundă, și de acolo, de sus, strigă cuiva :

— L-am adus!

Ca din senin, Buratino se prăvăli pe un povîrniș și se rostogoli, se rostogoli pînă căzu cu fața în niște frunze de brusture.

Numai zgîrieturi, cu gura plină de nisip, cu ochii holbați de spaimă, se așeză jos.

— Ah, tu erai!

În fața lui se aflau motanul Bazilio și vulpea Alisa.

— Îndrăznețule, viteazule Buratino, ai căzut pesemne din lună, spuse vulpea.

— Mă prinde mirarea că te mai văd viu, făcu motanul, posomorît.

Buratino se bucură cînd dădu cu ochii de vechile lui cunoștințe, cu toate că i se păru oarecum ciudat că motanul își purta laba dreaptă legată cu o cîrpă, iar vulpea avea coada năclăită de nămol.

— Tot răul e spre bine! spuse vulpea. Iată că ai ajuns în Țara Proștilor...

Și vulpea arătă cu laba către un pod hodorogit ce se întindea peste albia seacă a unui pîriu. Pe malul celălalt, printre mormane de gunoaie, se deslușeau niște căsuțe pe jumătate dărîmate, un pîlc de copaci uscați, cu crengile frînte, și mai multe clopotnițe strîmbe, înclinate ba încoace, ba încolo...

— În orașul acela se vînd vestitele haine căptușite cu blană de iepure, bune pentru tata Carlo, — îngăimă vulpea, lingîndu-se pe bot, — abecedar cu poze colorate... turte dulci și cocoșei de zahăr-candel pe bețișoare, cîți poștești!... Nădăjduiesc că nu ți-ai prăpădit bănișorii, Buratino, drăguțule!

Vulpea Alisa îi ajută băiețelului să se ridice în picioare și, după ce-și scuipe în labă, îi curăță hăinuța și porniră să treacă peste podul stricat.

Motanul Bazilio mergea în urma lor șontic-șontic, cu mutra posomorîță.

Era miezul nopții, dar în Orașul Proștilor nu dormea încă nimeni.

Pe o uliță strîmbă și murdară rătăceau cîini jigăriți, plini de scaieți, ce oftau lihniți de foame :

— A-u-u-u...

Niște capre costelive, cu spinarea pleșuvă, pășteau iarba prăfuită de lîngă drum și-și mișcau alene ciotul de coadă :

-- Be-e-e-e-e!

O vacă, atît de slabă că-i puteai număra coastele, stătea cu capul plecat jalnic în jos.

— Muuu-cenică... își spunea ea îngîndurată.

Pe niște movilițe de noroi se oprise un cîrd de vrăbii jumulite de pene, care n-ar fi zburat chiar de le-ai fi strivit cu picioarele.

Găini, cu cozile smulse, abia se mai mișcau de slăbiciune.

În schimb, la răspîntii, stăteau smirnă buldogi polițiști, gătiți fiecare cu cîte o pălărie în trei colțuri și avînd în jurul gîtului cîte o zgardă cu țepi.

Polițiștii hămăiau de zor la locuitorii flămînzi și zdrențăroși.

— Mișșșcă! Cîrrculă! Ține drrreapta! Nu sta pe looc!...

Vulpea nu-l slăbea o clipă pe Buratino, ținîndu-l mereu după ea. Pe trotuar, văzură cum se plimbau, în lumina lunii, motani sătui, cu ochelari de aur pe nas, ducîndu-și la braț soțiile, împopoțonate cu scufițe.

Guvernatorul orașului — vulpoiul cel gras — se plimba țăntoș, cu botul în vînt, braț la braț cu cucoana vulpe, care păsea mîndră nevoie mare, ținînd în labă o micșunică de noapte.

Vulpea Alisa șopti :

— P-aici se plimbă cei care au semănat bani pe Cîmpul Minunilor... Știi, numai în noaptea asta se mai poate semăna. Și dacă semeni, mîine în zori poți să culegi o grămadă de bani și să-ți cumperi cu ei tot ce-ți pofteste inima... Să ne grăbim.

Vulpea și motanul îl duseră pe Buratino pe un maidan plin cu cioburi de oale sparte, pantofi rupți, galoși găuriți și cîrpe... Luîndu-și vorba din gură, începură a glăsui care mai de care :

— Sapă groapa!

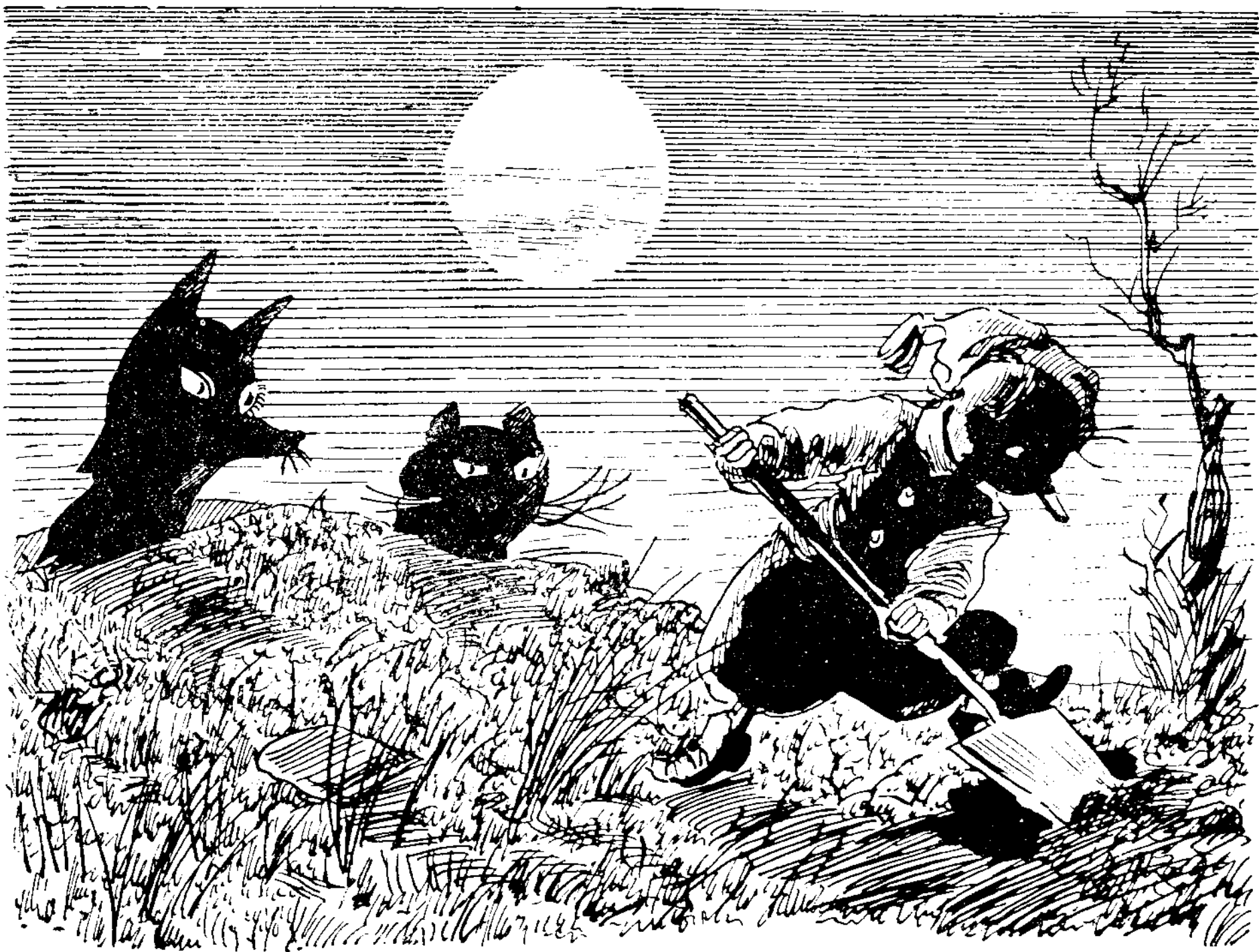
— Pune înăuntru galbenii!

— Presară sare!

— Acum stropește cu apă din băltoaca de colo; stropește bine!...

— Nu uita să spui: „ix, mix, drix!”

Buratino își scărpină nasul plin de cerneală :

— Știți ce : voi s-o ștergeți de-aici. Lăsați-mă singur !

— Doamne dumnezeule, dar nici prin cap nu ne-a trecut să ne uităm unde-ți îngropi banii, spuse vulpea.

— Doamne păzește, adăugă și motanul. Se prefăcură că se îndepărtează. Dar, după cîțiva pași, se trîntiră la pămînt, pitindu-se după un morman de gunoi.

Buratino săpă la iuțeală o groapă, spuse în șoaptă de trei ori „ix, mix, drix“, vîrî în groapă cei patru bani de aur și îi acoperi cu pămînt. Scoase din buzunar un pic de sare, o presără deasupra, luă din băltoacă puțină apă și stropi locul.

Se așeză apoi să aștepte pînă va crește copacul.

Polițiștii îl prind pe Buratino și nu-i îngăduie să rostească nici o vorbă în apărarea sa

Vulpea Alisa își făcea socotelile că Buratino se va duce în cele din urmă la culcare. Dar ți-ai găsit! El stătea neclintit pe grămada de gunoi, cu nasul întins, așteptând cu răbdare ivirea zorilor.

Atunci Alisa îl lăasă în paza motanului și dădu o fugă pînă la cel mai apropiat post de poliție.

Acolo, într-o cameră îmbîcsită cu fum de țigară, în fața unei mese, pătată de cerneală, sforăia din răsputeri un buldog de serviciu.

Vulpea îi vorbi cu un glăscior mai dulce ca mierea:

— Neînfricatable domn polițist de serviciu, n-ai vrea să arestăm un hoț, o haimana? O mare primejdie îi paște pe toți prea cinstiții bogătași, cetățeni ai acestui oraș.

Buldogul de serviciu, trezit din somn, lătră atît de tare, încît, de spaimă, sub picioarele vulpii se ivi pe neașteptate o mică băltoacă.

— Hoț... Ham!

Vulpea îl lămuri mai departe că un hoț primejdios, pe nume Buratino, fusese văzut rătăcind pe un maidan.

Buldogul de serviciu sună îndîrjit, mîrîind fără încetare. În odaie năvăliră numaidecît doi cîini detectivi, din rasa Doberman-Pintscher, care nu dormeau niciodată; nu aveau încredere în nimeni, ba se bănuiau chiar și între ei că nutresc gînduri rele.

Buldogul de serviciu porunci ca hoțul cel primejdios să fie adus fără întîrziere la post, viu sau mort.

Detectivii răspunseră scurt:

— Ham!

Și porniră spre maidan, într-un galop al lor, anume scornit, zvîrlind în lături picioarele de dinapoi.

Cei din urmă o sută de pași îi făcură tîrîș, pe burtă, și apoi, dintr-un salt, se aruncară asupra lui Buratino, îl apucară de subsuori și îl tîrîră la post.

Buratino dădea din picioare, rugîndu-se de ei să-i spună pentru ce, pentru ce l-au înhățat? Cu ce se făcuse vinovat? Dar cei doi detectivi răspunseră:

— Vorrba! O să afli la post...

Vulpea și motanul, fără să mai piardă vreme, scoaseră cei patru galbeni din pământ. Vulpea însă îi împărți cu atîta îndemînare, încît motanul se trezi cu un singur ban, iar ea cu trei.

De ciudă, motanul își înfipse ghearele în botul vulpii.

Vulpea îl cuprinse între labe. Și astfel se rostogoliră amîndoi pe maidan, ca o minge. Și-n lumina lunii, blana vulpii și cea a motanului zbură bucăți-bucăți.

După ce-și jupuiră unul altuia coastele, împărțiră, în sfîrșit, frățește galbenii, făcînd parte dreaptă, și, chiar în noaptea aceea, se făcură nevăzuți din oraș.

Între timp, detectivii îl aduseră pe Buratino la post. Bulldogul de serviciu se ridică de lîngă masă și-l scotoci pe Buratino prin buzunare. Negăsind nimic altceva decît o bucățică de zahăr și cîteva firimituri de prăjitură cu migdale, cîinele se răsti la Buratino, urlînd furios :

— Nemernicule, ești de trei ori vinovat: mai întîi ești o haimana, al doilea n-ai acte și pe deasupra n-ai nici de lucru. Afară cu el din oraș. Să fie înecat în iaz, numaidecît!

Detectivii răspunseră :

— Ham!

Zadarnic încercă Buratino să le vorbească de tata Carlo și de pătăniile lui.

Nu mai era nimic de făcut.

Detectivii îl înșfăcară la iuțeală, îl tîrîră în goana mare afară din oraș și, de pe înaltul podului, îl zvîrliră într-un iaz adînc și murdar, plin cu broaște, lipitori și larve de gîndaci de baltă.

Buratino căzu în apă și mătasea broaștei îl acoperi cu păienjenișul ei verde.

*Buratino face cunoștință cu locuitorii
iazului, află că cei patru galbeni i-au
fost furati și broasca țestoasă Tortilla
îi dăruiește o cheiță de aur*

Să nu uităm că Buratino era făcut din lemn și deci nu se putea îneca. Cu toate astea se sperie în așa hal, încît multă vreme rămase la suprafața apei, înfășurat în păienjenișul verde de mătasea broaștei.

Curînd, toți locuitorii iazului se adunară în jurul lui: mormoloci negri și burtoși, îndeobște cunoscuți pentru prostia lor, gîndaci de baltă, cu lăbuțele dinapoi asemenea unor vîsle, lipitori, larve care înghit tot ce le iese în cale, în sfîrșit tot felul de vietăți atît de mici, încît nici nu se pot vedea cu ochii.

Mormolocii îl gîdilau cu buzele lor aspre și morfoleau cu plăcere ciucurele de la tichia lui. Lipitorile i se strecurau prin buzunarele hăinuței. Un gîndac de baltă i se cățără de cîteva ori pe nasul care-i ieșise la lumină și se aruncă apoi în apă, ușor, întocmai ca gimnaștii cînd fac „rîndunica“.

Celelalte ființe mărunte mișunau în jurul lui, tremurîndu-și grăbite perișorii care le țineau loc de mîini și de picioare și căutînd să prindă ceva demîncare; din păcate însă, nimereau chiar ele în gura vreunei larve de gîndac de baltă.

Toate vietățile astea sfîrșiră prin a-l plictisi pe Buratino, care plescăi înciudat cu tălpile în apă.

— Ia mai duceți-vă la naiba! Că doar nu-s pisică moartă!

Locuitorii iazului se împrăștiară, care încotro. Buratino se răsuci pe burtică și începu să plutească.

Pe frunzele late și rotunde ale nufărului de baltă, scăldate în razele lunii, se așezaseră sumedenie de broaște și priveau la Buratino cu ochii lor bulbucați și gurile căscate de uimire.

— Parc-ar fi un soi de caracatiță, orăcâi una din ele.

— Are nasul ca un cioc de barză, orăcâi alta.

— E broască de mare, orăcâi a treia.

Ca să poată răsufli în voie, Buratino se cățără pe o frunză de nufăr ceva mai mare. Se așeză pe ea, cuprinzîndu-și strîns genunchii, și îngîină, clănțănind din dinți:

— La ora asta fetițele și băiețașii și-au băut laptele și dorm în păturile lor călduroase, numai eu stau aici amărît și tremur pe frunza asta udă... Broaștelor, nu vă fie cu supărare, dați-mi să-mbuc ceva!...

Oricine știe că broaștele au sînge rece, dar ar fi o mare greșeală să credem că n-au inimă. Cînd Buratino, clănțănind din dinți, începu să-și depeze firul pățaniilor lui nenorocite, broaștele se strînseră roată în jurul lui. Se apropiară de el una după alta, apoi se cufundară repede în adîncul iazului.

Din străfunduri, îi aduseră un gîndac mort, o aripă de libelulă, o bucățică de nămol, cîteva icre de rac și vreo două-trei rădăcini putrezite.

După ce-i puseră lui Buratino dinainte toate aceste bunătăți, broaștele săriră din nou pe frunzele de nufăr. Se așezară în șir, și rămaseră nemișcate, ca de piatră, ridicîndu-și numai capetele cu gura mare și ochii bulbucați.

Buratino duse la nas mîncarea ce i-o aduseseră broaștele, apoi gustă în silă.

— Ce porcărie! spuse el. M-apucă greața.

Atunci toate broaștele se cufundară dintr-o dată în apă...

Vălul verde de mătasea broaștei care plutea pe fața iazului se clătină și un cap mare, înfricoșător, ca de șarpe, se ivi din unde, lunecînd spre frunza pe care stătea Buratino.

Moțul de la tichia băiatului se zburli de frică. Însăimîntat, Buratino fu cît pe-aci să se rostogolească în apă.

Dar nu un șarpe se ivise din unde, ci broasca țestoasă Tortilla, cu vederea slăbită din pricina bătrîneții, și de care nu se mai temea nimeni.

— Vai de tine, băiețel cu minte scurtă și lesne încrezător, spuse Tortilla. Mai bine ai sta acasă și ți-ai da silința la învățătură. Numai necuratul te-a împins să te duci în Țara Proștilor.

— Știi, am vrut doar să fac rost de galbeni mai mulți pentru tata Carlo... Altfel sînt un băiețel foarte bun și cuminte...

— Banii ți i-a furat vulpea în înțelegere cu motanul, spuse broasca țestoasă. Mai adineauri, trecînd pe lîngă iaz, s-au oprit să bea apă și i-am auzit cu urechile mele cum se lăudau că au dezgropat banii. După cîte am înțeles din cele ce spuneau, s-au cam încăierat la împărțeală... Vai de tine, ființă fără cap, prostuțule, încrezătorule, minte scurtă!

— De ce mă cerți? mormăi Buratino. Ai face mai bine să-mi dai

o mină de ajutor. Ce-o să mă fac acum? Vai-vai-vai! Cum o să mă întorc la tata Carlo? Of, of, of!

Își frecă ochii cu pumnii și scînci atît de jalnic, că pînă și broaștele suspinară în cor:

— Of, of, Tortilla, ajută-l pe omulețul ăsta!

Broasca țestoasă privi îndelung la lună, de parcă ar fi vrut să-și amintească ceva...

— Am mai ajutat eu odată un om, și drept răsplată și-a făcut piepteni din carapacele bunicăi și bunicului meu, spuse ea. Și, din nou privi îndelung la lună. Ei, dar fie ce-o fi. Stai aici, omulețule, că eu dau o goană pînă în fundul iazului poate-oi găsi pe-acolo vreun lucrușor care să-ți fie de folos.

După ce-și trase capul ca de șarpe în carapace, se lăsă încet la fundul apei.

Broaștele șoptiră :

— Tortilla știe o taină mare.

Trecu multă, multă vreme... Luna pieri după dealuri. Tîrziu de tot, vâlul verde prinse a se clătina din nou și broasca țestoasă apăru, ținînd în gură o cheiță mică, de aur, pe care o puse la picioarele lui Buratino.

— Prostuțule fără minte și lesne-crezător, — spuse Tortilla, — nu mai fi amărît că motanul și vulpea ți-au furat galbenii. Ia cheița asta de aur. A scăpat-o în iaz un om cu o barbă atît de lungă, că trebuia s-o bage în buzunar, ca să nu-l împiedice la mers. Vai, și ce s-a mai rugat de mine să-i caut cheița asta pe fundul iazului.

Tortilla suspină, tăcu, și suspină iarăși așa de tare, încît apa făcu bășici...

— Dar eu n-am vrut să-l ajut! Eram tare supărată pe oameni pe vremea aceea, pentru că-și făcuseră piepteni din carapacea bunicului și-a bunicăi. Multe mai povestea omul acela bărbos despre cheița asta, dar nu mai mi-aduc aminte tot ce spunea. Atît țin minte: că trebuie să deschizi cu ea o ușă și dacă izbutești, te-a văzut norocul!

Lui Buratino inima prinse a-i bate cu putere și ochii îi scînteiară. Ca prin farmec uită de toate nenorocirile ce se abătuseră asupra lui. Zvîrli lipitorile din buzunarele hăinuței, puse acolo cheița și, mulțumindu-i cuviincios broaștei Tortilla și celorlalte broaște, se aruncă în apă, înotînd spre mal. Cînd broaștele îi zăriră umbra neagră răsărind pe mal, orăcăiră toate într-un glas :

— Buratino, ai grijă să nu pierzi cheița !

Buratino fuge din Țara Proștilor și întîlnește un tovarăș de suferință

Broasca țestoasă Tortilla nu-i arătase însă cum să iasă din Țara Proștilor.

Buratino fugea încotro vedea cu ochii. Stelele străluceau prin frunzișul copacilor întunecați. În cale i se înălțau stînci colțuroase, iar în văgăuni atîrnau nori de ceață.

Deodată Buratino zări ceva mai încolo, în fața lui, un ghemotoc cenușiu. Și numaidecît după asta auzi un lătrat de cîine.

Buratino se lipi la iuțeală de o stîncă. Pe lîngă el trecură, în goana mare, pufnind zgomotos pe nas, doi buldogi polițiști din Orașul Proștilor.

Ghemotocul cenușiu sări speriat de la pămînt, luînd-o spre povîrniș. Buldogii, după el.

Cînd lătratul și tropăitul se mai îndepărtară, Buratino începu să fugă atît de repede, încît stelele păreau că aleargă iute-iute pe după crengile negre.

Deodată, ghemotocul cenușiu răsări iarăși în fața lui, pe drum. Buratino izbuti atunci să deslușească un omuleț mic de tot, călare pe spinarea unui iepure și ținîndu-l strîns de urechi.

De pe povîrniș prinseră să se prăvălească pietricele; buldogii, fugărind iepurele, trecură în goană drumul; apoi se așternu o liniște deplină.

Buratino fugea acum așa de iute, că stelele alergau și ele ca turbate pe după crengile negre.

Pentru a treia oară, iepurele trecu în fugă drumul. Omulețul cel mic, atingînd cu capul o rămurică, se prăbuși de pe spinarea iepurelui și căzu drept la picioarele lui Buratino.

— Mrrr — hăm! Prinde-l, hămăiau buldogii polițiști sărind pe urmele iepurelui; ochii le erau plini de răutate și nu-l băgară în seamă nici pe Buratino și nici pe omulețul cel palid.

— Rămîi cu bine, Malvina, adio pentru totdeauna! gemu omulețul printre suspine.

Buratino se plecă asupra lui și văzu cu mirare că era Pierrot, în bluza lui albă cu mîneci lungi...

Zăcea întins, cu capul spînzurîndu-i în jos, crezînd pesemne că murise de-a binelea, și îngîna cu glas pițigăiat cuvinte de neînțeles: „Rămîi cu bine, Malvina, adio pentru totdeauna !”... ca unul ce se despărțea de viață.

Buratino începu să-l zgîlțîie și-l trase de picior. Pierrot nu se mișcă. Atunci Buratino se căută în buzunar și găsi o lipitoare rătăcită. O luă și o puse pe nasul omulețului care zăcea fără suflare.

Lipitoarea, nici una nici două, îl ciupi de nas. Pierrot se ridică îndată, se așeză în capul oaselor, dădu din cap, își smulse lipitoarea de pe nas și gemu:

— Vai, se vede treaba că mai trăiesc!

Buratino îi cuprinse în mâini obrazii albi ca praful de dinți, îl sărută și-l întrebă :

— Cum de ai ajuns aici? De ce fugeai călare pe iepure?

— Vai, Buratino, Buratino, — răspunse Pierrot, uitându-se speriat în jurul lui, — ascunde-mă cât mai repede... Pe mine mă-fugăreau cîinii, nu pe iepurele cenușiu... Senior Carabas-Barabas mă urmărește zi și noapte. El a tocmnit cîinii polițiști din Orașul Proștilor, căci a făcut jurământ să mă prindă viu sau mort.

În depărtare se auzi din nou lătratul cîinilor. Buratino îl apucă pe Pierrot de mîneacă și îl trase într-un tufiș de mimoze încărcat de flori, asemenea unor balonașe galbene și mirositoare.

Acolo, pe un culcuș de frunze uscate, Pierrot începu să povestească în șoaptă :

— Înțelegi tu, Buratino, într-o noapte vîntul șuiera nebun și ploua cu găleata...

Pierrot povestește cum a ajuns în Țara Proștilor, călare pe iepure

— Înțelegi tu, Buratino, într-o noapte vîntul șuiera nebun și ploua cu găleata. Senior Carabas-Barabas stătea la gura sobei și trăgea din pipă. Toate păpușile dormeau. Numai eu eram treaz. Mă gîndeam la fetița cu părul albastru...

— Ți-ai și găsit la cine să te gîndești! Tare prost mai ești! îi tăie vorba Buratino. Aseară fetișcana asta m-a vîrît într-o magazie cu păianjeni... N-am putut răbda și am fugit.

— Ce? Cum? Ai văzut-o pe fetița cu părul albastru? Ai văzut-o pe Malvina mea?

— Ai ales pînă ai cules! O miorlăită și o pisăloagă...

Pierrot sări în picioare, dînd din mîini :

— Du-mă la ea... Dacă-mi ajuți s-o găsesc pe Malvina, îți voi dezvălui taina cheiței de aur!

— Cum? strigă fericit Buratino. Cunoști taina cheiței de aur?

— Știu unde se află cheița, cum poți s-o găsești și știu ce ușiță

anume trebuie să deschizi cu ea... Am aflat taina, ascultînd la uşă. Din pricina asta mă caută Carabas-Barabas cu cîinii lui poliţişti.

Tare ar mai fi vrut Buratino să se laude că acea cheiţă minunată o şi avea la el în buzunar. Dar, ca nu cumva să-i scape vreo vorbă, îşi luă tichia de pe cap şi şi-o îndesă în gură.

Pierrot îl rugă fierbinte să-l ducă la Malvina. Buratino îl lămuri însă prin semne pe acest prostănac că era primejdios s-o pornească la drum pe întuneric, dar că-l va duce la Malvina îndată ce se va lumina de ziuă.

Silindu-l pe Pierrot să se ascundă din nou sub tufişul de mimoze, Buratino spuse cu glas înăbuşit şi cam peltic, pentru că tot mai ţinea tichia în gură:

— Hai! Poeşşesteşte...

— Aşadar, într-o noapte, vîntul şuiera...

— Deştepe aştă ai mai poeşştit.....

- - Aşadar, înţelegi, — urmă Pierrot, — tocmai adormisem cînd am auzit pe cineva bătînd tare în geam...

Senior Carabas-Barabas mormăi: „Cine şi-o fi găsit să umble pe o vreme ca asta?”

— Sînt eu, Duremar, — răspunse un glas de afară, de lîngă fereastră, — eu, vînzătorul de lipitori de leac. Lăsaţi-mă să intru, să mă usuc lîngă foc.

Înţelegi, doream foarte mult să văd cum arată un vînzător de lipitori de leac. Am tras încetişor un colţ de perdeluţă şi am băgat capul în cameră. Şi ce-mi văd ochii!... Senior Carabas-Barabas se ridică din fotoliu, se împiedică în barbă, ca de obicei, înjură şi deschide uşa.

În încăpere intră un om lung, deşirat, ud learcă, cu o faţă mică şi încreţită ca un zbîrciog. Purta pe umeri un palton vechi, verde, iar la cingătoare îi atîrnau cleşti, cîrlige şi ace. În mîini ţinea o tinichea şi un ciorpac.¹

— Dacă vă doare burta, — spuse el, înclinîndu-se de parcă ar fi fost frînt din şale, — dacă vă doare tare capul sau vă ţiuie urechile, vă pot pune pe ceafă o jumătate duzină de lipitori straşnice.

Senior Carabas-Barabas bodogăni:

— La dracu'! Nu-mi trebuie nici un fel de lipitori! Vino şi usuca-te la foc pînă n-oi mai putea!

¹) Ciorpac — unealtă de pescuit peşte mărunt. (N. R.)

Duremar se întoarce cu spatele spre vatră. Din paltonul lui verde ieșiră aburi cu miros de nămol.

— Mergă prost cu vânzarea lipitorilor, spuse el din nou. Pentru o bucată de slănină și un pahar de vin sînt gata să vă pun pe șale o duzină din cele mai strașnice lipitori, iar de vă dor cumva oasele...

— La dracu'! Nu-mi trebuie nici un fel de lipitori! strigă Carabas-Barabas. Ia de mănîncă slănină și bea un pahar de vin.

Duremar începu să mănînce slăcina și, în timp ce mesteca, fața i se strîngea și i se întindea, parcă ar fi fost de gumă. După ce mîncă și bău, ceru și puțin tutun de-o țigară.

— Senior, acum sînt sătul și m-am încălzit, spuse el. Ca să vă răsplătesc pentru găzduire, o să vă dezvălui o taină.

Senior Carabas-Barabas trase din pipă și răspunse:

— În lumea asta e o singură taină pe care vreau s-o cunosc. Toate celelalte nu fac nici două parale!

— Senior, — spuse din nou Duremar, — eu știu o taină foarte mare, pe care mi-a destăinuit-o Tortilla, broasca țestoasă.

La aceste cuvinte, Carabas-Barabas holbă ochii, sări în picioare, se împiedică în barbă, ca de obicei, căzu peste înspăimîntatul Duremar, gata-gata să-l strivească sub el și mugii ca un taur:

— Prea bunule Duremar, neprețuitule Duremar, spune, spune mai repede ce ți-a destăinuit Tortilla, broasca țestoasă.

Atunci Duremar îi istorisi următoarea întîmplare:

„Pe vremea aceea mă îndeletniceam cu negoțul lipitorilor pe care le prindeam într-un iaz murdar de lîngă Orașul Proștilor. Plăteam unui om sărman patru bănuți pe zi, și el se dezbrăca, intra pînă la gît în apa iazului și rămînea acolo pînă cînd lipitorile se prindeau de trupul lui gol.

Apoi ieșea la mal, iar eu smulgeam lipitorile prinse pe el și îl trimiteam din nou în apă.

În ziua aceea prinsesem o mulțime de lipitori în felul acesta, cînd din iaz se ivi, deodată, un cap de șarpe.

— Ia ascultă, Duremar, — grăi arătarea aceea, — ai băgat în speție întreaga suflare din minunatul nostru iaz, ne tulburi apa, iar mie nu-mi mai tihnește — din pricina ta — somnul de după-masă... Spune, cînd ai de gînd să isprăvești cu fărădelegea asta?

Dîndu-mi seama că arătarea aceasta nu era decît o broască țestoasă obișnuită, îi răspunsei fără teamă :

— Cînd?... Cînd voi sfîrși de prins toate lipitorile din balta voastră murdară...

— Duremar, sîntem gata să te răsplătim, dacă te învoiești să ne lași în pace iazul și să nu mai calci niciodată pe aici.

Atunci eu începui să-mi bat joc de broasca țestoasă, zicîndu-i :

— Hei, geamantan bătrîn de apă, broască fără minte ! Cu ce, mă rog, ai putea să mă răsplătești ? Poate vrei să-mi dai carapacea de os în care îți ascunzi capul și picioarele... Ți-aș vinde-o ca să-și facă lumea piepteni dintr-însa...

Broasca țestoasă se înverzi de ciudă și-mi spuse :

— Pe fundul iazului zace o cheiță fermecată... Cunosc un om care ar fi gata să facă orice pe lume, numai să pună mîna pe cheița asta !

Dar abia rostise Duremar aceste cuvinte, și Carabas-Barabas începu să urle cît îl țineau puterile :

— Omul acela sînt eu ! Eu ! Eu ! Prea-bunule Duremar, de ce n-ai luat atunci cheița de la broasca țestoasă ?

— Asta-i bună ! răspunse Duremar, schimonosindu-și atît de tare chipul, încît semăna acum leit cu un zbîrciog fierț. Zău așa, să mă las păgubaș de lipitori pentru o biată cheiță... Pe scurt... mi-am bătut în așa hal joc de broasca țestoasă, că pînă la urmă, ieșindu-și din fire, mi-a spus, ridicîndu-și laba din apă :

— Fac jurămînt că nici tu, nici nimeni altul nu va căpăta cheița fermecată. Jur că o va primi numai acel om care va izbuti să facă astfel, încît tot poporul din iaz să mă roage să i-o dau lui.

Și broasca se cufundă în apă, ținîndu-și mereu laba ridicată în sus.

— Să nu pierdem timpul, strigă Carabas-Barabas. Să pornim numaidecît în Țara Proștilor. Și zicînd acestea își vîrî capătul bărbii în buzunar și apucă șapea și felinarul. Eu o să mă așez pe malul iazului. O să zîmbesc cît am să pot mai îmbietor. Am să mă rog de broaște, de mormoloci, de gîndacii de baltă, s-o înduplece pe broasca țestoasă... Am să le făgăduiesc un milion și jumătate de muște grase... Am să rag ca o vacă rătăcită de cireadă, am să cîrîi ca o găină mî-

noasă, am să vărs lacrimi de crocodil. Voi cădea în genunchi în fața celei mai prizărite broscuțe. Trebuie neapărat să pun mîna pe cheița asta! Și cînd o s-o am, mă duc în oraș. Se află acolo, undeva, o casă, care are o cameră sub scară. O să pătrund în camera de sub scară, o să găsesc ușița mică pe lîngă care toți trec fără s-o bage în seamă, și-am să vîr cheița în broască...

— Auzindu-i vorbind așa, înțelegi, Buratino, — continuă Pierrot, stînd pe frunzele veștede de sub tufișul de mimoze, — m-a apucat o curiozitate atît de mare, încît am ieșit de sub perdea.

Senior Carabas-Barabas m-a văzut.

— Tragi cu urechea, nemernicule! Și se repezi să mă prindă și să mă zvîrle pe foc, dar se împiedică din nou în barba lui, căzu și, răsturnînd niște scaune, se întinse cît era de lung pe dușumeaua care se zgudui toată.

Nici nu mai știu cînd am fost dincolo de fereastră și cînd am sărit gardul. În bezna de afară, vîntul șuiera și ploaia bătea cu furie.

Un fulger despică norul negru de deasupra capului meu și la lumina lui văzui, alergînd la zece pași în urma mea, pe Carabas-Barabas și pe vînzătorul de lipitori.

„Sînt pierdut!“ mi-am zis. M-am poticnit și am căzut pe ceva moale și cald... M-am prins cu mîinile de niște urechi lungi.

Căzusem în spinarea unui iepure cenușiu. De frică, iepurele țîșni în sus, dar eu mă țineam strîns de urechile lui. Și astfel, o pornirăm prin întuneric peste cîmpii, prin vii și prin grădini.

Cînd iepurele obosea și se așeza să mai răsufle un pic, mișcîndu-și mîniat buza lui spintecată în două, eu îl sărutam pe frunte:

-- Te rog frumos, iepurașule, hai să mai fugim nițel.

Iepurele suspina și o pornea din nou. Încotro? Nici el nu știa... O lua ba la dreapta, ba la stînga...

Cînd norii se împrăștiară și luna se ivi pe cer, văzui la poalele dealului un orășel cu clopotnițe înclinate care cum se nimerea.

Pe drumul ce ducea spre oraș, fugeau Carabas-Barabas și vînzătorul de lipitori.

— Ehe-he! Asta-i curat ghinion iepuresc! spuse iepurele. Pun rămășag că se duc în Orașul Proștilor, să tocmească cîini polițiști. S-a sfîrșit cu noi!

Iepurele își pierdu curajul. Vîrîndu-și nasul între lăbuțe, rămase țintuit locului, cu urechile pleoștite. În zadar m-am rugat de el, am plîns și i-am căzut la picioare. Iepurele nu se clintea.

Însă cînd văzu țîșnind din oraș, într-o fugă nebună, doi buldogi cîrni, purtînd cîte o banderolă neagră pe laba dreaptă, iepurele prinse să tremure ca o frunză în bătaia vîntului și abia am apucat să-i săr în spinare, că o și zbughi prin pădure de-i sfîrîiau călcîiele...

Urmarea o știi, că doar ai văzut singur...

Pierrot își sfîrși povestirea și Buratino îl întrebă cu băgare de seamă:

— Dar în care casă o fi camera aia de sub scară și ușița care se descuie cu cheița aia?

— Carabas-Barabas n-a mai avut cînd să pomenească despre asta. Ei, dar nouă ne e totuna... cheița se află doar în fundul iazului. Nu ne e dat nouă norocul ăsta.

— Dar p-asta o vezi tu? îi strigă Buratino la ureche, după ce scoase cheița din buzunar și o învîrți pe sub nasul lui Pierrot. Ia uită-te!

*Buratino și Pierrot sosesc la Malvina,
fetița cu părul albastru, dar sînt nevoiți
să fugă fără întîrziere împreună cu ea
și cîinele Artemon*

Cînd soarele se înălță deasupra vîrfului stîncos al dealului, Buratino și Pierrot ieșiră de sub tufiș și o luară la goană peste cîmpia pe care băiețelul o străbătuse cu o noapte mai înainte, împreună cu Iliacul, în drum spre Țara Proștilor, după ce fugise din casa fetiței cu părul albastru.

Îți venea să te strici de ris, nu alta, uitîndu-te cum alerga Pierrot, nerăbdător, s-o întîlnească mai repede pe Malvina.

— Ascultă, Buratino, întreba el la fiecare cincisprezece secunde. Tu ce crezi? O să se bucure cînd m-o vedea?

— De unde vrei să știi?

După alte cincisprezece secunde, Pierrot întreba din nou:

— Ascultă, Buratino, ce zici, poate n-o să se bucure.

— De unde vrei să știi eu?

În sfîrșit, dădură cu ochii și de căsuța cea albă, cu soarele, luna și stelele zugrăvite pe obloane.

Un firicel de fum se înălță din horn, iar deasupra lui plutea un nouraș mic, asemănător unui cap de pisică.

Cîinele Artemon ședea pe prispă și mîrîia din cînd în cînd la nourașul acela.

Buratino nu prea avea el chef să se întoarcă la fetița cu părul albastru, dar îi era foame, iar mirosul de lapte fierț începu de departe să-i gîdile nările.

„Dacă fetișcana asta o să se-apuce iar să-mi dea creștere aleasă, dau pe gît cana cu lapte și p-aci ți-e drumul“, își zicea în gînd Buratino.

Tocmai atunci Malvina ieși din căsuță. Într-o mînă ținea ceainicul de porțelan, iar în cealaltă, un coșuleț cu prăjituri.

Ochișorii îi erau roșii și umflați de plîns. Era sigură că guzganii îl tîrîseră pe Buratino afară din magazie și că-l mîncaseră.

Se așeză la măsuta de păpuși care se afla pe cărăruia presărată cu nisip și florile albastre prinseră numaidecît să se legene, fluturașii se rotiră deasupra lor ca niște frunzulițe albe și galbene și... tot atunci apărură Buratino și Pierrot.

Malvina făcu ochii mari, atît de mari, că i-ar fi putut cuprinde dintr-o dată pe amîndoi băieții în adîncul lor.

Văzînd-o pe Malvina, Pierrot începu să se bîlbîie. Rostea cuvinte atît de lipsite de înțeles și fără nici o legătură, încît nu face să le mai înșir aici.

Buratino spuse, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat :

— Uite, ți l-am adus! N-ai decît să-i dai lecții de bună purtare.

Malvina abia atunci înțelese că nu visa.

— Vai, cît sînt de fericită! șopti ea și adăugă îndată cu glas de om mare: Băieți, spălați-vă numaidecît pe mîini și pe dinți. Artemon, du, te rog, băieții la fîntînă!

— Ai văzut, -- mormăi Buratino, -- nu i-au zburat încă sticleții din cap! Spală-te, curăță-ți dinții. Nu știu, zău, pe cine din lumea asta n-ar da ea gata cu meteahna asta a curățeniei...

Se spălară, totuși, iar Artemon le scutură hăinuțele cu smocul de păr din vîrfurile cozii.

Apoi se așezară la masă. Buratino mîncă, nu se-ncurcă, în timp ce Pierrot abia se atingeă de prăjituri. Se uita, ca vrăjit, la Malvina, ca și cum ar fi fost o prăjitură cu migdale. În cele din urmă fata își ieși din sărite :

— Mă rog, ce-ai văzut la mine de te uiți așa? îl întrebă ea. Mai bine ai sta liniștit și-ai mîncă.

— E multă vreme, Malvina, de cînd eu nu mai mănînc nimic, răspunse Pierrot. Știi... eu scriu poezii.

Buratino pufni în rîs.

Malvina făcu iar ochii mari :

— Da-a?! Atunci spune-ne și nouă o poezie!

Cu fața sprijinită în mînuța ei gîngășă, își ridică ochișorii frumoși spre naurașul care aducea la înfățișare cu un cap de pisică.

Pierrot începu să spună poezia cu un glas atît de stîns, de parcă vorbea din fundul unei fîntîni adînci:

*A fugit Malvina. N-am s-o mai găsesc!
Da, s-a dus Malvina, draga, scumpa mea!
Și mă-ntreb plîngînd: „Oare n-aș putea
Viața-mi de păpușă să o părăsesc?“*

Dar n-apucă bine să-și sfîrșească poezia, n-apucă nici Malvina să-i arate cît de mult îi plăcuse că, deodată, pe cărăruia presărată cu nisip, apăru o broască.

Holbîndu-și la ei ochii bulbucați, le spuse:

— Azi-noapte, broasca țestoasă Tortilla, ieșindu-și din minți, i-a povestit lui Carabas-Barabas de-a fir a păr despre cheița de aur...

Speriată, Malvina dădu un țipăt, deși nu pricepuse nimic. Pierrot, cu gîndul aiurea, ca toți poeții, rosti cîteva cuvinte fără nici un înțeles, pe care iarăși n-are rost să le mai înșir aici. În schimb, Buratino sări ca ars și începu să-și umple buzunarele cu prăjituri, bucățele de zahăr și bomboane.

— Să fugim cît mai repede! Dacă buldogii polițiști îl aduc aici pe Carabas-Barabas, sîntem pierduți!

Malvina se făcu la fața albă, ca aripa unui fluturaș alb. Crezînd că e gata să-și dea sufletul, Pierrot turnă fiertura din ceainic peste ea și Malvina se trezi cu rochița ei drăguță plină toată de cacao.

Artemon lătră puternic și sări la Pierrot, căci el spăla rochiile Malvinei, îl înșfăcă de guler și-l scutură pînă ce omulețul îngăimă, bîlbîindu-se:

— Ajunge, te rog!

Broasca se holba cu ochii ei bulbucați la toată învîlmășeala asta și spuse din nou:

— Carabas-Barabas și cîinii polițiști vor fi aici peste un sfert de oră...

Malvina fugi să-și schimbe rochia. Pierrot, deznădăjduit, își frîngea mîinile și încerca să se dea cu capul de nisipul de pe cărare. Ar-

temon ducea în dinți bocceluța cu tot ielul de lucruri de-ale gospodăriei. Ușile se trînteau. Vrăbiile gureșe ciripeau speriate prin tufișuri. Rîndunelele, înspăimîntate și ele, zburau atingînd cu aripile pămîntul. Doar Bufnița din pod, parcă într-adîns, pentru a-i speria mai tare, rîdea în hohote.

Buratino nu-și pierdu cumpătul. Puse în spinarea lui Artemon două bocceluțe în care se aflau lucrurile cele mai trebuincioase, iar pe Malvina, îmbrăcată acum într-o rochie frumoasă de drum, o așeză deasupra. Lui Pierrot îi porunci să se țină de coada cîinelui. Apoi, porni în fruntea lor, plin de curaj.

— Și acum, vă rog! Nu vă pierdeți capul! Să fugim!...

Și cînd toți, adică Buratino pășind bărbătește în frunte, Malvina săltînd pe boccele, și în urma lor Pierrot, cu capul împănat de poezii proaste în loc de minte sănătoasă, ieșiră din iarba deasă în cîmp deschis, la marginea pădurii răsări barba încîlcită a lui Carabas-Barabas. Ferindu-se de soare, cu mîna streășină la ochi, cerceta cu luare-aminte împrejurimile.

O luptă crîncenă la marginea pădurii

Senior Carabas-Barabas ținea de zgardă doi cîini polițiști. Cînd îi zări pe fugari, alergînd pe cîmpul deschis, rînji cu toată gura, arătîndu-și dinți colțoși și mari...

— Aha! răcni el, și slobozi bulldogii.

Cîinii înrăiți începură mai întîi să zvîrle pămîntul cu picioarele dinapoi ca să-și facă vînt. Nu lătrau și nu se uitau la fugari, ci în altă parte, atît de mîndri erau de puterea lor.

Apoi se îndreptară în pas măsurat spre Buratino, Artemon, Pierrot și Malvina, pe care groaza îi țintuise locului.

Părea că totul este pierdut. Carabas-Barabas călca greoi în urma cîinilor polițiști. Barba îi scăpa mereu din buzunarul hainei și i se încurca printre picioare.

Artemon, prevăzător, își strînse coada, mîrîind furios. Malvina își frîngea mîinile:

— Mi-e frică, mi-e frică!

Pierrot, cu mînele lui lungi atîrnîndu-i jalnic în jos, o privea în neştire pe Malvina, încredinţat că nu mai era nici o nădejde de scăpare.

Buratino fu cel dintîi care-şi veni în fire.

— Pierrot, — strigă el, — ia fata de mîna şi fugiţi spre lac, acolo unde sînt lebedele! Artemon, dă jos boccelele, scoate-ţi ceasul şi pregăteşte-te de luptă!

Îmbărbătată de glasul lui hotărît, Malvina sări jos din spinarea lui Artemon şi o luă la fugă spre lac, săltîndu-şi uşor rochiţa. Pierrot — după ea.

Artemon aruncă boccelele din spinare, îşi scoase ceasul de pe labă şi-şi desfăcu funda din vîrfurile cozii. Arătîndu-şi colţii, începu să sară cînd la stînga, cînd la dreapta, şi să scormonească pămîntul cu picioarele dinapoi.

Buratino, căţărat în vîrfurile unui pin cu trunchiul plin de răşină, ce veghea singuratic pe cîmpie, striga şi urla de acolo de sus, cît îl ţinea gura :

— Săriţi, voi fiare, păsări şi gîndaci! Au năvălit duşmanii! Săriţi în ajutorul omuleţilor de lemn. Săriţi în apărarea nevinovaţilor!...

Buldogii poliţişti parcă abia atunci îl zăriră pe Artemon. Dintr-un salt se aruncară asupra lui. Dar Artemon izbuti să se strecoare cu îndemînare printre ei şi-şi înfipse colţii în ciotul de coadă al unuia şi în coapsa celuilalt.

Buldogii se suciră în loc, greoi, şi se năpustiră iarăşi asupra lui Artemon. Acesta sări sprinten în sus, lăsîndu-i să treacă pe sub el, şi astfel izbuti din nou să-i jupoaie unuia coastele şi celuilalt spinarea.

Buldogii săriră pentru a treia oară asupra lui. Artemon, cu coada tîrîş prin iarbă, o porni razna pe cîmp, alergînd în cerc, ba lăsîndu-i să se apropie, ba aruncîndu-se într-o parte, chiar de sub nasul lor. Buldogii cei cîrni se înfuriară de-a binelea. Mîrîind îndîrjiţi, fugeau fără grabă, dar cu încăpăţînare, pe urmele lui Artemon, hotărîţi să pună laba pe el, viu sau mort.

În timpul ăsta, Carabas-Barabas se apropie de pin, îl cuprinse în braţe şi începu să-l scuture :

— Dă-te jos! Jos cu tine!

Buratino se prinse zdravăn de o creangă, cu mîinile, cu picioa-

rele, ba și cu dinții. Așa de tare scutura Carabas-Barabas copacul, încât conurile de pe crengi se clătinau de mama focului.

Conul pinului, plin de ghimpi, este cam de mărimea unui pepenaș galben și e destul de greu. Dacă te pocnește cumva un con de ăsta, atunci... vai și amar de tine.

Buratino abia se mai ținea pe creanga zgâlțâită vîrtos. De acolo văzu că Artemon abia mai aleargă și el, cu limba atîrnîndu-i din gură, ca o cîrpă roșie.

— Dă-mi cheița! urlă Carabas-Barabas, căscînd o gură cît o șură.

Buratino se tîrî de-a lungul crengii, ajunse în sfîrșit în dreptul unui con mai mare și începu să-i roadă cu dinții codița de care atîrna. Cum Carabas-Barabas zgâlțîia pomul din ce în ce mai tare, conul greu zbură deodată de pe creangă și... nimeri drept în gura lui cu dinți mari.

Carabas-Barabas se întinse jos cît era de lung.

Buratino rupse al doilea con și poc! îl repezi drept în capul lui Carabas-Barabas, care răsună ca o tobă.

— Săriți! Ne-au încolțit dușmanii! strigă din nou Buratino. Ajutor! Săriți în apărarea unor băiețași nevinovați!...

Cei dintîi le veniră în ajutor lăstunii. Zburînd foarte jos deasupra pămîntului, spintecau aerul drept sub nasul cîinilor. Zadarnic clănțăneau aceștia, mînioși, din dinți: lăstunul doar nu-i muscă: vîj-j-j! și gata... trecea pe sub botul lor ca un fulger cenușiu!

Din nouașul asemeni unui cap de pisică, pică, fără veste, un vultur negru. Era vulturul care îi aducea de obicei Malvinei vînat. Iși înfipse ghearele în spinarea unui cîine polițist și, desfăcîndu-și larg aripile lui puternice, se înalță în văzduh cu cîine cu tot. Și cînd ajunse în înaltul cerului lăsă să-i scape bulldogul din gheare...

Urlînd înfiorător, cîinele polițist se prăvăli la pămînt, cu picioarele în sus.

Artemon îl încolți pe celălalt cîine dintr-o parte, îl izbi puternic cu pieptul, îl răsturnă, îl mușcă și apoi sări în lături.

Și din nou o porniră, fugărindu-se prin cîmpie în jurul pinului singuratic, Artemon și după el cîinii polițiști care, deși zdrobiți și mușcați, nu-l slăbeau de fel.

În ajutorul lui Artemon veniră niște broscuțe care tîrau doi șerpi, orbi de bătrînețe. Șerpii tot trebuiau să moară curînd, curînd, fie sub

o rădăcină putredă, fie în stomacul unei berze, și broaștele îi înduplecaseră să-și sfîrșească viața murind vitejește.

Artemon cel cu suflet mare se hotărî să treacă la lupta hotărîtoare. Se propti în coadă și-și arată colții.

Buldogii se năpustiră asupra lui și toți trei se rostogoliră ca o minge.

Artemon își clămpănea fălcile și îi jupuia pe dușmani cu ghearele. Buldogii, neținînd seama de mușcături și zgîrieturi, urmăreau doar un singur lucru: dintr-un salt cutezător să ajungă la beregata lui Artemon și să-i facă de petrecanie. Cîmpia răsuna de schelălăit și de lătrat.

În ajutorul lui Artemon sări acum și o familie de arici: ariciul, aricioaica, soacra ariciului, două mătuși nemăritate de-ale ariciului și ariceii cei mici.

Veneau în zbor, zumzăind, bondarii grași, negri-catifelati, îmbrăcați în pelerine aurii; foșnind din aripi, se apropiau și bărzăunii cei haini. Cărăbușii de aur și gîndacii mușcători, cu mustățile lor lungi, soseau și ei, tîrîndu-se încet.

Fără să-și precupețească viața, toate fiarele, păsările și gîndacii se năpustiră asupra nesuferiților cîini polițiști.

Ariciul, aricioaica, soacra ariciului, cele două mătuși nemăritate ale ariciului și ariceii cei mici, făcuți ghem, se rostogoliră într-o clipită ca niște bile și-și înfipseră țepii ascuțiți drept în botul cîinilor vrăjmași.

Bondarii și bărzăunii îi înțepau și ei, din zbor, cu acele lor veninoase. Grave și liniștite, furnicile pătrundeau în nările cîinilor, improșcîndu-le cu un lichid usturător pe care-l fabrică numai ele.

Cărăbușii aurii și gîndacii îi mușcau de burtă.

Vulturul, cu pliscul lui coroiat, îi ciocănea în creștetul capului cînd pe unul, cînd pe celălalt.

Fluturașii și muștele roiau ca un nor des prin fața ochilor lor, întunecîndu-le vederea.

Broscuțele țineau gata pregătiți cei doi șerpi, hotărîți s-o sfîrșească într-o moarte vitejească.

Și iată că unul din cei doi cîini își căscă botul mare, ca să strănute și să dea afară lichidul cel otrăvitor al furnicilor. Atunci șarpele bătrîn și orb se repezi cu capul drept în botul larg deschis al cîinelui și, ca un sfredel, îi pătrunse în gîtlej.

Același lucru se întâmplă și cu celălalt câine, în gîtlejul căruia pătrunse cel de al doilea șarpe.

Amîndoi cîinii, înțepeniți, mușcați și zgîriați din toate părțile, înăbușindu-se, se zvîrcoleau acum neputincioși pe pămînt.

Viteazul Artemon ieși învingător în luptă.

În vremea asta Carabas-Barabas izbuti, în sfîrșit, să-și smulgă din gura lui cea mare conul cu ghimpi. Din pricina loviturii pe care-o primise în creștet, ochii i se făcuseră cît niște cepe. Clătîindu-se pe picioare, de amețală, se sprijini de trunchiul pinului. Vîntul îi respira barba.

Buratino, cocoțat drept în vîrful pinului, văzu atunci cum capătul bărbii lui Carabas-Barabas, luat de vînt, se lipise de trunchiul îmbibat de rășină.

Buratino coborî atunci pe o altă creangă şi făcîndu-i în ciudă strigă :

— Sîc, moşule, că nu m-ai prins ! Şi nici n-ai să mă prinzi vreodată !

Sări jos şi începu să alerge roată în jurul copacului. Carabas-Barabas întinse mîinile să-l înhaţe şi, clătinîndu-se, se luă după băieţel.

Inconjură o dată copacul, gata-gata să-l apuce cu degetele lui încovoiate pe băieţel. Apoi mai alergă o dată în jurul copacului şi încă o dată...

Barba i se încolăcea şi ea treptat în jurul trunchiului, încleindu-se în răşină, şi cînd nu mai avu ce să se încolăcească, Carabas-Barabas se pocni cu nasul de copac. Buratino scoase limba la el şi fugi spre lacul lebedelor, ca s-o caute pe Malvina şi pe Pierrot.

Artemon, ciufulit tot, şchiopăta în urma lui, în trei labe, pe cea de-a patra ţinînd-o în sus.

Pe cîmpul de bătaie rămaseră cei doi cîini poliţişti, a căror viaţă nu mai preţuia nici cît o ceapă degerată. Doctorul în ştiinţe de păpuşi, senior Carabas-Barabas, rămăsese şi el pe loc, buimac, cu barba lipită de trunchiul pinului.

În peşteră

Malvina şi Pierrot stăteau în stufăriş, pe o moviliţă umedă, dar caldă.

Peste capetele lor se întindea un păienjeniş des şi ocrotitor, înţesat cu aripi de libelule şi cu ţînţari uscaţi.

Păsări mici, albastre, zburînd prin stufăriş, priveau voioase, dar cam nedumerite, la fetiţa care plîngea amarnic.

Din depărtare, se auzeau lătrături îndîrjite şi ţipete deznădăjduite : Artemon şi Buratino îşi vindeau scump pielea.

— Mi-e frică, mi-e frică ! suspina Malvina, în deznădejdea ei, acoperindu-şi faţa scaldată în lacrimi cu o frunză de brusture.

Pierrot încerca s-o liniştească, recitîndu-i poezii :

*Stăm pe movilița
Cu flori minunate
Galbene și roșii,
Și înmiresmate...
Noi, pe moviliță,
Vara-ntreagă-om sta
Singurei, și lumea
Toată s-o mira*

Malvina bătu înciudată din picior.

— Mi s-a urît, m-am săturat de tine, băiatule! Mai bine fă-mi rost de o frunză proaspătă de brusture, că asta e ciuruită toată și udă learcă.

Deodată, zgomotul și țipetele din depărtare se stinseră. Malvina își frîngea mâinile, văicărindu-se:

— Să știi că Artemon și Buratino s-au prăpădit, s-au prăpădit...
Și se aruncă zdrobită cu fața pe mușchiul verde.

Pierrot se frământa fără nici un rost în jurul ei. Vîntul adia ușor prin stufiș.

În sfîrșit se auzi zgomot de pași. Venea pesemne Carabas-Barabas... Hain din fire cum era, avea să-i înșface pe amîndoi și să-i bage în buzunarele lui fără fund. Stuful fu dat la o parte și deodată apărură Buratino, cu nasul în vînt și cu gura pînă la urechi. În urma lui șchiopăta Artemon, hărtănit binișor și încărcat cu boccelele.

— Tocmai cu mine și-au găsit să se măsoare! spuse Buratino, parcă fără să ia seamă la bucuria Malvinei și a lui Pierrot. Nu-mi pasă nici de vulpe, nici de motan, nici de cîini polițiști, nici chiar de Carabas-Barabas! Ptiu! Incalecă pe cîine, fetițo, iar tu, băiatule, apucă-te de coada lui. S-o pornim la drum...

Și el porni voinicește peste mușuroaie, croindu-și drum cu coatele prin stufăriș, ocolind lacul ca să ajungă de cealaltă parte...

Malvina și Pierrot nici măcar nu îndrăzneau să-l întrebe ce se-ntimplase cu cîinii polițiști și de ce nu mai sînt urmăriți de Carabas-Barabas.

Cînd ajunseră pe celălalt mal al lacului, credinciosul Artemon începu să schelălăie și să șchiopăteze rău de tot. Omuleții fură nevoiți să facă un popas, ca să-i oblojească rănilor. Sub rădăcinile uriașe ale

unui pin ce creștea pe un delușor pietros, dădură de-o peșteră. Cărară boccelele în peșteră și tot acolo se tîrî și Artemon.

Viteazul cîine își lîngea cîte-o labă și apoi o întindea Malvinei. Dintr-o cămășuță veche a Malvinei, Buratino făcuse pansamente. Pierrot le ținea și Malvina lega cu ele labele rănite ale lui Artemon.

După ce-l oblojîră și-i puseră termometrul, Artemon adormi liniștit.

Buratino spuse:

— Pierrot, șterge-o și adu apă din lac!

Pierrot porni ascultător, poticnindu-se și bolborosind felurite poezii; pe drum pierdu însă capacul ceainicului, iar apă aduse doar pe fund.

Buratino spuse:

— Malvina, fugi de caută vreascuri pentru foc!

Malvina se uită cu dojană la Buratino, dădu din umeri, plecă și se-ntoarse cu un braț de tulpinițe uscate.

Buratino spuse:

— Mare belea pe capul meu cu binecrescuții ăștia!

Aduse singur apă, apoi tot singur adună vreascuri și conuri de pin, făcu la intrarea în peșteră un foc mare, care trosnea atît de tare, încît crengile pinului înalt prinseră să se clatine... Deasupra focului puse la fiert cacao cu apă.

— Repede, așezați-vă la masă!

În tot acest timp, Malvina tăcuse, cu buzele strînse. Dar acum nu se mai putu stăpîni și zise cu glas de om mare:

— Să nu crezi cumva, Buratino, că dacă te-ai luptat cu cîini polițiști și i-ai învins, dacă ne-ai scăpat de Carabas-Barabas și te-ai purtat bărbătește, ești acum scutit să te speli pe mîini și pe dinți înainte de masă...

De uimire, lui Buratino îi pieri graiul: Na-ți-o bună! holbă el ochii la fetișcana atît de dîrză.

Malvina ieși din peșteră și bătu din palme:

— Fluturași, omizi, gîndaci, broscuțe...

Nu trecu nici un minut și sosiră, în zbor, fluturi mari încărcăți cu polenul florilor; tîrîndu-se, veniră omizile și gîndacii ursuzi din gu-
noaie, iar mai apoi broscuțele, săltînd pe burtă.

Fluturașii, cu aripioarele desfăcute, se așezară pe pereții peșterii,

ca s-o împodobească și ca pământul ce s-ar fărâmița să nu cadă în mâncare.

Gîndacii de gunoi rostogoleau în bulgărași tot gunoiul de pe jos și-l zvîrleau afară din peșteră.

O omidă albă și grasă se tîrî pe fruntea lui Buratino și, lăsîndu-i-se pe nas, îi stoarse puțină pastă de dinți. Vrînd, nevrînd, trebuia să-și curețe dinții.

O altă omidă se și apucă să frece dinții lui Pierrot.

Apăru și un bursuc somnoros, care semăna cu un purceluș. Prin-zînd între labe omizile cafenii, le stoarse de pasta cafenie și o în-tinse pe încălțămîntea omuleților; apoi cu ajutorul cozii lustrui ca oglinda cele trei perechi de ghetete: ghetetele Malvinei, ale lui Buratino și ale lui Pierrot.

După ce le curăță, căscă alene: he-he-he! și se îndepărtă călcînd legănat, ca o rață.

Veni în zbor și pupăza pestriță, voioasă și neastîmpărată, cu moțul ei cel roșu care i se zburlea de cîte ori găsea ceva de mirare.

— Pe cine să pieptăn?

— Pe mine, spuse Malvina. Piaptănă-mă și fă-mi bucele! Uite ce zbîrlită sînt!

— Ascultă, drăguț, dar oglinda unde-i?

Atunci broaștele cu ochii bulbucăți ziseră:

— O aducem noi...

Zece broaște porniră săltînd spre lac. În loc de oglindă, aduseră un crap lucios ca oglinda, și atît de gras și somnoros, că-i era tot una unde-l duc broaștele, care-l tîrau de aripioare.

Proptiră crapul în coadă, drept în fața Malvinei și, ca să nu se înăbușe, începură să-i toarne apă din ceainic pe botișor.

Neastîmpărata pupază o pieptănă pe Malvina și-i făcu bucele. Luă apoi cu grijă de pe perete un fluturaș și presără polenul de pe aripioarele lui pe năsucul fetei.

— Gata, drăguț!

Și, sfîrrr!... ca un ghemotoc pestriț, zbură din peșteră.

Broscuțele tîrîră și ele crapul-oglină înapoi în lac. Buratino și Pierrot, vrînd, nevrînd, își spălară mîinile, ba chiar și gîtul.

Abia atunci le dădu Malvina voie să se așeze la masă.

După masă, în timp ce-și aduna firimiturile din poală, ea spuse:

— Buratino, prietene, data trecută ne-am oprit la dictare. Să continuăm lecția...

Lui Buratino îi venea s-o zbughească din peșteră și să fugă încotro vedea cu ochii. Dar nu se îndura să-și părăsească tovarășii nepuțincioși și câinele bolnav. El mormăi:

— N-am la mine tot ce-mi trebuie pentru scris.

— Ba nu-i adevărat! Sînt ici, în bocceluță! gemu Artemon.

Se tîrî pînă la boccea, o desfăcu cu dinții și scoase o sticlură cu cerneală, penarul, caietul și chiar un glob pămîntesc mititel.

— Nu ține tocul așa de strîns și degetele atît de aproape de peniță, că o să te murdărești de cerneală! spuse Malvina, ridicîndu-și ochisorii frumoși spre tavanul peșterii, spre fluturași și...

Deodată, se auzi un trosnet de crengi și voci groase. Prin fața peșterii trecură Duremar, vînzătorul de lipitori de leac, și Carabas-Barabas, abia tîrîndu-și picioarele.

Pe fruntea directorului teatrului de păpuși răsărise un cucui mare și roșu, nasul îi era umflat și toată barba numai smocuri și încleiată cu rășină.

Oftînd și scuipînd într-una el spunea:

— N-aveau cînd să fugă prea departe. Trebuie să fie pe aici pe undeva, prin pădure.

Buratino se hotărăște să afle cu orice preț de la Carabas-Barabas taina cheii de aur

Duremar și Carabas-Barabas trecură încet pe lîngă peșteră.

În timpul luptei, vînzătorul de lipitori se pitise de frică într-un tufiș. Cînd totul se sfîrși, așteptă pînă ce Artemon și Buratino se făcură nevăzuți prin iarba deasă, și abia atunci se apucă să smulgă, cu mare greutate, barba lui Carabas-Barabas, învălătucită și încleiată de trunchiul pinului.

— Ei, da' bine te-a mai potcovit băiatul! spuse Duremar. Va trebui să-ți pun pe ceafă două duzini din cele mai bune lipitori...

Carabas-Barabas se puse pe urlete:

— O sută de mii de draci! Hai s-o pornim cât mai repede pe urma nemernicilor ălor!

Carabas-Barabas și Duremar porniră îndată pe urmele fugarilor. Iși croiau cu mâinile drum prin iarbă, cercetînd cu de-amănuntul fiecare tufiș și scotocind pe după fiecare moviliță.

Văzură fumul ce se înălța la rădăcina bătrînului pin, dar nu le trecu prin minte că omuleții de lemn s-au adăpostit în peșteră și că pe deasupra au mai aprins și focul.

— Pe nemernicul de Buratino am să-l tai bucățele-bucățele, cu bri-ceagul, mormăi Carabas-Barabas furios din cale-afară.

Fugarii se pitiră în fundul peșterii.

— Ce-i de făcut? Să fugim?

Dar Artemon, oblojit din cap pînă-n picioare, dormea somn adînc.

Ca să i se vindece rănilor, cîinele trebuia să doarmă douăzeci și patru de ceasuri în șir.

Să-l lase oare pe credinciosul cîine singur și fără ajutor în peșteră?

Nu și nu! Ori scapă cu toții, ori pier cu toții!

Ascunși în fundul peșterii, Buratino, Pierrot și Malvina se sfătuiră vreme îndelungată în șoaptă și hotărîră să aștepte zorile, să ascundă intrarea peșterii cu crengi, și, pentru o mai grabnică însănătoșire a lui Artemon, să-l hrănească în somn. Buratino spuse:

— Eu vreau totuși să aflu cu orice preț de la Carabas-Barabas în ce loc se află ușița pe care trebuie s-o descui cu cheița de aur. După ușița asta cîcă s-ar găsi un lucru minunat și neasemuit... Și lucrul acesta ne va aduce fericirea...

— Mi-e frică să rămîn fără tine, mi-e frică! scînci Malvina.

— Dar ce, nu-l ai pe Pierrot?

— Eh! el doar să spună poezii e bun!...

— Ca un leu am s-o apăr pe Malvina, sări Pierrot, cu glas răgușit, așa cum vorbesc de obicei răufăcătorii învechiți în rele. Tu nu mă cunoști încă...

— Bravo, Pierrot, de mult trebuia să te porți așa!

Și Buratino o luă la fugă pe urmele lui Carabas-Barabas și ale lui Duremar.

Curînd, dădu cu ochii de ei, Directorul teatrului de păpuși ședea

pe malul râului, iar Duremar îi puna pe cucui o compresă din frunze de măcriș.

(De departe se auzea cum ghiorăie zgomotos pîntecul lui Carabas-Barabas și cum piue trist stomacul gol al vînzătorului de lipitori de leac.

— Senior, trebuie neapărat să ne întremăm, spunea Duremar. Urmărirea nemernicilor s-ar putea prelungi pînă noaptea tîrziu.

— Eu unul aș mîncea pe loc un purceluș întreg și o pereche de rățuște, răspunse posomorît Carabas-Barabas.

Cu chiu cu vai, prietenii se tîrîră spre ospătăria „La trei peștișori“, căci firma se vedea bine de pe delușor. Dar Buratino, pitindu-se prin iarbă ca să nu fie văzut, ajunse acolo înaintea lui Carabas-Barabas și Duremar.

Aproape de ușa ospătăriei, Buratino se dădu pe lîngă un cocoș mare, care găsise pesemne un grăunte sau vreo fărîmiță de pîne și, scuturîndu-și mîndru creasta roșie, scormonea pămîntul cu ghearele, poftind gălăgios găinile la ospăț.

— Co-co-co-co!

Buratino îi întinse pe palmă firimiturile unei prăjituri de migdale.

— Serviți, senior comandant general!

Cocoșul se uită aspru la băiețelul de lemn, dar nu se putu stăpîni și-i ciuguli din palmă.

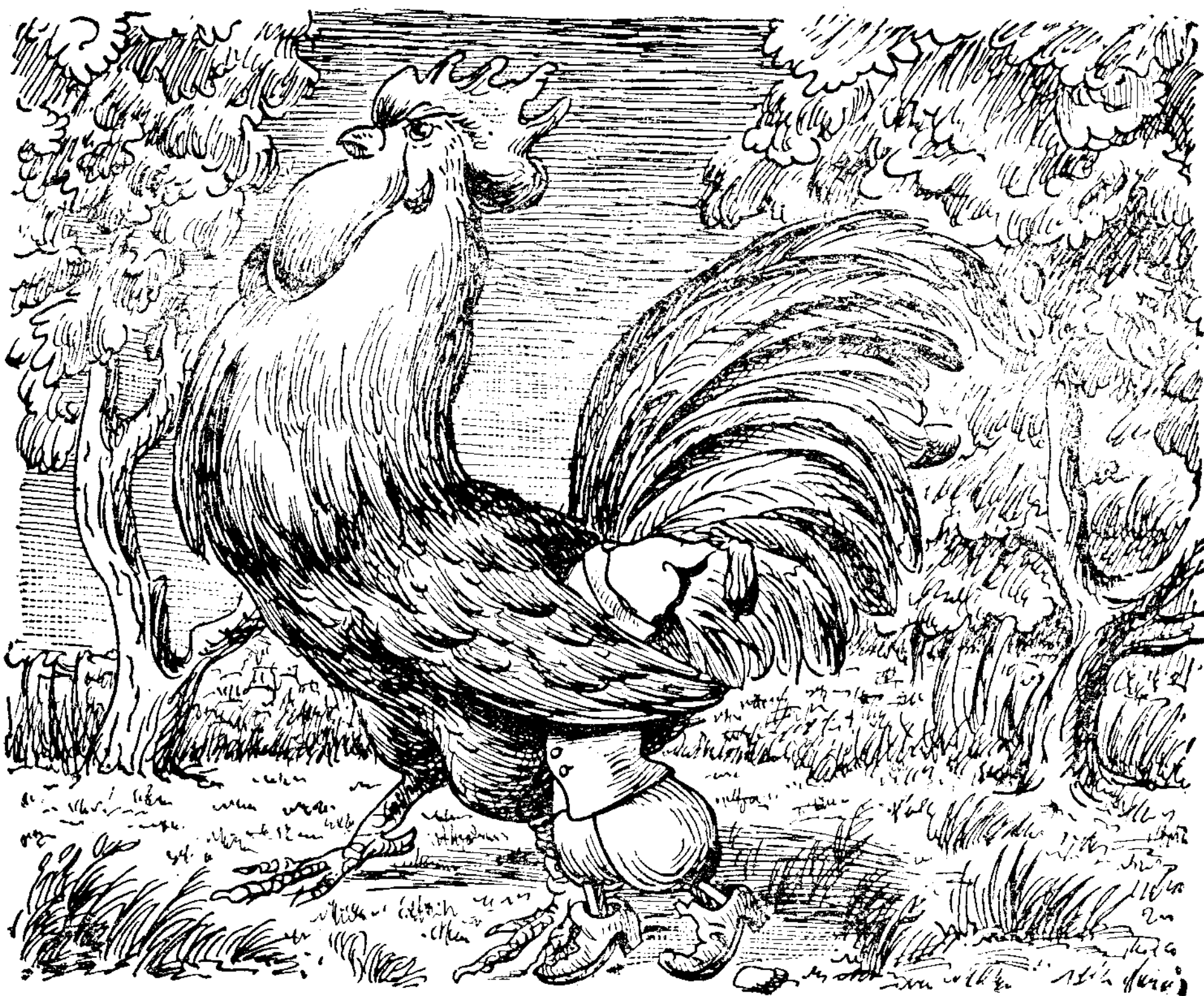
— Co-co-co-co!

— Senior comandant general, eu trebuie să pătrund în ospătărie, dar în așa fel, încît stăpînul să nu bage de seamă. Am să mă pitesc după minunata dumitale coadă care strălucește în toate culorile, iar dumneata, te rog, să faci bunătatea să mă duci pînă la vatră! Ne-am înțeles?

— Co-co-co-co! cîrîi și mai mîndru cocoșul.

De fapt nu înțelese nimic, dar ca să-și ascundă neștiința, se îndreptă țanțoș spre ușa deschisă a ospătăriei. Buratino îl cuprinse de pene, pe sub aripi, și i se ascunse după coadă. Și așa, tiptil-tiptil, pătrunse în bucătărie, chiar pînă la vatra unde trebăluia stăpînul cel chel al ospătăriei, învîrtind la flacără frigările și cratițele.

— Piei de-aici, hodorog bătrîn, bun de supă! țipă stăpînul la cocoș, făcîndu-i vînt cu piciorul.

— Cot-coo-dac! Cot-coo-dac! făcu cocoșul, și apoi, cu un țipăt deznădăjduit, zbură drept în uliță, la găinile care dădeau semne de spaimă.

Buratino se strecură, pe furiș, pe lângă picioarele stăpînului și se piti după un urcior mare de lut.

În aceeași clipă, se auziră glasurile lui Carabas-Barabas și Duremar.

Stăpînul ospătăriei le ieși înainte, înclinîndu-se adînc în fața lor. Buratino se vîrî în ulciorul de lut și se ghemui acolo.

Buratino află taina cheiței de aur

Carabas-Barabas și Duremar înfulecau acum un purceluș bine fript, iar stăpînul hanului le tot umplea paharele.

Sugînd cu poftă un picioruș de purcel, Carabas-Barabas zise către stăpînul hanului:

— Vinul ăsta e o porcărie; ia toarnă-mi mai bine din urciorul de colo! Și cu piciorușul de purcel, arată spre urciorul în care se pitise Buratino.

— Senior, urciorul acela e gol, răspunse stăpînul.

— Minți! Ia să-l văd!

Stăpînul ospătăriei ridică atunci urciorul și-l răsturnă pe masă. Buratino se propti în coate cu toată puterea, de pereții urciorului, ca să nu lunece în jos.

— Văd ceva negru înăuntru! strigă răgușit Carabas-Barabas.

— Și eu văd ceva alb, spuse Duremar.

— Să-mi iasă buboaie pe limbă și să mă sece junghiul prin șale de vă mint, seniore. Urciorul e gol!

— Dacă-i așa, pune-l pe masă; o să aruncăm în el oasele.

Urciorul în care se afla Buratino fu așezat între directorul teatrului de păpuși și vînzătorul de lipitori de leac. Peste capul lui Buratino începură să curgă oasele și resturile din farfurii.

Carabas-Barabas, după ce se sătură de băut, își răsfiră barba la focul din vatră, ca să se topească rășina lipită de ea.

— Am să-l așez pe Buratino ia așa în palmă, spuse el lăudăros, și cu palma cealaltă o să-i pocnesc una că praful o să se-aleagă de el!

— Nemernicul! Așa și merită, întări Duremar. Dar înainte de asta, n-ar strica să-i punem niscaiva lipitori, să-i sugă tot sîngele...

— Nu! și Carabas-Barabas izbi cu pumnul în masă. Mai întîi să-i iau cheița de aur.

Se băgă atunci în vorbă și stăpînul hanului, că doar știa de fuga omuleților de lemn:

— Senior, nu trebuie să vă osteniți căutîndu-l. Am eu aici doi flăcăi dibaci; am să-i chem și pînă mai sorbiți un pahar, scotocesc ei toată pădurea și vi-l aduc înapoi pe Buratino, la iuțeală.

— Bine! Cheamă-ți flăcăii, spuse Carabas-Barabas, întinzându-și tălpile uriașe în fața focului. Și pentru că se cherchelise începu să cînte cît îl ținea gura :

*Prichindelul meu norod
E de lemn și-i cam nerod.
Iar pe viața lui stăpîn
Eu am fost și eu rămîn,
Mult vestitul Carabas,
Mult temutul Barabas!
Rege sînt peste păpuși —
Ah, cum tremură la uși!
Și de cum îmi vede barba,
Se-ncovoiaie ca și iarba,
Chiar și cea mai arătoasă...
Am cravașă noduroasă,
Împletită-n șapte cozi,
Împletită-n șapte cozi...
Cu cravașa fac un semn
Și poporul meu de lemn
Smirnă stă — și joacă strună.
Bani, nu glumă îmi adună,
Uite ici, în buzunare,
Ici, în buzunarul mare.*

Cu glas plîngăreț, Buratino zise atunci din fundul urciorului :

— Dezvăluie taina, nenorocitul, dezvăluie taina!

Carabas-Barabas rămase ca trăsniț; apoi pocni din fălci și se holbă la Duremar :

— Cine-a vorbit? Tu?

— Nu, nu eu...

— Atunci cine zice să dezvălui taina?

Duremar avea obiceiul să creadă în tot felul de lucruri tainice, și unde mai pui că mai trăsese și la măsea. Fața i se învineți și se zbîrci de frică, ca o smochină uscată.

În timp ce se uita la el, lui Carabas-Barabas începu să-i clăn-
tăne dinții.

— Dezvăluie taina! că de nu, nu te mai scoli de-aici, nenoroci-
tule, țipă din nou, prelung, glasul tainic din fundul urciorului.

Carabas-Barabas încercă să sară în sus, dar nu izbuti nici măcar
să se miște.

— Ceee feeel dee ta-i-i-i-nă? spuse el bîlbîindu-se.

Glasul răspunse:

— Taina broaștei țestoase Tortilla.

De spaimă, Duremar lunecă sub masă, iar falca lui Carabas-Bara-
bas atârna jalnic în jos.

— Unde se află ușița, unde se află ușița? șuieră glasul, de parcă
ar fi suflat vîntul prin horn, într-o noapte de toamnă...

— Las' că-ți spun, îți spun. Numai să taci, să taci! șopti Cara-
bas-Barabas. Ușa se află în odăița bătrînului Carlo, ascunsă de vatra
zugrăvită...

Abia rosti aceste cuvinte, că stăpînul hanului intră în cameră.

— Iată flăcăii, senior! Oamenii de nădejde! Pentru bani, ăștia-s
în stare să ți-l aducă și pe dracul legat fedeleș...

Și el arată spre vulpea Alisa și motanul Bazilio, care se opriseră
în prag. Vulpea își scoase de pe cap pălăria ei veche și făcu o închină-
ciune adîncă.

— Senior Carabas-Barabas ne va dărui, sărmanilor de noi, zece
galbeni, iar noi îl vom preda în schimb pe nemernicul de Buratino, fără
să ne mișcăm din loc.

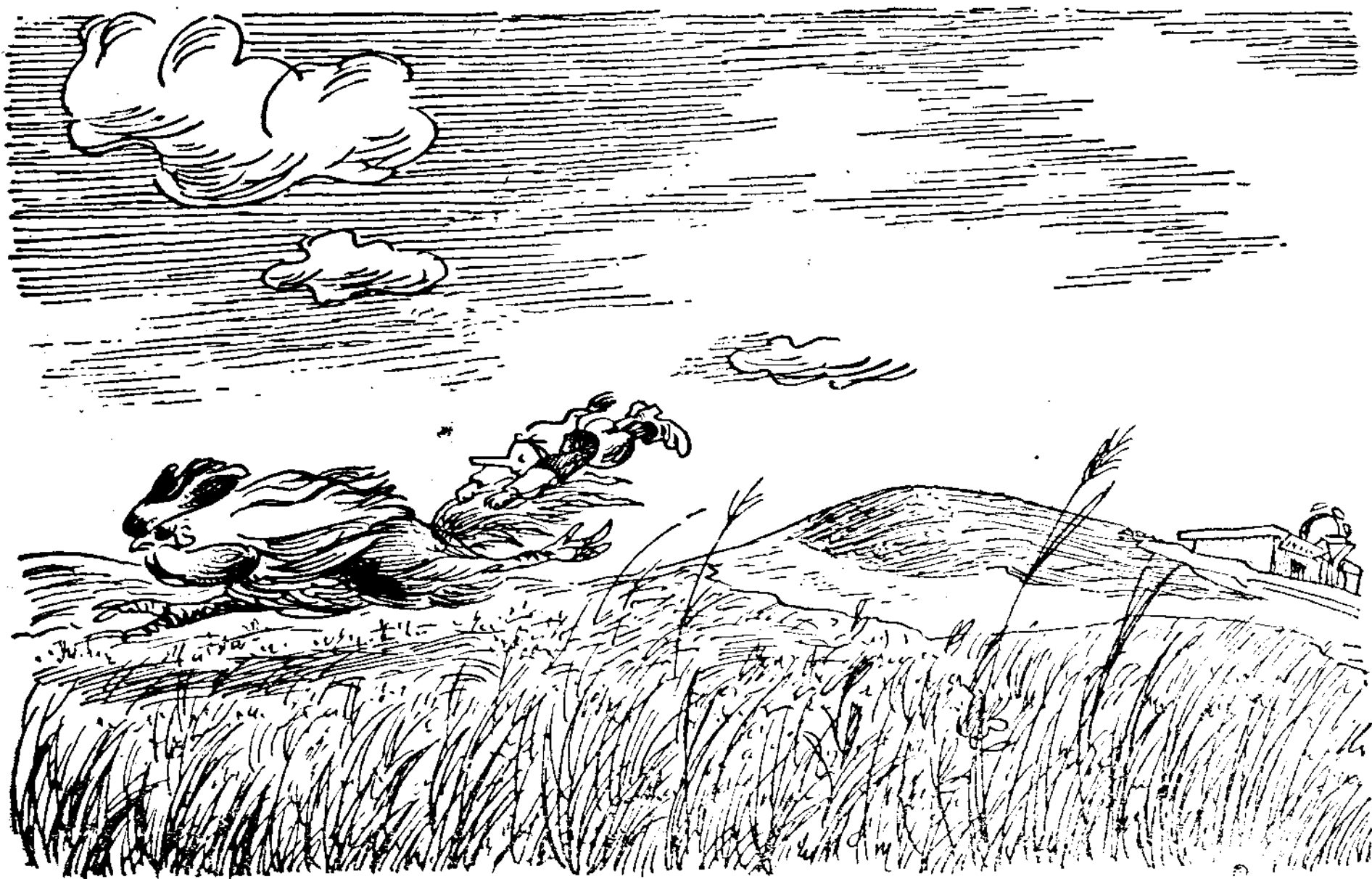
Carabas-Barabas scoase zece bani de aur din buzunarul vestei:

— Iată banii! Și acum spune, unde-i Buratino?

Vulpea, după ce numără banii de cîteva ori și oftă din greu, îi
dădu pe din două cu motanul, arată cu laba către masă:

— Senior, e chiar sub nasul dumitale... se află pe masă, în
urcior...

Carabas-Barabas apucă urciorul și-l izbi cu furie de podea. Dintre
cioburi și de sub grămada de oase sări Buratino. În timp ce toți ră-
măseseră cu gurile căscate, el străbătu ca o săgeată camera, ieși în
curte și se năpusti spre cocoșul care cerceta mîndru, cînd cu un ochi,
cînd cu altul, un gîndac mort.

— Tu m-ai dat de gol, carne de supă! îi strigă Buratino, ridicându-și amenințător nasul. Acum ia-o la sănătoasa cât te țin picioarele!

Și Buratino se prinse cu amândouă mâinele de coada lui de general. Cocoșul, fără să înțeleagă nici de data asta nimic, își desfăcu aripile și o luă la goană cu picioarele lui pintenate. Buratino se lăsă târît de el ca într-un vârtej, peste drumuri, dealuri și câmpii, spre pădure.

Carabas-Barabas, Duremar și stăpînul ospătăriei, venindu-și în fire, țîșniră din casă, luîndu-se pe urmele lui Buratino. Dar oricît se uitau, nu-l zăreau nicăieri; doar hăt departe, pe cîmpie, cocoșul alerga cât îl țineau picioarele. Dar cum toți știau cât e de scurt la minte, nimeni nu-l luă în seamă.

*Buratino, pentru întâia oară în viața lui,
e cuprins de deznădejde, dar pînă la
urmă toate se sfîrșesc cu bine*

Cocoșul cu mintea scurtă obosise; abia mai fugea, cu pliscul căs-
cat. Buratino dădu în sfîrșit drumul cozii lui răvășite.

— Ia-o din loc, generale! Întoarce-te la găinile tale...

Și porni de unul singur, prin frunziș, spre locul unde se vedea
strălucind lacul lebedelor.

Iată și pinul de pe delușorul pietros, iată și peștera. De jur împre-
jur erau împrăștiate crengi rupte. Iarba era brăzdată de urme de roți.

Inima lui Buratino prinse să bată cu deznădejde. Sări de pe delușor
și se uită sub rădăcinile găunoase.

Peștera era goală!

Nici Malvina, nici Pierrot, nici Artemon!

Pe jos se aflau doar două zdrențe. Le ridică. Erau mînele cămășutei
lui Pierrot, sfîșiate.

„Fără îndoială că prietenii mei au fost răpiți! S-a sfîrșit cu ei.“ Bu-
ratino își îngropă fața în iarbă. Nasul i se înfipse adînc în pămînt.

Abia acum își dădu el seama cît de mult își iubea prietenii. Mal-
vina n-avea decît să-i dea oricîte lecții de bunăcuviință, iar Pierrot
n-avea decît să-i spună, fie și de-o sută de ori, poeziile lui proaste, Bu-
ratino ar fi dat pînă și cheița de aur, numai să-i mai poată vedea.

Lîngă capul lui, se înalță deodată, fără zgomot, o moviliță de
pămînt sfărîmicios, din care ieși o cîrțiță catifelată, cu lăbuțe tranda-
firii; strănută pițigăiat de trei ori și spuse:

— Sînt oarbă, dar am urechi foarte bune. În locul acesta s-a oprit
un cărucior tras de niște oi. În cărucior ședeau Vulpoiul, guvernatorul
Orașului Proștilor, și detectivii. Guvernatorul a poruncit așa:

„Luați-i pe nemernicii ăștia. I-au zvîntat în bățai pe cei mai buni
polițiști ai mei, în timp ce-și făceau datoria! Ridicați-i!“

Detectivii au răspuns:

„Ham!“

S-au repezit în peșteră și am auzit înăuntru mare hărmălaie. Prie-
tenii tăi au fost legați, aruncați în cărucior împreună cu boccelele lor
și p-aci le-a fost drumul...

La ce i-ar fi folosit lui Buratino să rămână întins pe jos cu nasul în pământ?! El sări cât colo și-o luă la fugă pe urmele roților, trecu de lac și ieși în câmpia cu iarbă deasă.

Fugea mereu, fugea așa, în neștire. N-avea nici un plan, dar știa una și bună: trebuia să-și scape cu orice chip prietenii.

Ajunse în sfârșit la prăpastia în care se rostogolise cu două nopți mai-nainte, căzînd între brusturi. Jos, zări iazul murdar în care-și avea casa broasca țestoasă Tortilla. Pe drumul ce ducea către iaz cobora un cărucior tras de două oi slabe, numai pielea și osul, cu lîna numai zdrențe.

Pe capră ședea un motan gras, lat în fălci și cu ochelari de aur; el îndeplinea slujba de pîrîtor pe lîngă guvernator. În spatele lui stătea vajnicul Vulpoi-guvernator. Peste boccele erau culcați Malvina, Pierrot și Artemon, oblojit din cap pînă-n picioare. Coada lui, odinioară atît de frumos pieptănată, atîrna din cărucior, iar moșul i se tîra prin praf.

În urma căruciorului pășeau cei doi cîini detectivi — Doberman-Pintscher.

Deodată, detectivii își ridicară boturile în vînt, și adulmecînd zăriră deasupra prăpastiei tichia albă a lui Buratino.

Fără a sta pe gînduri începură să se cațere în salturi mari pe urcușul repede. Înainte însă de a fi ajuns ei sus, Buratino, care nu mai avea unde să se ascundă și nici încotro să fugă, își ridică mîinile deasupra capului și, ușor ca o rîndunică, se aruncă de pe piscul cel mai înalt în iazul murdar, acoperit de mătasea broaștei.

Descrise mai întîi o curbă în aer și ar fi nimerit, fără îndoială, în iaz, sub ocrotirea mătușii Tortilla, dacă nu s-ar fi amestecat vîntul cel puternic.

Vîntul îl prinse într-un vîrtej pe ușurelul Buratino, care, cum știți, era făcut din lemn, îl învîrti, îl răsuci ca pe un titirez, îl aruncă de colo-colo, și-l lăsă să cadă în cărucior, drept în capul Vulpoiului-guvernator.

Motanul cel gras cu ochelari de aur, luat așa, fără veste, se prăvăli de pe capră și, pentru că era un fricos și un ticălos, se prefăcu leșinat.

Vulpoiul-guvernator fricos nevoie mare, o rupse la fugă pe povârniș, tipînd, și dădu buzna într-o vizuină de bursuc. Dar a nimerit prost căci bursucii, după cum se știe, nu prea sînt bucuroși de astfel de oaspeți și le fac repede seama.

Oile, speriate, răsturnară căruciorul. Malvina, Pierrot și Artemon căzură de-a berbeleacul printre brusturi, cu boccele cu tot.

Toate astea se petrecură însă atît de repede, încît voi, dragi cititori, n-ați fi apucat nici măcar să vă numărați degetele de la o mînă.

Cîinii Doberman-Pintscher coborîră povârnișul în salturi mari. Ajungînd în fața căruciorului răsturnat, îl văzură leșinat pe motanul cel gras. În brusturi zăceau omuleții de lemn și cîinele oblojit de la cap la coadă. Dar Vulpoiul-guvernator nu se zărea nicăieri!

Tocmai acela pe care detectivii trebuiau să-l păzească mai dihai ca pe lumina ochilor, se făcuse nevăzut de parcă l-ar fi înghițit pămîntul.

Primul detectiv, ridicîndu-și botul în vînt, slobozi un schelălăit prelung de deznădejde.

Al doilea detectiv făcu la fel.

— Ai-ai-ai-u-u-u-u-u!

Apoi amîndoi o luară iarăși la goană; scotociră peste tot. Scotocind, schelălăiau plini de jale, pentru că simțeau de pe acum loviturile de bici pe spinare și vedeau gratiile de fier ale închisorii.

Umiliți din pricina neputinței lor, cu cozile între picioare, fugiră în Orașul Proștilor, gîndindu-se ce minciuni să-ndruge la postul de poliție. Pentru a-și scăpa pielea, se învoiră să spună că pe drum se întîmplase o minune și că Guvernatorul fusese ridicat de viu, în ceruri.

Buratino începu să se pipăie încetișor: picioarele și mîinile îi erau întregi. Se tîrî apoi pînă lîngă brusturele unde zăceau Malvina și Pierrot, le dezlegă frînghiile și-i puse în libertate.

Malvina îl îmbrățișă pe Buratino fără să spună un cuvînt, dar nu putu să-l sărute din pricină că băiatul avea nasul prea lung.

Mînecele lui Pierrot erau rupte pînă la coate, pudra albă i se scuturase de pe față și se vedea acum că obrajii lui erau la fel ca ai tuturor, ba chiar tare rumeni, în ciuda dragostei lui pentru poezii.

— M-am luptat vitejește, spuse el cu o voce groasă. Dacă ăia nu mi-ar fi pus piedică, n-ar fi pus ei mîna pe mine în vecii vecilor.

Malvina îi întări spusele:

— S-a luptat ca un leu!

Il cuprinse apoi pe Pierrot de gît și-l sărută pe amîndoi obrazii.

— Destul acum! Nu vă mai pupați atît, mormăi Buratino. Să fugim! Pe Artemon îl vom tîrî de coadă după noi.

Toți trei îl prinseră pe nenorocitul cîne de coadă și-l tîrîră după ei pe povîrniș în sus.

— Dați-mi drumul, merg eu și singur, că așa... mi-e rușine, ofta cîinele, oblojit tot.

— Nu, nu se poate, ești încă prea slăbit.

Dar nici nu apucară să urce pînă la jumătatea povîrnișului, că pe culme apărură Carabas-Barabas și Duremar. Vulpea Alisa îi arăta cu laba pe fugari, iar motanul Bazilio își peria mustățile și pufăia amenințător.

— Ha-ha-ha! Asta-i bună! chicoti Carabas. Iată că-mi iese în cale chiar cheița de aur.

Buratino își făcu la iuțeală planul cum să scape de primejdia ce se abătuse iarăși asupra lor. Pierrot o strînse pe Malvina la piept, hotărît să-și vîndă cît mai scump pielea. De astă dată însă nu mai aveau nici o nădejde de scăpare.

Duremar chicotea și el în vîrfurile povîrnișului:

— Senior Carabas-Barabas, să-mi dai mie cîinele bolnav. Il voi arunca în iaz, la lipitori. O să le priască...

Gras din cale-afară, cum era, și leneș nevoie mare, lui Carabas-Barabas îi era greu să mai coboare pînă în vale, așa că începu să-i ademenească pe fugari, îndoindu-și degetul lui lung cît un cîrnaț:

— Veniți la mine, copilași... veniți la mine.

— Nu vă clintiți, le porunci Buratino. Și chiar dacă ne este dat să murim, să primim moartea cu voioșie. Pierrot, spune poeziile tale cele mai proaste. Iar tu, Malvina, să rîzi cît te-o ține gura...

Cu toate micile ei metehne, Malvina era un tovarăș minunat. Își șterse iute lacrimile și prinse să rîdă batjocoritor către cei care-i așteptau sus.

Pierrot născoci numaidecît o poezie și o strigă în gura mare, cu un glas cît se poate de neplăcut :

*De vulpe mi-e milă
C-o așteaptă bățul...
Iar de Bazilio, hoțul,
Vă spun drept, mi-e silă.
Cît despre Duremar cel prostănac
E un nerușinat, vezi bine!
Carabas-Barabas e un fleac...
Hei, Barabas, cui mai i-e frică azi de tine?!...*

În timpul acesta, Buratino se strîmba în fel și chip, bătîndu-și joc de Carabas-Barabas.

— Ei măi, directore la teatrul de păpuși, butoi de bere iără bere, sac de grăsime plin cu prostie, dă-te jos, vino-ncoace să scuipe drept în barba ta jumulită.

Drept răspuns, Carabas-Barabas urlă înfiorător, iar Duremar își ridică mîinile uscate spre cer.

Vulpea Alisa zîmbi acru :

— Dați-mi voie să le succesc gîtul obraznicilor ăstora...

O clipă numai și totul s-ar fi sfîrșit... Dar deodată trecură în zbor lăstunii, şuierînd.

— Aici, aici, aici !

Deasupra capului lui Carabas-Barabas zbură o coțofană, croncănind tare :

— Mai repede, mai repede, mai repede !

În vîrfurile dealului apărură bătrînul tata Carlo, cu sprîncenele încrețite și cu mînele suflecate. Ținea în mîini un ciomag noduros.

Lui Carabas-Barabas îi făcu vînt cu umărul, iar lui Duremar cu cotul. Pe vulpea Alisa o croi pe spinare cu măciuca, iar pe motanul Bazilio îl zvîrli cît colo, pocnindu-l cu cizma.

După aceea, se aplecă privind în vale spre locul unde se aflau omuleții de lemn și strigă bucuros :

— Buratino, fiul meu, năzdrăvanule !... Ești teafăr, sănătos ? Hai, vino mai repede la mine.

*Buratino se întoarce în sfârșit acasă,
împreună cu tata Carlo, Malvina,
Pierrot și Artemon*

Ivirea neașteptată a lui Carlo, cu un ciomag în mână, cu sprâncele încruntate, îi băgă în sperieți pe nemernici.

Vulpea Alisa se strecură tîrîș prin iarba deasă și de acolo o rupse la fugă. Dar, din cînd în cînd se tot oprea, îndoindu-se de durere, din pricina loviturii primite.

Motanul Bazilio zburase cît colo, la vreo zece pași, și acum puțuia plin de ciudă, ca un cauciuc de bicicletă găurit.

Duremar, ridicîndu-și poalele paltonului verde, coborî dealul, bodegănind într-una :

— Eu n-am nici o vină, nici o vină...

Dar deodată, ajungînd într-un loc mai povîrnit, se rostogoli de-a dura, căzînd în iaz cu un plescăit asurzitor.

Carabas-Barabas rămase locului, în picioare, cu capul vîrît între umeri. Nu i se mai vedea decît vîrfurile urechilor. Barba îi atîrna jalnic, ca un gemotoc de cîlți.

Buratino, Pierrot și Malvina se cățărară îndată pe coastă în sus. Tata Carlo îi luă pe rînd în brațe, amenințîndu-i cu degetul :

— Vă arăt eu vouă, neastîmpăraților !

Și-i băgă pe toți în sîn.

Coborî cîteva pași, se opri și se aplecă asupra nenorocitului de cîine. Recunoscător, credinciosul Artemon ridică botul și-i linse nasul lui Carlo. Buratino țîșni și el din sîn :

— Tată Carlo, noi fără cîine nu mergem acasă.

— Ehe-he ! — răspunse Carlo, — o să fie cam greu. Ei, dar acum treacă de la mine ! O să-l duc cum oi putea și pe cățelușul vostru.

Il ridică pe umăr ca pe un sac și, răsufînd greu din pricina poverii, urcă anevoie pînă sus, unde dădu de Carabas-Barabas : stătea țintuit locului, cu capul între umeri și cu ochii holbați.

— Dar păpușile sînt ale mele... bolborosi el.

Tata Carlo îi răspunse aspru :

— Vai de capul tău ! Om bătrîn și cu cine te-ai înhăitat ! Cu niște

pungași cunoscuți de toată lumea, cu Duremar, cu motanul și cu vulpea! Pe cei mici îi asuprești... rușine ție, doctor de păpuși!

Și Carlo porni pe drumul ce ducea spre oraș.

Carabas-Barabas, tot cu capul vîrît între umeri, îl urma pas cu pas.

— Dă-mi păpușile înapoi!

— Pentru nimic în lume să nu i le dai! strigă Buratino, scoțînd capul din sîn.

Așa au mers ei și au tot mers. Trecură de ospătăria „La trei peștișori“, în pragul căreia stătea jupînul cel chel, făcîndu-le plecăciuni și arătînd cu amîndouă mîinile fripturile ce sfîrîiau pe vatră. Prin fața ușii se învîrtea, încioace și încolo, încolo și încioace, cocoșul cu coada smulsă, povestind plin de mînie pozna lui Buratino. Găinile, înțeleghătoare, îi țineau isonul:

— Vai, vai, ce jale! Of, of, dragul nostru cocoș!

Carlo se urcă pe un delușor, de unde putea vedea marea, brăzdată ici și colo de valuri mai întunecate, aduse de vînt, și tot de acolo zări orășelul cel vechi, de culoarea nisîpului, scăldat de soarele arzător, și acoperișul de pînză al teatrului de păpuși.

Carabas-Barabas, ținîndu-se la trei pași în urma lui Carlo, bolborosi:

— O sută de galbeni îți dau pentru păpuși. Vinde-mi-le mie!

Buratino, Malvina și Pierrot așteptau cu sufletul la gură să audă răspunsul lui Carlo.

El răspunse hotărît:

— Nu! Dacă ai fi fost un director bun și un om cu suflet, ți-aș fi dat înapoi omuleții. Dar tu ești mai hain decît un crocodil. Nu ți-i dau și nici nu ți-i vînd! Cară-te de-aici!

Carlo coborî dealul și, nemailuîndu-l în seamă pe Carabas-Barabas, intră în orășel.

Acolo, într-o piață pustie, stătea, neclintit, de strajă un polițist. De căldură și plictiseală, mustățile i se pleoștiseră, pleoapele i se închiseseră, iar deasupra pălăriei în trei colțuri roiau muștele.

După ce-și vîrî barba în buzunar, Carabas-Barabas îl apucă deodată pe Carlo de guler, pe la spate, și urlă ca să se audă în toată piața:

— Pune-ți mîna pe hoț! Mi-a furat păpușile!

Dar polițistul, plictisit și toropit de căldură, nici măcar nu se clinti din loc. Carabas-Barabas sări atunci la el, cerîndu-i cu tot dinadinsul să-l aresteze pe Carlo.

— Dar tu cine ești? întrebă alene polițistul.

— Eu sînt senior Carabas-Barabas, doctor în științe de păpuși, directorul vestitului teatru, cavaler al Marelui Ordin, cel mai bun prieten al regelui.

-- Și de ce țipi la mine! zise polițistul.

În timp ce Carabas-Barabas se ciorovăia cu el, tata Carlo, bocănind cu bastonul în caldarîm, se apropie de casa în care locuia. Descuie apoi ușa odăiței lui întunecoase de sub scară, îl dădu jos de pe umeri pe Artemon și îl așeză pe pat, după aceea îi scoase din sîn pe Buratino, pe Malvina și pe Pierrot, și-i așeză unul după altul, pe masă.

Malvina spuse numaidecît:

— Tată Carlo, vezi, te rog, mai întîi de cîine. Băieți, treceți îndată la spălat...

Apoi își împreună mîinile cu deznădejde:

— Rochițele mele! Pantofiorii mei cei noi, drăguțele mele panglicuțe — toate au rămas printre brusturi, pe fundul rîpei!...

— Nu-i nimic, nu fi mîhnită, caută s-o împace bătrînul Carlo. Mai spre seară dau eu o fugă și-ți aduc toate boccelele.

După ce desfăcu cu grijă pansamentul de pe labele lui Artemon, văzu că rănila îi erau aproape vindecate, dar că bietul de el nu se putea mișca din pricină că era lihnit de foame.

— O farfurie cu terci din făină de ovăz și un oscior cu măduvă, — oftă Artemon, — și sînt gata să mă lupt cu toți cîinii din oraș!

— Vai, vai, vai! se căină Carlo. N-am în casă nici măcar o fărimîță de pîine, iar în buzunar nici o lețcaie...

Malvina se porni să plîngă în hohote, iar Pierrot, îngîndurat, își freca fruntea cu palma.

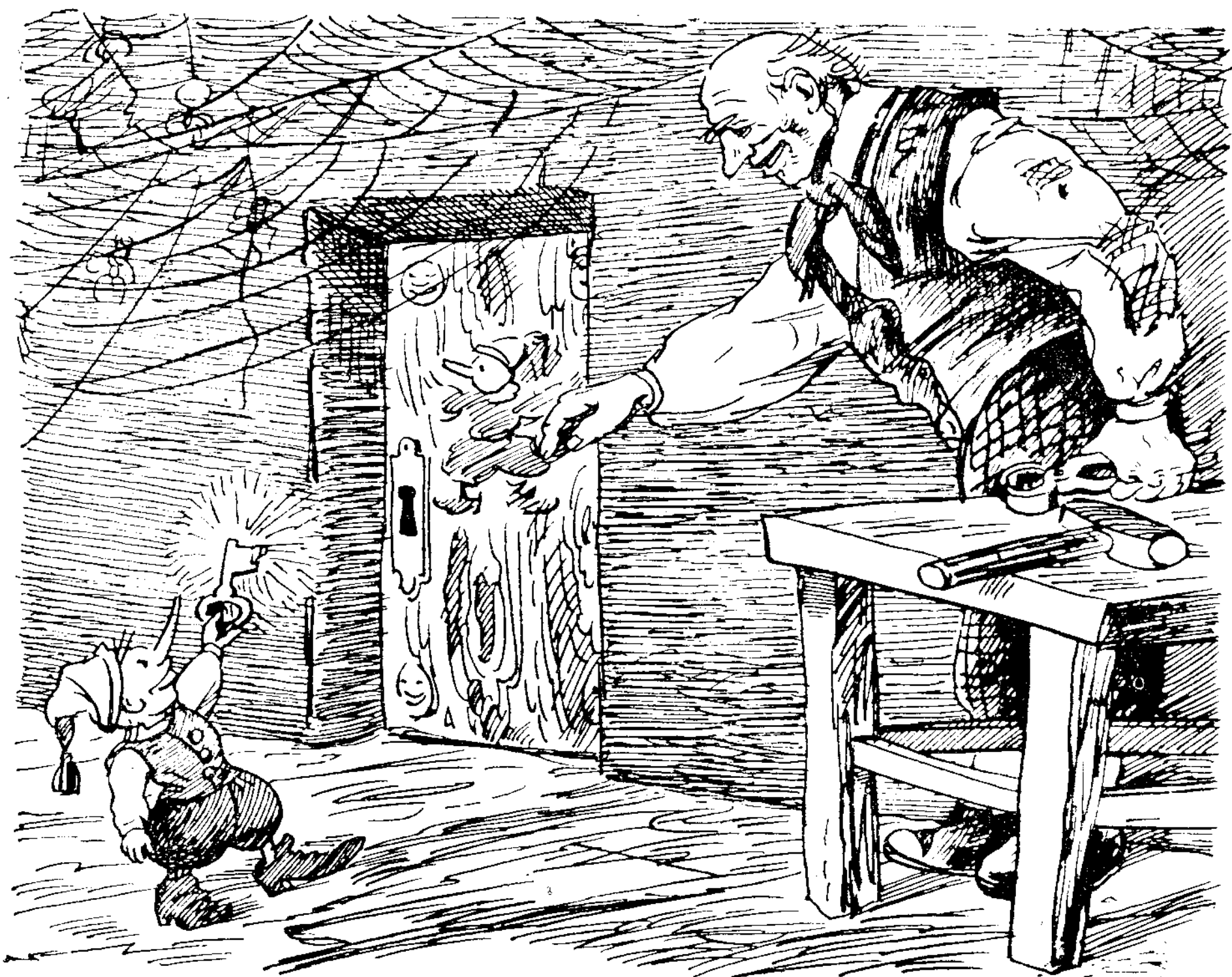
— Am să ies în stradă să spun poezii și am să strîng de la trecători o grămadă de bani...

Carlo dădu din cap:

— Fiule, dacă faci una ca asta, mi-e să nu dormi la poliție; o să te închidă ca pe un cerșetor!

Toți, afară de Buratino, erau abătuți. El însă zîmbea șiret și se tot învîrtea, de parcă n-ar fi stat pe masă, ci pe un titirez.

— Destul cu văicăreala! spuse el sărind jos și scoțînd ceva din buzunar. Tată Carlo, ia bărdița și smulge pînza aceea găurită de pe perete.

Cu nasul în vînt, arată către vatră, către ceaunul din vatră și către dîra de fum, zugrăvite toate pe bucata de pînză veche.

Carlo se miră :

— Dar de ce, fiule, să prăpădim un tablou atît de minunat ? Iarna mă uit la el și îmi închipui că este un foc adevărat, că în ceaun fierbe într-adevăr o ciorbă de miel cu usturoi, și mi se face parcă mai cald.

— Tată Carlo, îți dau cuvîntul meu de păpușă că vei avea curînd un foc adevărat pe vatră, un ceaun adevărat de tuci și o ciorbă fierbinte. Rupe pînza.

Buratino vorbea atît de hotărît, încît tata Carlo, după ce se scăr-

pină după ceafă și clătină din cap mormăind, luă cleștele și ciocanul și începu să desprindă tabloul, în spatele căruia, după cum știm, se afla un păienjeniș des, înțesat cu musculițe moarte.

Carlo mătură încetișor păienjenișul și abia atunci dădu cu ochii de o ușă micuță din lemn de stejar, înnegrit de vreme. În cele patru colțuri erau cioplite figuri zîmbitoare, iar la mijloc un omuleț care juca, un omuleț cu un nas lung.

După ce scuturară bine praful, Malvina, Pierrot, tata Carlo și chiar flămîndul Artemon strigară toți deodată:

— Dar asta-i chiar poza lui Buratino!

— Știam eu, spuse Buratino, cu toate că, la drept vorbind, nici nu se gîndise la așa ceva, ba dimpotrivă rămăsese și el cu gura căscată. Iată și cheia ușitei. Deschide, tată Carlo...

— Ușa asta micuță și cheița ei de aur, — spuse Carlo, — au fost făcute de mult de un meșter tare priceput. Să vedem acum ce se ascunde în dosul ei.

Vîrî cheița în broască și o răsuci... Îndată se auzi o melodie vioaie și foarte plăcută, de parcă ar fi cîntat o flașnetă mică.

Tata Carlo împinse ușa, care se deschise încet, scîrțîind.

Tocmai atunci răsunară sub fereastră niște pași grăbiți și numai-decît îl auziră pe Carabas-Barabas urlînd:

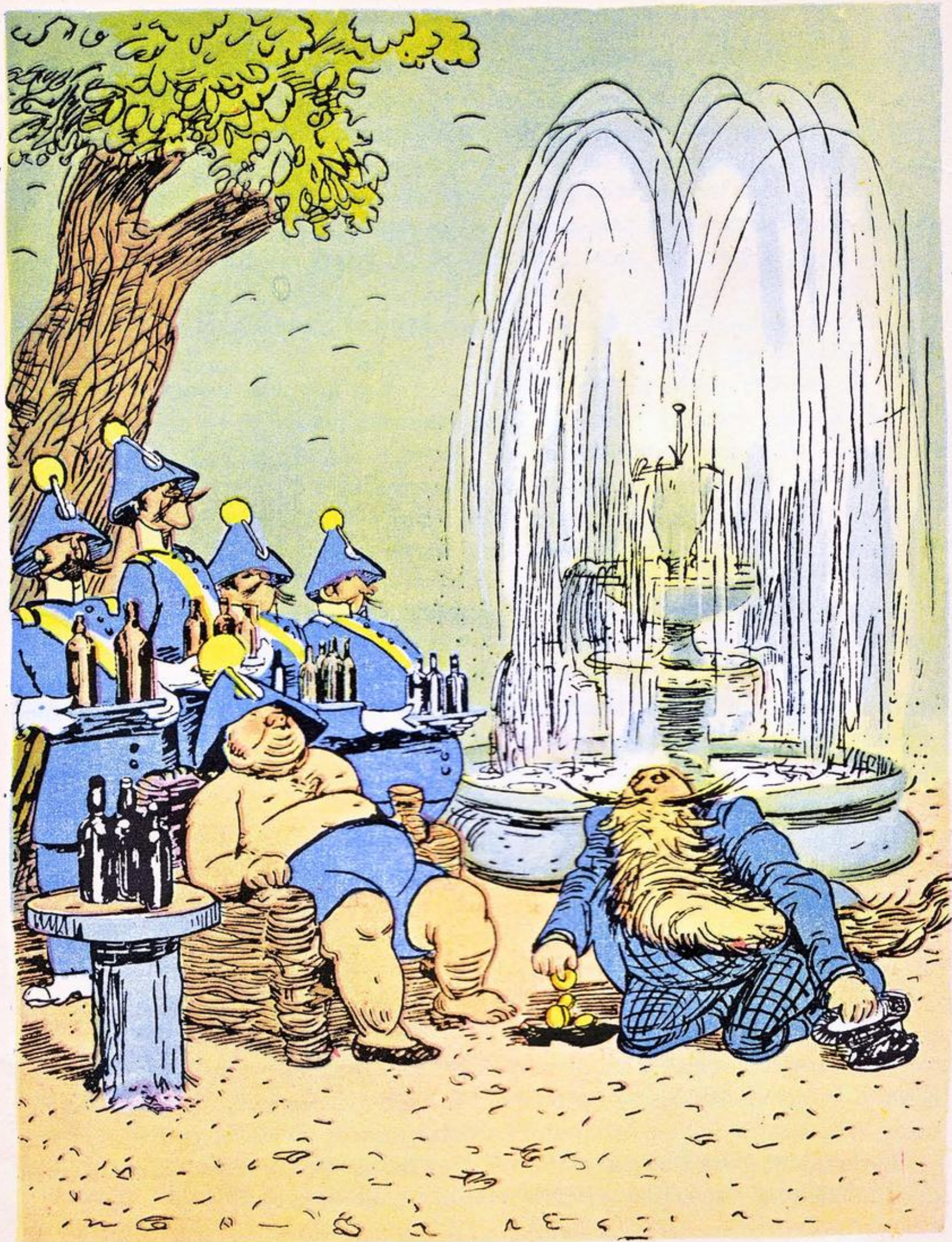
— În numele regelui din Tarabarî, arestați-l pe Carlo, pe bătrînul cel viclean.

Carabas-Barabas pătrunde în odăița de sub scară

După cum știm, zadarnic căutase Carabas-Barabas să-l înduplece pe polițistul cel somnoros să-l aresteze pe Carlo. Văzînd că n-o scoate la capăt, Carabas-Barabas o luă din nou la fugă pe stradă.

Barba lui, răsfirată de vînt, se agăța de nasturii și umbrelele trecătorilor. Însă Carabas-Barabas își făcu loc cu coatele, scrișnind din dinți. Băieții fluierau asurzitor și zvîrleau după el cu mere putrede.

Carabas-Barabas intră în goana mare la primarul orașului. Era o zi nespus de călduroasă, și la ora aceea primarul, numai în pantaloni

scurți, ședea în grădină, lângă fântina țîșnitoare, și se răcorea cu limonadă.

Șase rînduri de bărbii avea primarul, iar nasul i se pierdea între fălcile grase și trandafirii. În spatele lui, așezați sub un tei, patru polițiști amărîți nu mai pridideau cu destupatul sticlelor cu limonadă.

Carabas-Barabas se aruncă în genunchi în fața primarului și, întinzîndu-și lacrimile pe față cu barba lui năclăită, începu să urle cît îl ținea gura :

— Sînt un orfan nenorocit. Am fost batjocorit, furat, bătut...

— Cine a cutezat să-și bată joc de un orfan ? întrebă primarul, răsufliînd anevoie.

— Cel mai înverșunat dușman al meu, bătrînul flașnetar Carlo. El mi-a furat trei din cele mai bune păpuși și acum vrea să dea foc vestitului meu teatru ! E în stare să dea foc și să jefuiască tot orașul dacă nu-l băgați, fără întîrziere, la închisoare.

Pentru a-și întări spusele, Carabas-Barabas scoase un pumn de galbeni și-i lăsă să cadă în papucul primarului.

Ca să nu mai lungim vorba, atîta s-a jeluit și a îndrugat la verzi și uscate, încît primarul, speriat din cale afară, dădu poruncă celor patru polițiști de sub tei :

— Urmați-l pe acest preacinstit orfan și procedați cum se cuvine, în numele legii !

Carabas-Barabas, însoțit de cei patru polițiști, se repezi într-un suflet la locuința lui Carlo și începu a striga :

— În numele regelui din Tarabarî, arestați-l pe acest hoț și nemernic !

Dar ușa era încuiată ; din odăiță nu răspunse nimeni. Atunci Carabas-Barabas strigă iarăși :

— În numele regelui din Tarabarî, spargeți ușa !

Polițiștii se opintiră cu putere ; tăbliile putrede ale ușii zburară din țîțîni și în zăngănit asurzitor de săbii, cei patru vajnici polițiști năvăliră în odăița de sub scară.

Năvăliră în odăiță chiar în clipa cînd Carlo, plecîndu-și capul, trecea pragul ușii tănuite din perete.

El coborîse cel din urmă și ușița... pac ! se închise în urma lui. Cîntecul cel dulce se stinse. În odăița de sub scară zăceau împrăștiate numai fașe murdare și pînza pe care era zugrăvită vatra, sfîșiată și motolită.

Carabas-Barabas se repezi la ușița tainică și începu să lovească în ea cu pumnii și cu picioarele.

— Bum, bum, bum!

Dar ușa era trainică.

Carabas-Barabas își făcu vînt și se izbi cu spatele de ușă.

Ușița nici că se clinti.

Infuriat peste măsură, bătu din picioare și răcni la polițiști:

— În numele regelui din Tarabari, spargeți ușa asta blestemată!

Polițiștii se pipăiau de zor, unul pe celălalt. Unul avea nasul julit, altul un cucui în cap.

— Nu! Aici nu-i lucru curat! șoptiră ei și porniră întins să-l înștiințeze pe primarul orașului că făcuseră totul în numele legii, dar că, pesemne, însuși necuratul venise în ajutorul bătrînului flașnetar, care se făcuse nevăzut prin perete.

În odăița pustie de sub scară, Carabas-Barabas își smulgea barba de ciudă și se tăvălea pe jos, urlînd și văicărindu-se ca un turbat.

Ce găsesc ei în dosul ușiței tainice

În timp ce Carabas-Barabas se tăvălea ca un turbat, smulgîndu-și barba de furie, Buratino, Malvina, Pierrot și Artemon, și urmați de tata Carlo, coborau sub pămînt pe scara dreaptă, de piatră.

Tata Carlo ținea în mînă un capăt de luminare. Flacăra ei pîlpîitoare arunca pe perete umbre mari, și puteai să vezi cînd capul ciufulit al lui Artemon, cînd mîneca lungă a lui Pierrot — dar sîmburele de lumină nu răzbea să lumineze bezna în care se adîncea scara.

Malvina se ciupea într-una de urechi, ca să nu izbucnească în plîns, de frică...

Pierrot, ca totdeauna, bolborosea tam-nesam poezii de-ale lui:

*Pe pereți umbre tot joacă;
Teamă nu mi-e! Ce-or să-mi facă?...
Fie scara cît de-abruptă,
Bezna cît de ne-ntreruptă,
În pămînt tot n-om intra,
Om ajunge undeva!...*

Buratino o luase înaintea tovarășilor săi, iar tichia lui albă de-abia se mai zărea undeva, în josul scării.

Deodată se auzi un şuierat, ceva căzu, rostogolindu-se cu zgomot, și numaidecât după asta, glasul plângăreț al lui Buratino răzbi pînă la ei :

— Săriți ! Ajutor !

Intr-o clipită, Artemon, uitînd că era rănit și flămînd, se repezi și răsturnîndu-i pe Malvina și pe Pierrot, o porni în jos, pe scări, ca un vîrtej negru.

Se auzea cum îi clănțane dinții în gură. Pe urmă iarăși izbucni un țipăt.

Apoi se așternu liniște ; doar inima Malvinei ticăia ca un ceas deșteptător.

O rază mare de lumină scaldă dintr-o dată scările. Flacăra lumînării din mîna lui tata Carlo începu să pălească.

— Priviți, priviți încioace ! strigă tare Buratino.

Malvina începu să coboare cu iuțeală scările, mergînd de-a-ndăratelea ; după ea sărea Pierrot, iar cel din urmă cobora Carlo, îndoit din șale și pierzîndu-și mereu galenții pe drum.

Jos, acolo unde se sfîrșea scara cea abruptă, ședea Artemon pe o platformă de piatră și se lîngea pe bot. La picioarele lui zăcea sugrumat guzganul Sușara.

Buratino sfîșie cu amîndouă mîinile pîsla putrezită care astupa o deschizătură în peretele de piatră. De acolo se revărsa o lumină albastră.

Se strecurară cu toții prin deschizătură și dintr-o dată razele soarelui îi izbiră drept în ochi. Ele cădeau din tavan, printr-un ochi de geam rotund.

Razele acestea, în care tremurau firicele de praf, dansînd neconținut, luminau o încăpere rotundă cu pereți de marmură gălbuie. În mijlocul ei se afla un teatru de păpuși nespus de frumos, iar pe cortină strălucea, șerpuind, un fulger aurit.

De amîndouă părțile cortinei se înălțau două turnuri pătrate, vopsite în așa fel, încît păreau clădite din cărămizi mici, roșii. Acoperișurile țuguiate, din tablă verde, scînteiau puternic în soare.

Pe turnul din stînga se vedea un ceas cu acele de bronz, iar pe

cadran, în dreptul fiecărei cifre, erau pictate chipuri zîmbitoare de fetițe și băieți.

Pe turnul din dreapta se adîncea o ferestruică rotundă cu geamuri în multe culori.

Deasupra acestei ferestruici, cocoțat pe acoperișul din tablă verde, ședea Greierul Vorbitor. Cu gurile căscate de uimire, se opriră în fața acelui teatru minunat, și atunci greierașul grăi încet și limpede :

— Ți-am spus eu atunci, Buratino, că te așteaptă primejdii mari și întîmplări înspăimîntătoare. Din fericire, totul s-a sfîrșit cu bine. Ar fi putut însă să se sfîrșească rău... Așa, vezi !...

Greierul Vorbitor avea un glas sfătos, bătrînesc și pe deasupra părea și supărat, pentru că fusese cîndva lovit în cap, cu toată vîrsta lui înaintată, de o sută de ani. În ciuda bunătății lui înnăscute, nu putuse încă uita obida nemeritată și de aceea nu mai adăugă nimic ; mișcă din mustăcioare pentru a-și scutura parcă praful de pe ele și se strecură încet, undeva, într-o crăpătură părăsită, cît mai departe de zgomotul lumii.

Atunci tata Carlo spuse :

— Și eu care credeam că o să găsim cel puțin o grămadă de aur și argint ! Cînd colo dau peste o jucărie veche și atîta tot...

El se apropie apoi de ceasul zidit în turn, bătut cu unghia pe cadran și, pentru că într-o parte a ceasului atîrna o cheiță într-un cui, o luă și învîrti ceasul...

Se auzi un tic-tac puternic și acele se mișcară. Acul mare se apropie de cifra douăsprezece, iar cel mic, de șase. Înăuntrul turnului se auzi un fîșîit și un șuierat, iar ceasul sună tare de șase ori...

Intr-o clipită, ferestruica cu geamurile colorate din celălalt turn se deschise și ea ; din ea țișni o pasăre pestriță, mișcîndu-se pe un arc și bătînd din aripi. Și păsărica ciripi de șase ori, chemînd :

— La noi ! La noi ! La noi ! La noi ! La noi — la noi !

Păsărea se făcu nevăzută, ferestruica se închise și începu să cînte o flașnetă. Cortina se ridică...

Nimeni, nici chiar tata Carlo, nu văzuse vreodată un decor mai frumos.

Scena înfățișa o grădină. Prin copăceii cu frunze aurii și argintii cîntau graurii, mișcîndu-se pe un arc cît o unghie de mare. Un copă-

cel era încărcat cu mere, fiecare din ele nu mai mare decît un bob de hrișcă. Sub copaci se plimbau păuni care, săltîndu-se în vîrfurile picioarelor, ciuguleau merele. Prin poieniță, împungîndu-se cu coarnele, zburdau două căprioare, iar în aer fîlfîiau fluturași atît de mici, că abia puteau fi văzuți.

Așa trecu cam un minut. Graurii amuțiră, păunii și căprioarele fugiră în culise, iar copacii dispărură prin deschizăturile tainice de sub podeaua scenei.

Pe fundalul decorului apărură niște nori străvezii, apoi un soare roșu răsări deasupra pustiului nisipos. Din dreapta și din stînga culiselor se iviră dintr-o dată liane asemănătoare unor șerpi, iar pe una din ele era încolăcit un șarpe boa adevărat. Pe o altă liană se legăna o familie de maimuțe, ținîndu-se numai în cozi.

Scena înfățișa Africa.

Pe nisipul auriu, în bătaia soarelui arzător, treceau felurite animale sălbatice.

Din trei sărituri, trecu în goană leul cu coama lui stufoasă și, cu toate că nu era mai mare ca un molănaș, păru totuși înfricoșător.

Ridicat pe labele dinapoi, trecu, în mers legănat, un urs de catifea, ținînd într-o labă o umbrelă.

Nesuferitul crocodil apăru și el, tîrîș. Ochii lui mici și răi aruncau acum o căutătură blîndă. Dar Artemon bănuî că se preface și mîrîi la el.

Trecu în salturi un rinocer cu cornul lui ascuțit înfipt într-o minge de gumă, ca să nu împungă pe nimeni.

Cu gîtul întins, trecu în fugă o girafă, aducînd la înfățișare cu o cămilă vîrgată, și avînd în frunte două cornițe.

Veni apoi elefantul, prietenul copiilor, deștept și bun la suflet, mișcîndu-și mereu trompa în care ținea o bomboană de soia.

Ultimul trecu, scuturîndu-se de zor, șacalul — un fel de cîine sălbatic, foarte murdar. Artemon se aruncă asupra lui cu un lătrat, iar tata Carlo cu greu izbuti să-l tragă înapoi de coadă, tîrîndu-l cît mai departe de scenă.

Așa trecură, rînd pe rînd, animalele sălbatice. Deodată soarele se stinse. Prin întuneric, ceva coborî de sus și altceva apăru din lături. Apoi se auzi un sunet melodios, de parcă un arcuș trecuse peste strunele unei viori.

Se aprinseră cîteva felinare ca acelea de pe stradă. Pe scenă apăru piața unui oraș. Ușile caselor se deschiseră îndată și din ele ieșiră în fuga mare cîteva omuleți, care se urcară cu toții într-un tramvai mic, ca o jucărie. Taxatorul sună, vatmanul învîrti de mîner, un băiețel zorit se cățără la iuțeală pe tampoane, milițianul fluieră în urma lui și tramvaiul coti pe o străduță lăturalnică, printre casele înalte.

Trecu apoi un biciclist pe o bicicletă cu niște roți mici cît o farfurioară de dulceață. Un jurnalist cu niște ziare mici ca niște foi de calendar, împăturite în patru, străbătu piața în fugă.

Un vânzător ambulant împingea prin piață căruciorul lui cu înghețată. Pe balconașele caselor apărură deodată cîteva fete, făcîndu-i semne grăbite, dar omul cu înghețata dădu din mîini și le spuse:

— S-a vîndut înghețata! Pe altă dată!

Atunci se lăsă cortina, cu fulgerul ei șerpuitor aurit.

Tata Carlo, Malvina și Pierrot nu-și mai veneau în fire de încîntați ce erau. Buratino, cu mîinile băgate în buzunare, cu nasul în vînt, spuse lăudăros:

— Ați văzut? Se vede treaba că nu degeaba m-am murat eu în baltă la mătușa Tortilla. În teatrul ăsta vom reprezenta noi o comedie. Știți care? „Cheița de aur sau nemaipomenitele pățanii ale lui Buratino și ale prietenilor săi.“ Pun rămășag că senior Carabas-Barabas va plesni de ciudă.

Pierrot își frecă cu palma fruntea încrețită:

— Eu voi scrie comedia asta în versuri minunate.

— Eu voi vinde înghețată și bilete, spuse Malvina. Dacă o să găsiți că am și eu talent, am să încerc să joc rolul unei fete drăguțe...

— Stați, copii, dar de învățătură cînd o să vă apucați? întrebă tata Carlo.

Păpușile răspunseră într-un glas:

— O să învățăm dimineața... Iar seara o să jucăm la teatru.

— Ei, așa da, copilași! spuse tata Carlo. Eu unul o să cînt din flașnetă să înveselesc preacinstitul public, iar de-o fi să cutreierăm cîndva toată Italia, am să mîn calul din oraș în oraș și am să gătesc ciorbă de miel cu usturoi...

Artemon asculta, ciulind urechile, și-și răsucea capul încoace și-n colo, privind cu ochi strălucitori la prietenii săi, de parcă ar fi vrut să-i întrebe: „Dar eu ce-am să fac?“

Buratino mai spuse :

— Artemon o să aibă-n paza lui toate lucrurile și costumele teatrului și tot el o să păstreze și cheile de la cămară. În timpul reprezentației, ascuns în culise, va răcni ca leul, va tropăi ca rinocerul, va scrișni din dinți ca crocodilul și, învîrtindu-și repede coada, va șuiera ca vîntul; de asemenea va imita toate sunetele de care vom avea nevoie.

— Ei, dar tu, Buratino? întrebare toți. Tu ce vrei să faci în teatru?

— Ciudați mai sînteți! Cum de nu înțelegeți? În comedie o să joc chiar rolul lui Buratino și astfel o s-ajung vestit în lumea-ntreagă!

Noul teatru de păpuși dă prima reprezentare

Carabas-Barabas ședea în fața vetrei cu inima tare cătrănită. Lemnele ude abia ardeau, sfîrîind. Afară ploua cu găleata, iar prin acoperișul găurit al teatrului de păpuși ploaia pătrundea cu putere. Picioarele și mîinile păpușilor prinseseră umezeală, iar la repetiții nimeni nu mai voia să joace, nici chiar sub amenințarea biciului cu șapte cozi. De trei zile păpușile nu mai mîncaseră nimic și cleveau înrăite, atîrnate ca de obicei în cuiele din cămară.

Dimineața nu se vînduse nici un bilet. Cine să se ducă la Carabas-Barabas să-i vadă piesele plictisitoare și actorii flămînzi și zdrențăroși?

În turnul din oraș, orologiul bătuse ora șase. Carabas-Barabas se tîrî amărît în sala de spectacole: sala era goală!

— Dracu' să-l ia pe prea cinstitul public! mormăi el și ieși în stradă. De cum ieși, privi în jur, clipi de cîteva ori din ochi și căscă o gură așa de mare, că în ea ar fi putut intra cu cea mai mare ușurință chiar și o cioară.

Peste drum de teatrul lui, în fața unei barăci noi de pînză, se îngrămădea mulțimea, fără să-i pese de vîntul umed ce bătea dinspre mare.

Deasupra intrării, pe o estradă de scînduri, stătea un băiețel cu un nas lung și cu tichie pe cap, suflînd într-o trompetă răgușită și strigînd ceva.

Oamenii rîdeau, băteau din palme și mulți din ei intrau în baracă.

Duremar, care mirosea a nămol mai tare ca întotdeauna, se apropie de Carabas-Barabas.

— E-he-he! spuse el acru, încrețindu-și toată fața. Nu mai merge treaba cu lipitorile de leac. Vreau să mă duc și eu la ci. Duremar arată baraca cea nouă. Vreau să mă rog de ei să mă lase să le aprind lumânările sau să le mătur pe jos.

— Dar al cui o fi teatrul ăsta afurisit? De unde a mai răsărit aici? mîrîi Carabas-Barabas.

— Păi chiar păpușile și-au deschis teatrul lor de păpuși „Fulgerul”; singure își scriu piese în rime, și tot ele le joacă.

Carabas-Barabas, scrișnind din dinți și smulgîndu-și barba, porni spre noua baracă de pînză.

Pe estradă, Buratino striga:

— Prima reprezentație a minunatei și atrăgătoare comedii din viața omuleților de lemn. O întîmplare adevărată! Veți vedea cum i-am învins pe dușmanii noștri, fiindcă-am fost isteți, viteji și nu ne-am pierdut cumpătul...

La intrarea teatrului de păpuși, într-o căsuță de sticlă ședea Malvina, cu o fundă frumoasă în părul ei albastru, și nu dovedea să împartă bilete celor dornici să vadă o comedie adevărată din viața păpușilor.

Tata Carlo, într-o haină nouă de catifea, învîrtea la flașnetă și clipea șiret din ochi către prea cinstitul public.

Artemon o trăgea afară de coadă pe vulpea Alisa, care se strecurase în teatru fără bilet.

Motanul Bazilio, care intrase tot fără bilet, izbuti să fugă înainte de a fi prins. Acum ședea cocoțat într-un copac și, bătut de ploaie, privea în jos cu ochii lui răutăcioși.

Buratino, umflîndu-și obrazii, sufla în trompeta răgușită:

— Reprezentația începe!

Și fugi pe scărișică în jos, ca să joace prima scenă a comediei, în care se arăta cum bietul tata Carlo cioplește un omuleț de lemn dintr-un butuc, fără să-i treacă măcar prin minte că tocmai asta o să-i aducă fericirea.

Tîrîndu-se anevoie, ajunse în sfîrșit la teatru și broasca țestoasă Tortilla, ținînd în gură o invitație tipărită pe un pergament cu colțurile aurite.

Reprezentăția începu. Carabas-Barabas se întoarse posomorît la teatrul lui gol și pustiu. Luă biciul cu șapte cozi și deschise ușa care da în cămară.

— Vă dezvăț eu să mai leneviți, nemernicilor! mîrîi el înfricoșător. O să vă învăț eu numaidecît cum să momiți publicul la teatrul meu.

Pocni din bici. Dar nimeni nu răspunse. În cămăruță nu era nimeni. Doar resturile de sforicele mai atîrnau de cuie.

Toate păpușile: Arlechinii, fetițele cu măști negre, vrăjitorii cu tichii înstelate în colțuri, cocoșaii cu un nas cît castravetele, arapii, cățelușii — toate, toate păpușile fugiseră de la Carabas-Barabas.

Cu un urlet sălbatic, senior Carabas-Barabas se năpusti în stradă. Aci văzu cum ultimii lui actori goneau zoriți prin băltoace spre teatrul cel nou, unde muzica cînta vesel, unde răsunau hohote voioase de rîs și unde se auzeau ropote de aplauze.

Carabas-Barabas izbuti să prindă doar un cățeluș de flanelă, cu nasturi în loc de ochi. Dar Artemon răsări ca din pămînt și se aruncă asupra lui; îl dădu peste cap și îi smulse cățelușul din mînă, ducîndu-l cu el în baracă, unde, după culise, li se pregătise actorilor flămînzi o ciorbă fierbinte de miel, cu usturoi.

Și Carabas-Barabas rămase așa întins în băltoacă, sub ploaie.

